

lilla TIDNINGEN

www.lillatidningen.com

Söderköping - Valdemarsvik - Vikbolandet - 25 November 2017

*Joakim är ny
områdespolis*

*Gun satsar på
kulturskola*

*Anders tipsar
om böcker till jul*

*Tuva på
fredagsfrukost*

**Kan vi hjälpa till
med något?**

Om du funderar över lån, sparande eller något annat som rör din vardagsekonomi – välkommen att boka ett personligt möte hos oss!

Kontakta oss på soderkoping@swedbank.se

Swedbank

Lilla Tidningen

En God Jul till våra läsare och annonsörer!

Då kan vi snart lägga år 2017 bakom oss. Tänk vad ett år går fort! Det första året med undertecknad som ägare och redaktör till Lilla Tidningen. Ett roligt år med mycket uppskattning från läsarna! Tidningen har utvecklats och fått ny form och nytt innehåll men där kärnan med uppskattade krönikörer finns kvar. Upplagan har stigit till 18 500 ex, fem utgivningar per år mot tidigare fyra och tidningen har blivit mer omfattande, 40 sidor.

Annonserna har också blivit fler och den genomsnittliga annonsen större, en viktig förutsättning för tidningens ekonomi. Från detta nummer annonserar Söderköpings kommun med ett helt uppslag. Kommunen har valt Lilla Tidningen som ett viktigt media att nå invånarna med information. Vi hälsar också Östra Ryds församling välkommen som ny annonsör. Sedan tidigare skriver polisen regelbundna krönikor. Alla annonser är ett bevis att det fungerar med marknadsföring i en tidning med lokala nyheter. Även annonserna har ett nyhetsvärde. Tack alla annonsörer, ni som förstår vikten av att synas i en lokal tidning!

Detta nummer är det jul- och nyårstema med bl.a. följande inslag: Julfirande vid Göta kanal, Kathleen Ginyard, Gator och torg i juleskrud, Lars Sylvan och Lars Hedenström, Österrikisk helgskinka, Mikael Malmqvist, Funderingar inför julen, Hans Fredriksson, Julblommor, Malin Wastesson, Jul, jul strålande jul, Bodil Kärnfelt samt Boktips inför julhandeln, Anders Karlin.

Om vi blickar framåt 2018 så är starten av ett Coffice i Söderköping en viktig händelse. En plats för samverkan mellan bl. a. företag, kommun, regionala organisationer och myndigheter. Coffice kommer att bidra till att nya företag startas och utvecklas, ett förbättrat lokalt samarbete mellan företagen och alla andra inblandade. Drivande i projektet är Anne-Louise Kroon som gör fantastiskt fina arbetsinsatser! Det är också framsynt av kommunen som satsar resurser. Lilla Tidningen har självklart valt att bli supporter till Coffice.

Jag vill önska dig och din familj en Riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År!

Ake Serander
Redaktör och ägare

Ake Serander

Önskelistan

Jag sitter här hemma och ser mig omkring. Det vimlar av saker det vimlar av ting

Jag önskar mig inget vill ej ha en sak när huset är proppat från golv och till tak

På listan jag skriver: En hel dag med dig Det vore det bästa du kunde skänka mig

Marianne Wik

Adventsmarknaden i Söderköping den 2-3 december

En av Söderköpings finaste vintertraditioner är Adventsmarknaden. Den sedvanliga inomhusmarknaden pågår som vanligt i Brunnsalongen, i gammeldags stil med sekelskiftetema. Här är det tätt mellan knallarerna som ställer ut gediget hantverk och prisvinnande lokalproducerad mat, julgodis etc. Här är det öppet lördag och söndag kl.10-16.

Lions härliga tuffetåg ger barn och vuxna en gratis tur mellan Brunnsalongen och Storgatan, via Skönbergagatan och Hagatorget. Lions sköter även ett stånd på Storgatan med korv och lotter m.m. På Storgatan ligger Söderköpings Bokhandel som denna helg har författarbesök av bl. a. Söderköpings biblioteks egen författare Susanna Lönnqvist!

På Rådhusorget kommer årets skolklasser och andra föreningar stå med hembakta produkter och annat som de säljer till förmån för föreningar och skolklasser, lördag och söndag kl.10-16.

Besök hemsidan för program och mer information: www.soderkoping.se/evenemang.

Susanne Werthén
Evenemangskoordinator
Söderköpings kommun

Det är 35 års jubileum för Eva och Janne

Kaffe & lussekatt 35:-
Gäller t o m 23/12

JANNES HEMBAGERI

Klappat & klart!

Söderköpingsmyntet - den perfekta julklappen!
Ett unikt presentkort som kan användas till shopping, restaurangbesök och friskvård mm.

Vi önskar Dig trevlig handel i Söderköping och en riktigt God Jul!

Myntet finns i valörerna; 100, 250 samt 500 kronor
Köp dem hos; Turistbyrån Söderköpings Brunn eller Guldmakeriet

STADSKÄRNAN I Söderköping
www.isoderkoping.se

lilla TIDNINGEN

Lilla Tidningen
Storgatan 7
614 30 Söderköping

Telefon 0121-421 35
Mobil 0705-50 53 33
info@lillatidningen.com
www.lillatidningen.com

Ansvarig utgivare:
Ake Serander
Grafisk produktion och annonser:
Mikael Karlsson

Tidningen är religiöst och partipolitiskt obunden

Tryck: Pressgrannar AB 2017

2

Utgivningsplan 2018

24 mars
Tema: Bil, Båt, Påsk

26 maj
Tema: Sommarspecial

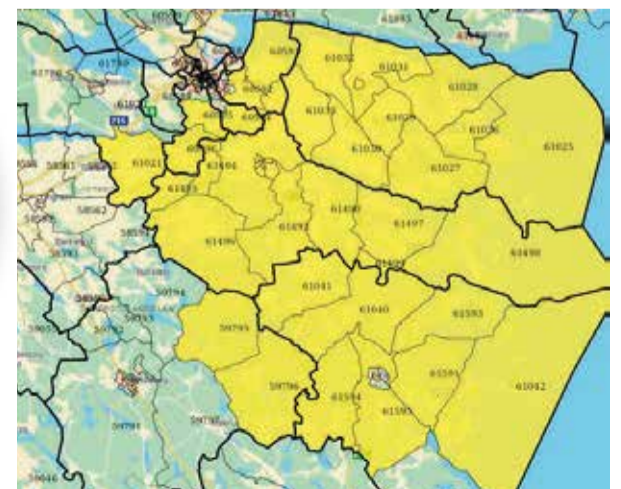
Augusti, i samband med Gästabudet
Tema: Gästabudet, Kurser, Hälsa

24 november
Tema: Julhandel, Julbord

Vill du annonsera i Lilla Tidningen?
Skicka ett mejl till annons@lillatidningen.com så kontaktar vi dig.

Vad vill du läsa om? Tipsa oss gärna.
info@lillatidningen.com

Lokala nyheter som engagerar

Gruppförsändelser till hushåll i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet.
Upplaga 18 500 exemplar.

Parant önskar er alla en God Jul!

**Adventserbjudande:
Utvalda toppar 249:-**

**"Spara en slant handla
hos parant"**

Måndag - Fredag 12-18

**VÄLKOMMEN
önskar Anne**

Nyponstigen 15, V Husby
Tel 011-70477 - 0703-6918 65
www.parantmode.se

Ängsbacken Övre KundaliniYogaCenter

Fullständiga möjligheter!

Yoga vid Göta kanal

www.nkyc.se, info@nkyc.se
0704-104922/0709-589645

**Nya öppettider
Galleri Pi
25-26 november
samt 1-3 advent
lör-sön 10-20**

Sverkersholms skola, 072-707 86 79

hemtjänst
hem & företagsstäd
personlig assistans

Gamla Skolgatan 4
614 30 Söderköping

Lotta: 070-618 02 35
Anna: 070-618 52 01

Välkommen till Handelsbanken i Söderköping.

Kontakta oss för rådgivning på telefon 0121-607 70.

Ågatan 21
handelsbanken.se/söderköping

Handelsbanken

Premiär 1 dec • Upplev julens smaker i ett 1700-tals slott!

Julbord på Slottet

Julbord 545:- • Jullunch mot förfrågan 495:-
Julpaket med logi 1.400:-

För mer info och bokning:
Tel 0121-347 00, info@husbysateri.se

Husby Säteri

SÖDERKÖPING • 0121-347 00 • www.husbysateri.se

**Abonnera på
snöskottning**

Från 199 kr/gång efter RUT

**Hemstäd
Fönsterputs
Storstäd
Djurpassning**

Almsjö's
STÄD & TRÄDGÅRDSTJÄNSTER

**Vi hjälper
dig göra
fint hemma
inför julen**

info@almsjostradgardstjanster.se www.almsjostradgardstjanster.se
0702-62 60 59 Följ oss på Facebook!

Möjligheternas Hus startade år 2010.
Här finns bred kompetens och erfarenhet.
Hur kan vi hjälpa dig?

Trädgård

Gräsmattor, trädbeskränning, ogräs, snöskottning, trädffällning och häckklippning.

Bygg/Snickeri

Både ute- och inomhus, finsnickeri.
Renovering av möbler.

Måleri

Inom/utomhus och tapetsering.

Dator & IT service

Reparationer av hård/mjukvara, mobilrep
och digitalisering. Vi tar även emot
elektronik för återvinning.

Sömnad

Blixtlås, lagning, uppläggning av hemtextilier/
kläder och nyttillverkning enligt dina önskemål.

Enkla transporter

Möbler, säckar och bortforsling av gods.

Städning

Flytt/veckostädning, fönsterputsning,
storstädning och kontorsstädning.

Fixtjänster

Uppsättning av tavlor, lampor, gardiner
även tvätt och strykning m.m. Inköp och
Monteringshjälp. Cykelreparationer.

0121-10747 - 070-147 13 46 - Ringvägen 42 A Söderköping - www.mhsoderkoping.se

Mötesplatsen för Söderköpings näringsliv & Ditt företagande.

En kreativ och professionell miljö. Skapa nätverk och
nya möjligheter för ditt företag. Här kan du hyra

- kontorslokal
- utbildningslokal
- styrelserum och eventytta

Cooperate
COFFICE

Mer info:
Anne-Louise Kroon
0707-68 32 17

Skratt och lek i Östra Ryds församlingslokaler.

Kristina Gerdin Tofte och Stefan Sandberg.

” Vi ska vara där människor finns och inte bara sitta på expeditionen.

Östra Ryd en liten församling med stor verksamhet

Jag hade hört talas om ”fredagsfrukost” och blev intresserad av att få veta mer. Åkte därför till församlingshemmet i Ö Ryd och träffade komminister Stefan Sandberg och församlingspedagog Kristina Gerdin Tofte. På församlingshemmets övervåning hade ungefär 20 personer samlats för att äta frukost och umgås, mest föräldrar och barn i förskoleålder.

Fredagsfrukost

Efter att blivit bjuden på frukost så sätter jag mig ner med Stefan och Kristina och frågar, vad är fredagsfrukost? Det är Öppet hus och öppen förkola som har utvecklats till fredagsfrukost. Namnet signalerar att vi vänder oss till alla, alla ska känna sig välkomna! Det ska vara en mötesplats i Östra Ryd för de som är hemma om dagarna av olika anledningar. Här möts vi över generationsgränserna. Vi är också öppna för att utveckla verksamheten i annan inriktning när det finns behov och önskemål.

Många olika verksamheter i församlingen

Församlingen har flera olika verksamheter: Syförening där ett tiotal damer träffas en gång per månad. Där är Stefan med och håller en kort andakt.

Samtalsgrupp på torsdagskvällar där vi samtalar om olika ämnen varje termin. Under den här hösten behandlas Luthers jubileum.

Barngrupper som miniorer och juniorer i våra olika kyrkor med lite olika namn, träffas en eftermiddag varje vecka. Är det som äldre tiders söndagsskola, undrar jag? Kan man säga, men hit kommer barnen på vardagar efter skolan och här jobbar Kristina tillsammans med sin kollega Jennie Rasmussen som också är pedagog.

Vidare i barnverksamheten så har vi en barnkör i Västra husby, med barn från hela församlingen. Och en kyrkokör i Östra Ryd. Båda körer leds av Bodil Hedman. Konfirmationsgruppen håller Stefan i, tillsammans med

Jennie. Där finns 10 ungdomar i år. Konfirmationsgrupper har saknats i församlingen under några år så den här är vi mycket glada för, säger Stefan.

Kontakterna med våra skolor och förskolor fortsätter i samma utsträckning som tidigare med samarbetet kring våra kristna traditioner. Vi har lite nytänk på gång där och vill gärna vidareutveckla samarbetet med dem.

Dessutom finns våra värdefulla soppluncher, varannan torsdag. Där vi bjuder på soppa, intressanta föredrag samt musik. En gång per år inbjuder vi alla våra äldre församlingsmedlemmar som fyller jämna år, 75, 80, 85, 90 och 90+ till födelsedagskalas. Och alla som döpts under året blir inbjudna till dopkalas.

Samarbete med Betanieförsamlingen

Vi har ett fint samarbete med Betanieförsamlingen med gemensamma gudstjänster som vi hoppas ska utvecklas. Vi delar också på ansvaret för andakterna på Aspgården.

Utåtriktad verksamhet

Vi ska vara där människor finns och inte bara sitta på expeditionen, säger Stefan. Det är ett sätt att bygga församling. Att skapa förtroenden och nya kontakter. Det kan annars lätt bli en utförarkyrka, som genomför olika uppdrag på beställning. Att till exempel ha fyra dop varje lördag och två begravningar i veckan. Då hinner man inte mycket mer än utföra förrättningar. Här har vi tid över att umgås och skapa relationer. Nyinflyttade träffar andra församlingsbor i våra aktiviteter och sedan känner man igen varandra på byn. Nästa steg är kanske en kopp kaffe hemma hos varandra och sedan är man vänner.

Hur är det med gudstjänster i kyrkorna, undrar jag? Vi har gudstjänst varannan vecka i Ö Ryd och varannan i V Husby, samt i Gårdeby en gång i månaden som vi ska öka till var tredje vecka till våren. Vi har ganska bra med

besökare i kyrkorna även vid en vanlig söndagsgudstjänst, men vi hoppas på fler kyrkobesökare!

I ett sånt litet arbetslag som vårt får man vara flexibel och arbeta med olika uppgifter. Man får helt enkelt hjälpas åt. Förutom alla barn och ungdomsgrupper ska också hemsidan, facebook och församlingsblad hållas uppdaterade. Och det ansvaret ligger i dagsläget på oss pedagoger, säger Kristina.

Vi behöver också fler frivilliga krafter, annars kan vi inte ha en så stor och livlig verksamhet som vi vill ha, säger Stefan. De frivilliga vi har nu är äldre personer och de gör ett fantastiskt arbete! De är kyrkvårdar, vaktmästare, delar ut församlingsblad, bakar våfflor, åker ut till dopföräldrar, hjälper till med soppluncher och mycket mer.

Sammanlagning inte aktuell

Till slut undrar jag, hur kommer det sig att det är två församlingar inom Söderköpings kommun, varför blev det inte en sammanslagning tidigare undrar jag? Stefan säger att åtminstone vid två tillfällen har stiftet gjort utredningar om sammanslagning, senast förra året. Det har visat sig att Ö Ryds församling har det bra som det är. Vi har bl.a. bra statistik för gudstjänstbesök, bra arbetsmiljö samt god ekonomi. Nu har Biskopen och stiftet svängt och förstått att det inte blir bra när man tar bort det lokala. Vi är stiftets näst minsta församling och det är vi stolta och glada för! Ungefär 2000 medlemmar av 3000 i befolkningen, ca 65 %, det är en bra siffra! Församlingen utvecklas och nya barnfamiljer flyttar in.

När jag lämnar församlingshemmet en solig förmiddag är det inte utan att jag är imponerad. Att så få kan utträta så mycket i församlingsarbetet!

Ake Serander

Välkommen in!
KONTAKTA OSS FÖR ÖPPETTIDER
OCH MÖTESBOKNING
HÄLSNINGAR MARIE ANDERSSON, FONUS SÖDERKÖPING
FONUS
ÖST
SKÖNBERGAGATAN 11 • TEL 0121-14640 • WWW.FONUSOST.SE

Funderar du på att sälja eller köpa bostad?
Välkommen till oss!
Serander
Fastighetsförmedling
Storgatan 7
0121 219 20
www.serander.se
Din lokala mäklare i Söderköping

Jul på
Söderköpings Bio

Härliga filmer hela vintern på Söderköpings Bio.

Fulständiga tider och priser hittar ni på www.soderkopingsbio.se

Välkommen till oss på Söderköpings Revisionsbyrå

Under våra 40 år har vi alltid varit personliga, tydliga och engagerade. Varmt välkommen att kontakta oss.

Våra affärsområden

- Revision
- Affärsservice
- Rådgivning
- Skatterådgivning
- Bolagsavdelningen

Söderköpings Revisionsbyrå

- en del av Thorell Revision

Besöksadress Skönbergagatan 1, Söderköping
Telefon 0121-120 90
Hemsida soderkopingsrevisionsbyra.se

Hemköp

Söderköpings nya saluhall

Hos oss hittar du ett brett utbud från våra närproducerade leverantörer.

Visätter kalkon, Wadstens Kött & Chark, Eklunds chark, Glada utegrisar och Charkman.

Begränsad tillgång så förbeställ gärna.
Välkommen hem till oss!

Vi säljer, monterar och reparerar luftvärmepumpar

Energi & Service
specialist på kyl- och värmepumpar

Telefon: 0704-508 929

Hemsida: www.energiochservice.se

Friska Tand
SÖDERKÖPING

Välkommen till tandläkarpraktiken centralt belägen vid Göta kanal!

Breda gränd 3
Söderköping
www.friskatander.com
0121-12727

Klipp ur och spara

Distriktsveterinärerna

en del av Jordbruksverket

Vi hjälper dig med alla dina djur, veterinär i beredskap dygnet runt, året om.

Under vardagar öppet för bokning, foderköp etc. 8-16. Drop-in kl 16-18 på onsdagar i Söderköping och Åtvidaberg samt torsdagar i Norrköping. Välkomna!

Norrköping Söderköping Valdemarsvik Åtvidaberg
010-1229060 010-1229110 010-1229100 010-1229050

Vinter- och julfirande vid Göta kanal DEL 2: Följ 35 år av lycka!

Redan nu planerar många för julen. För oss här på Ängsbacken Övre så kommer den när den kommer – ingen stress. Bara en härlig känsla av samvaro med nära och kära samt tillfälle att ytterligare njuta vårt liv vid Göta kanal. Vi är djupt tacksamma!

När våra fyra nu vuxna raringar var små och skulle få uppleva julen var vi noga med att skapa en anda och upplevelse utan prestation och krav. Eftersom de växte upp utan TV så var faktiskt första tillfället att se på program just Kalle Ankas Jul när de var i skolåldern. Med en mamma och pappa som växt upp med den traditionen av Disneys filmer blev det en naturlig följetong i vår familj och som det fortfarande är. Minns själv tydligt hur Disney i egen hög person stod framför en öppen eldstad och presenterade vad som skulle visas i programmet.

När barnen var bebisar promenerade vi utmed kanalen med ibland sovande barn i släde och vår fina hund Sara - Golden retriever – som glatt drog dem. Regelbundet hämtade vi då mjölk också på vår promenad direkt från kossa på Loddby gård. Vinterns lekar på Ängsbacken Övre var pulka nedför slänten mot Göta kanal. När isen väl lagt sig blev det förstas skridskoåkning på kanalen tills snön lade sig över isen och sparkar och slädar togs fram. När barnen fick sina första skidor kanades det omkring inomhus först som träning på våra som tur var gedigna trägolvt som tålde det mesta. Sedan ut i skogen eller nedför slänten över kanalen och ut på fälten på andra sidan kanalen nedanför Varby Gård.

Vinterlandskapet vi var omgivna av bjöd också på egen gran att ta in och granris att pryda utetrappan till husets entré med.

Att vara en aktiv del av Söderköpings Waldorfskolas

julbasar hörde förstas till traditionen varje år. Planera, baka, tillverka julsaker och sedan finnas på plats med barnen. Och så förstas göra supergod deg för tillverkning av pepparkakor och pepparkakshus hemma på Ängsbacken Övre med barnen och ibland också tillsammans med vänfamiljer. Julgodis utifrån hemmagjorda och traditionella recept, förstas i god tid före högtiden. Så skapades juldekorationer. Särskilt fokus och populärt hos barnen var att ordna apelsiner med kryddnejlikor i och hänga upp med vackra röda band runt om. Klä granen var också populärt. Naturligtvis med levande ljus i.

Jag minns många nätter innan julafton när barnen var bebisar hur jag mellan amningar gjorde färdigt julklappar till de små liven. För på morgonen under granen var vår tradition att alltid lägga ut några inspirerande julklappar att börja dagen med. Senare följde god lunch med risgrynsgröt och efter det en härlig promenad i skogen eller lek i snön. Kanske en snögubbe eller grotta om vädret tillät. Och så förstas kl 15.00 - Kalle Anka på TV. Efter det brukade vi låta barnen få höra historien om varför man egentligen från början firade jul i Sverige och på många platser runt om i världen. Att veta grunden till saker och ting är fundamentalt viktigt i livet. Hur man sedan tolkar, värderar och väljer att fira sin jul är ett eget beslut. Så på Ängsbacken Övre skapade vi en tradition kring julen där gemenskap, god hemlagad mat från grunden, kultur i världen och musik – vi lyssnade på min far Caleb Ginyard i Golden Gate Quartet när gruppen tillsammans sjöng bland annat Silent Night.

Kathleen Ginyard

Klipp ut kupongen och ta med den till oss när du köper

Vildfågelfrö

25 kg 219:-

Få 30 st talgollar värde 69:-

Gäller tom 15 december 2017

Vi har även ett stort sortiment
av fröautomater

Välkommen

Öppet mån-fre 08:00-18:00

www.klosterkvarn.se

Telefon: 0121-10025

Gör ett klipp - Höstpris AUTOMOWER

Köp nu och
betala
våren 2018

(Mot godkänd finansiering)

GRÄSLIGT

låga priser

(Begränsat antal maskiner)

Telefon:
0121-120 95
0142-217 00

GH:s
TRAKTOR City

Nyfiken på Moderaterna?

Välkommen, medlem såväl som
sympatisör, till medlemsmöte
15/1 2018 kl.18 i kommunhusets aula.

God Jul och Gott Nytt År önskas alla
medborgare i Söderköping.

nya
m

Julmarknad i Söderköping 1-3 december

Erbjudanden:

Vår egen griljerad julsinka 13,95 kr/hg

Våra grillade revbenspjäll 49,95 kr/kg

Hemgjord Janssons frestelse 9,95 kr/hg

Apelsiner 14,95 kr/kg

(Erbjudandena gäller 1-3 dec)

49,95 kr/kg

Gilla vår Facebooksida
för erbjudanden och tävlingar
Telefon 0121-21750

Välkomna till Tempo Trollet!

Tempo

Ångens
BLOMMOR

Skapa en stämningsfull jul
med blommor!

Öppettider i jul

Lördag 23:e 10-18

Julafton 10-15

Juldagen & Annandagen 10-14

Nyårsafton 10-15

Nyårsdagen Stängt

Varmt välkomna

Telefon: 0121-102 04

Hemsida: www.angen.se

E-post: blommor@angen.se

Mån-Fre 10-18

Lör 10-15, Sön 10-14

Håll dig uppdaterad

VI FÅR LANDETS SMÅFÖRETAGARE ATT VÄXA

EKONOMI & SKATT - JURIDIK - AFFÄRSRÅDGIVNING - FASTIGHETSFORMEDLING

LRF Konsult finns nu i Söderköping, Hagatorget 1 - Varmt välkommen till oss!

Coöperate
COFFICE

LRF KONSULT

Decembermeny på Å-Caféet 2017

Liten skagencocktail, inbakad västerbottenost
& gubbröra på tunnbröd

Tournedos på Oxfile med en härlig madeirasås

Serveras med en potatiskaka smaksatt med
kaneldoftande rökt sidfläsk & trattkantareller

Pannacottatrio

RESTAURANG
Å-CAFÉET

Julmenyn kostar 399:- och serveras från den 1:a dec

Boka bord så bjuder vi på välkomstglögg!

Restaurang Å-Caféet, Ågatan 27, 614 34 Söderköping.

Tel 0121-12430

www.a-cafeet.se

Har du en affärsidé och vill göra den till verklighet?

Välkommen på informationsmöte om
vårens starta eget-kurs i Söderköping

Tid: 14/12 kl 17.00

Plats: Coffice, Hagatorget 1

Anmälan senast 13/12: Ingela.gullstrand@nyforetagarcentrum.se

Medarrangör: Stadskärneföreningen

NyföretagarCentrum
SÖDERKÖPING

**STEGET
till eget**

Camilla Göransson och Gunilla Svensson var nöjda med årets Äldredag.

Många besökare ville vara med för att ta del av information och inspiration inom friskvård, omsorg och säkerhet.

Gunnel Sehalic, Lilian Vendel och Britt-Marie Brauns från SPF Seniorerna var en av årets alla utställare.

Äldredagen med balans i fokus

Äldredagen i Söderköping ägde rum en solig höstförmiddag i Sporthallen Vikingen. Årets upplaga var den sjätte i ordningen. Det är Söderköpings kommun tillsammans med Räddningstjänsten som bjuder in seniorer att ta del av information och inspiration inom friskvård, omsorg och säkerhet.

22 stycken utställare var på plats för att hjälpa till och svara på frågor inom sina områden. Besökarna blev även bjudna på kaffe och kaka. Glädjekören uppträdde och det gavs möjlighet att vinna fina priser i lotteriet m.m.

Årets tema var balans i vardagen. I Sverige har antalet anmälda fallolyckor fördubblats sedan år 1998. Förra året anmäldes 70 000 fallolyckor i hela landet. Här fick man tips och råd på saker som är viktigt att tänka på, för att förebygga den typen av olyckor. Till exempel kost, träning och övningar.

Christofer Strand Sundberg från Räddningstjänsten var på plats för att informera om brandsäkerhet. Han berättade bl a att alla hushåll borde ha minst en brandvarnare, brandfilt och brandsläckare.

I år besöktes Äldredagen av ca 300 seniorer. Gunilla Svensson som är en av de ansvariga för evenemanget berättar glatt att det är fler besökare än tidigare år och att folk redan nu delar med sig av tips och önskemål inför nästa års Äldredag.

Mikael Karlsson

Att bo i gemenskap

"Att bo tillsammans med andra har fått något av en renässans under senare år. Styrkan med vårt koncept för kollektivboende är att man kan kombinera det privata med en ökad gemenskap." Citatet är hämtat från Familjebostäder i Stockholms hemsida. Familjebostäder erbjuder kollektivboende via ett kooperativt hyresboende. Det innebär att en förening hyr hela huset. Föreningen hyr i sin tur ut till de boende.

Runt om i Sverige finns det idag runt 50 kollektivhus. Variationen är stor. Oftast bor man i privata lägenheter men har tillgång till stora gemensamma utrymmen såsom kök, matsal, salong, bibliotek, TV-rum, hobbyrum, festrum, gym o.s.v. Men framförallt att man vill ha en gemenskap i sitt boende. Att man tycker om att vara tillsammans, att göra och uppleva olika saker tillsammans.

Jag har själv bott i kollektivhus vid två tillfällen i mitt liv. Jag provar det gärna igen. Det har varit så kul och så utvecklande! De båda kollektiverna var mycket olika. Här följer en liten presentation av det senare - kollektivhuset Föreningen Ringparken 5.

Ringparken 5.

Jag flyttade in i som 42-åring, år 1987, och ut som 47-åring. Jag hade dessförinnan bott ensam i tio år. Huset låg i Saltsjö-Duvnäs i Stockholm. Det var fantastiskt. Det var en jättevilla på 600 kvm i fyra plan och med en underbar trädgård och en vacker utsikt över Duvnäs-viken. Vi var sju delägare. Med pojk- eller flickvänner var vi ofta tio. Den yngste var 30 år och den äldste 65 när jag flyttade in. Det var två konstnärer, en konsertarrangör, två tekniker, en psykolog, en apoteksreceptarie och en sekreterare. Det bodde inte några barn stadigt i kollektivhuset. Många av oss hade dock barn som bodde där till och från.

Huset hade resurser. Det var stort och rymligt. På de två översta planen hade vi sovrummen. Var och ett med sin egen toalett och dusch. På de två nedre planen var köket, bastun, tvättrummet, salongen, verkstan och gillestugan. Öppna spisar i salongen, gillestugan och i entrehallen på tredje våningen. En av konstnärerna byggde stora delar av dekoren till flera musikaler på Oscars i vår verkstad. Vi hade ett steelband i gillestugan som repade varje söndag. Det svängde om dem. De spelade alltid på våra stora sommarfester då det brukade komma omkring tvåhundra gäster. Eftersom en av oss jobbade åt Rikskonserter brukade vi dessutom ha ett hyrband som avlöste det egna. Vi hade det bästa som bjöds. Vi tog ofta mot övernattare. Vid ett tillfälle då jag var på kurs visade det sig att tio av kursdeltagarna inte hade ordnat övernattnings. Jag bjöd med alla hem. De fick sova på madrasser i gillestugan. Enbart salongen var på minst 100 kvm med panoramafönster ut mot viken. Gillestugan var nästan lika stor.

Boendet var billigt. Jag sålde min etta som jag hade i Vasastan för 500 000 kr. Den var på 43 kvm och jag betalade varje månad 1500 kr i hyra och ränta. För min andel i kollektivhuset betalade jag 210 000 kr och dessutom 1500 kr i drift- och underhållskostnad. För det fick jag ett fantastiskt jättehus och dessutom många trevliga och utvecklande "sambos". Huset var mycket fräscht och vackert.

Vi umgicks mycket men vi hade väldigt lite måsten. Varje tisdag hade vi dock gemensam måltid och efterföl-

jande husmöte då vi pratade igenom vad som behövde fixas. Vi tog också upp problem då, för konflikter uppstod det då och då. Flera av oss var mycket friluftsintraserade och vi stack ofta ut på kajak eller långfärdsskridskoturer tillsammans. Vi hade väldigt kul.

Det gjordes en 50-minuters TV dokumentär om kollektivhuset "Det här är också en resa". Den sändes i TV1 i slutet på 90-talet.

Hur ser det ut i Sverige? På föreningen Kollektivhus NU's hemsida kan man läsa att i Sverige finns idag drygt 50 kollektivhus med varierande boendeform. Det finns också startargrupper som vill få igång fler kollektivhus och bogemenskaper. Bilden nedan är från deras hemsida.

I Sverige finns idag drygt 50 kollektivhus.

Tankar har väckts om att starta ett kollektivboende i Söderköping. Ett boende som passar både familjer och ensamstående. Utöver stora gemensamma utrymmen bör man ha sitt lilla "privata" område i huset – ett rum eller en liten lägenhet. Kanske ska man också försöka ha yrkesverksamhet i huset eller husen. Det kunde vara en liten "by" om några hus. Det viktiga är att det blir mötesplatser där man gärna är. Det finns många kvaliteter i att bo tillsammans. Det är utvecklande, socialt, ekonomiskt, miljövänligt och löser effektivt bostadsproblem.

Antingen ägs boendet av en fastighetsägare i likhet med Familjebostäder som hyr ut till de boende eller också går man ihop ett antal personer och köper en större fastighet. Kvadratmeterpriset sjunker med ökad storlek på huset och därmed boendekostnaden. "Ringparken 5" ägde vi gemensamt. Om någon ville flytta hade vi särskilda regler för hur det skulle gå till.

För den som är intresserad finns det mer att läsa på min hemsida esping.net eller på "Kollektivhus NU" s hemsida kollektiv.se eller på familjebostader.com/uthyres/bostader/kollektivboende. I Linköping finns kollektivhuset Stolplyckan som är ett av Sveriges största. Det nås via stangastaden.se/varabostader/varaomraden/innerstaden/stolplyckan. Det går även bra att kontakta mig på telefon: 070-3730097 eller e-post: bjorn@esping.net.

Tankar har väckts om att starta ett kollektivboende i Söderköping. Ett boende som passar både familjer och ensamstående.

Björn Esping

Örtkorgen: Att använda örter, ogräs och vilda växter

Rose-Marie
Wilkinson

Groddar & Skott

Bered plats i ditt köksfönster denna vinter! Groddar och skott odlar du lätt och snabbt hemma. Fräscha, sprudlande goda näringsbomber just nu när vi behöver lite extra tillskott som mest.

Välkomna in i miniväxternas fascinerande värld! Jag hoppas kunna inspirera.

Vad är groddar och skott?

Groddar är frön som just öppnat sig och skjutit ut en spänstig, liten grodd som är början till växt. Skott är när fröet fortsätter att växa och stjälk/blad har bildats. I det här sammanhanget talar vi om växter som vi odlar för just dessa två ändamål. Vi använder **torkade frön, bönor, ärtor, linser, nötter, kärnor m.m.** från utvalda sorters grönsaker, baljväxter, sallatssorter, sädeslag, örter, blommor, gräs och nötter.

De är utvalda för att även de fullvuxna plantorna eller dess frukter är ätbara och de har frön som passar extra bra att äta (samt är goda!) just när de groddat sig och/eller skjutit små livfulla gröna skott. Jag skriver om några sorter, men det finns fler.*

I det här stadiet innehåller de **mångfaldigt högre mängd näringsämnen** än fröet och den fullvuxna växten. Den höga koncentrationen ger den lilla växten en kraftfull start i livet. Låt oss ta vara på dessa nyttigheter för vår egen hälsa.

Lätt att odla själv inne

Du behöver inte gröna fingrar, **bara frön, ett fat med hushållspapper och vatten**. Ca 2 dagar senare börjar du skörda. Mer närodlat kan det ju inte bli!

I livsmedelsaffären säljs några sorters groddar/skott. De skiljer sig i storlek, konsistens och smak, från milda till peppriga. Köp och prova, sen odlar du själv.

Vad går att äta?

Groddar

Här äter man allt, dvs både fröet och 'svansen' som växt ut. Grodda t ex vit quinoa, kikärtor och mungbönor (dessa kallas 'böngroddar' i mataffären). De äts råa, vissa kan tillagas, se nedan.

Skott

Kallas även mikrogrönt i restauranger och finare kretsar. Du klipper av och använder den gröna stjälken med blad (inte frö/rötter). Dessa äts helst råa. Solros har långa, saftiga skott med mild smak medan krasse, senap (olika färger smakar olika starkt), chia, lök, rädisa, rucola och broccoli är mindre men kryddiga eller peppriga.

Både Groddar och Skott

Dessa sorters frön är extra smarta att odla. Man använder dem först som groddar, sen ställer man de man har kvar ljusst och låter dem växa till gröna skott. T ex alfalfa (små/milda), hela linser i alla färger (nötig smak, matiga groddar, slanka skott) och gula ärter (ja, ärtsoppsärter!), vackra, goda slingriga skott.

Matlagning

Vilken lyx att kunna plocka grönt direkt från sin odling i köket!

Jag älskar att ha groddar/skott på alla sorters smörgåsar, i sallader, müsli och smoothies. Hacka skott till kalla såser, fredagsmysdipp, kryddsmör eller strö över soppor, såser, ostbrickan m.m. Gör som på fina restauranger – lägg fräscha, supernyttiga skott mitt på rätten innan du serverar.

Mungböns- och kikärtsgroddar har större med fastare konsistens så de passar bra i varma rätter som wok. Mums!

Örtmedicin och hälsa

Groddar/skott innehåller en **hög mängd antioxidanter** (ämnen som skyddar våra celler). Näringsinnehållet varierar beroende på sort, men generellt innehåller de mängder av värdefulla vitaminer (A-, B-, C-, E- och K-vitaminer), mineraler (kalium, kalcium, järn, magnesium, zink), proteiner, fibrer, enzymer samt klorofyll.

Då nyttigheterna är så koncentrerade ät högst ½ - 1 dl/dag.

Hur får man tag på frön?

Jo, enkelt! Titta i skafferierna hemma! Du har kanske t ex torkade gula ärtor, linser, quinoa, chia- eller senapsfrö? Kolla utgångsdatumet, tid reducerar groddbarheten.

Annars i livsmedelsaffären, hälsokostaffärer (som butiken Kaffebönan i Söderköping) och trädgårdshandeln. Välj gärna ekologiskt. Du kan också skörda vissa frön i din egen köksträdgård och i skog/mark.

Hur gör man?

Metod beror på vad man odlar – på hushållspapper, i glasburk, groddställning eller jord. Jag valde att skriva om 'hushållspappersmetoden'. Till stora skott behövs dock ett tunt lager jord i stället för papper.

Det tar ca 2-5 dagar för groddar att bli färdiga för skörd, något längre för skott. Snabbaste groddar linser och quinoa (2-4 dygn) och skotten alfalfa och krasse (4-5 dygn).

Förberedelse

- Var noga med hygien, använd väl rengjorda kärl och händer.
- Tag 1-2 msk frön, torkade bönor eller ärtor etc och skölj noga.
- Blötlägg sen i rikligt med vatten över natten, skölj igen på morgonen. Ta bort frön som inte ser bra eller annorlunda ut. De enda frön som inte blötlägg är chia, krasse, broccoli och senap.

Sådd

- Lägg två lager vikt hushållspapper i botten på en tallrik eller keramik/glaskärl med platt botten och låga kanter. Beräkna att volymen kan öka till flera deciliter beroende på sort. **Man får mycket för pengarna!**
- Fukta med vatten.
- Sprid fröna jämt men tätt på pappret i ett lager.
- Täck kärlet löst med plastfolie, så luften cirkulerar.
- Ställ mörkt i rumstemperatur.

Skötsel och skörd

- Fukta två gånger/dag, gärna med blomspruta. Ha lite koll så det aldrig torkar ut eller är så blött att de drunskar/mögel bildas. De flesta sorter börjar spira efter ca ett dygn.
- Odlar du groddar, låt 'svansen' växa några centimeter. Skörda sen och/eller ställ i kylskåpet. Färdigt!
- Odlar du skott, ställ då dessa ljusst i stället nu så att klorofyll bildas. Därmed blir stjälk/blad gröna. Fortsätt fukta som ovan.
- Klipp av skotten när de blivit några centimeter höga eller upp till ca 2 decimeter för solros- och ärtskott. Ät direkt, alternativt lägg dem i en plastpåse i kylan.

De håller sig normalt några dagar i kylskåpet, men kolla först – ät aldrig groddar/skott som inte är fräscha eller luktar illa/ser dåliga ut.

NB. Vänta inte tills du ätit upp utan så i omgångar och flera sorter samtidigt!

Visste du att...

- Groddad torkad majs (som används för att poppa popcorn) får rosa skott som smakar sött som socker. Hacka och ersätt sockret i kalla rätter.
- På Livsmedelsverkets hemsida hittar du näringsinnehållet på livsmedel inkl. vissa groddar. Välj 'Alla näringsämnen' för fullständiga innehållet (två A4 sidor lång lista).
- Studier pågår med groddar/skott för bl a ögonsjukdomar, cancer, magsår, högt blodtryck, stroke och hjärtsjukdomar.

Slutligen

Jag har groddat sen jag var liten grodd själv... Därför rekommenderar jag varmt att involvera familjen. Det är ju lätt som en plätt och roligt! Samtidigt fixar du tillgång till nyskördad, livslustfylld 'super food' hemma hela vintern. Lycka till!

* **OBS!** Jag avråder från att experimentera själv med andra sorters frön då inte alla lämpar sig och kan innehålla mer lektiner, ämnen som kan orsaka magont m.m. Läs på innan.

Läs gärna mina tidigare artiklar i Lilla Tidningen i serien Örtkorgen som finns att hitta på: <http://lillatidningen.com/tidningar/>. Se utgåvorna under '2015', '2016' och '2017'.

Rose-Marie är utbildad Örtterapeut och Örtpedagog. Hennes specialinriktning är på nordeuropeiska läkewäxter (fytomedicin), läketräd, ätbara vilda växter och ogräs. Växter som vi har här i vår natur eller i trädgården och som alla kan plocka själva. Hon behandlar med örtterapi (komplementärmedicin) för ett brett spektrum av besvär med fokus på orsaken, håller föreläsningar, örtvandringar samt kurser i bl a örtmedicin och matlagning med vilda växter och ogräs. Rose-Marie bor sedan ett antal år strax utanför Söderköping.

Email: r.wilkinson@telia.com

Tel: 0730 224570

November 2017

**Vi önskar alla
våra kunder och
samarbetspartners
en riktigt God Jul!**

Håkan 0705-777546
www.lbmbygg.se

SOMSTEN

Har du en gammal sliten
betongtrappa?

Vill du ha något nytt som inte alla andra har?
Vi lägger på nytt cementbaserat yttskikt
med stenstruktur och den färg du vill ha
som passar till huset.

Skön varm yta, matt eller blank. Slät eller
sträv med Antihalk.

Du väljer!

Rundqvist Allservice

Hårtorpet 1
614 93 Söderköping
ludde_runqvist@hotmail.com
0707-19 19 26

Ring 0707-19 19 26 så får du ett pris.
Från 3 750 kr färdigt och klart inkl.ROT
avdrag.

Virkesgatan • Söderköping • 0121-131 70

Din lokala installatör

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

102 01

Etabl 1876

Prästgatan 6 ; 614 30 SÖDERKÖPING

Klappat & klart!

Söderköpingsmyntet - den perfekta julklappen!
Ett unikt presentkort som kan användas till
shopping, restaurangbesök och friskvård mm.

**Vi önskar Dig trevlig
handel i Söderköping och
en riktigt God Jul!**

Myntet finns i valörerna:
100, 250 samt 500 kronor
Köp dem hos; Turistbyrån
Söderköpings Brunn
eller Guldmakeriet

www.isoderkoping.se

Byt till vinterdäck i tid!

Den 1:a december ska vinterdäcken

vara på om vinterväglag råder.

Ring och boka däckskifte hos oss!

Johans Däckservice AB 0121-721730 www.dackia.se

Att förstå främmande ord

Språklådan

I svenskan finns, liksom i andra språk, många låneord. Ibland har de smält in naturligt i vårt språkssystem som exempelvis de från början franska orden portmonnä och paraply vilka fått svensk stavning. Även de engelska orden tejj och mejl smälter in väl med sin försvenskade stavning och de är också mycket lätta att förstå. Lite svårare kan det vara med fackorden från den akademiska världen – men eftersom dessa mestadels bygger på orddelar från grekiska och latin så kan det underlätta om man lär sig att känna igen dessa byggstenar.

Vetenskapens huvuddrag härstammar från grundvetenskapen filosofi som växte fram i Grekland med början på 500-talet f. kr. Ordet filosof är då förstås också grekiska där filo betyder vän medan sofi betyder vis – en filosof är då en vän av visdom/kunskap. Ordbiten filo har sedan använts och används i andra och även moderna ord som exempel diskofil (skiv-samlare) eller anglofil (någon som tycker om det engelska) och frankofil (en älskare av det franska).

I den grekiska filosofin skapades bland annat den första atomteorin (av Demokritos på 400-talet f. kr.) och från den har vi förstås fått just ordet atom som betyder odelbar (då trodde man på atomen som fast). På 300-talet f. kr. gav den systematiserande filosofen Aristoteles oss de olika delarna inom filosofins kunskapssökande som biologi (läran om livet), fysik och teknik (techne, den praktiskt produktiva kunskapen). Än idag namnger vi nyare grenar på filosofins kunskapsträd efter samma grundprinciper (ex. psykologi och sociologi).

När romarna övertog ledningen i västvärlden anammade de också den grekiska filosofin och kunskapen. Man har sagt att romarna erövrade grekerna militärt medan grekerna besegrade romarna intellektuellt. Genom detta kom olika fackord även att innehålla latin. Därför bygger vi ännu idag nya begrepp med orddelar från grekiska och latin. Ifall vi då lär oss dessa grundläggande "ordatomer" så kan vi lättare både förstå och minnas akademiska fackord – de blir då inte längre så främmande och krångliga.

Här kommer en lite översikt som förhoppningsvis kan hjälpa läsaren att förstå, eller åtminstone ana, betydelsen av och dessutom komma ihåg främmande ord. De kan också hjälpa till när man vill avkoda eller lära sig moderna europeiska språk, eftersom även de är synnerligen rika på grekiska och inte minst latinska ord och orddelar.

Idag hör och läser vi en hel del om interkontinentala robotar där inter står för mellan d.v.s robotar som når mellan kontinenter. Samma ordbit finns exempelvis i interagera. En dråplig episod var när tv-reportern frågade en "krogforskare" vad han undersökte där på restaurangen. Det högtidliga svaret blev:

-Jag studerar interaktionsregulatorerna.

Ja, vad undersökte den restaurangforskande so-

ciologen? Jo, han studerade spritens inverkan på de mellanmännsliga relationerna (alltså hur alkoholen reglerade aktionerna/handlandet mellan kroggästerna). Utan förklaring var det naturligtvis inte helt lätt för tv-tittarna att förstå. Det gäller som vi tidigare konstaterat att anpassa språk och inte minst ordval till situationen och mottagarna – men om man känner till betydelseerna av byggbitarna i de främmande/akademiska orden så kan man som nämnts ändå ana vad det handlar om.

Ett annat vanligt främmande så kallade prefix (= förstavelse) är just pre (för/e) som i preparera, predestinerad (företbestämd) och preposition (småord, som i, på och under, vilka står före substantiv). Ytterligare vanliga förstavelser är de- som står för av- eller ned- i ord som demontera, destruktiv, deformerar samt re- som kan ersättas med åter- i ord som retur, rekonstruera, restaurera och returnera.

Nåväl, här kommer en liten avslutande lista:

Ant(i) = mot – ex. antibiotika, antikroppar, antagonist

Ex = ut(åt) – ex. exit, exteriör, extrovert (utåtvänd), expandera, exkludera (utesluta), explodera och just exempel

In = in(åt) – ex. interiör, introvert, inkludera, influera, influensa (egentligen inflytande från stjärnorna vilket man trodde förr)

In = icke/o – ex. instabil, intolerant, indifferent (likgiltig/gör ej åtskillnad)

Ko = samman – ex. konstellation, konstruera, kommun

Kontra = mot – ex. kontrarevolutionär (mot revolution), kontraproduktiv

Post = efter – ex. postglaciär (efter istiden), postumt (efter människan/döden som i postumt Nobelpris)

Pro = för – ex. proamerikansk, promemoria (för minnet)

Ultra = bortom – ex. ultraljud (bortom vanligt ljud i våglängd), ultrakonservativ (bortom det vanliga/mer konservativ än vanligt)

För flera förstavelser och andra orddelar så finns det listor på nätet. Dessutom kan ordböcker som Våra ord av Elias Wessén eller Svensk etymologisk ordbok av Elof Hellqvist, så kallade etymologiska ordböcker (etymologi = läran om ords ursprung), vara både nyttiga och intressanta bekantskaper.

Hans Blomberg

Rein
Westerbush
Norberg

KRÖNIKA

”Framtiden var hoppfull och Oscar drömde återigen om fjärran länder med ljumma passadvindar och skrattande flickor under palmernas vajande plymer...”

Den enbente piraten

Även om Oscars första resa som däckspojke med potatisskutan ”Norden” hade slutat med en katastrof, där skutan gick på ett isflak i Finska viken och sjönk, var han fortfarande fast besluten om att bli sjöman.

Han seglade med fiskebåtar efter estniska kusten och med vedskutor till Stockholm.

I Mariehamn fick han möjligheten att som sextonåring mönstra ombord i en *windjammer*, en åländsk fyrmastad bark som seglade på vetetraden mellan England och Australien.

Varje resa gick ett varv runt jorden, genom de stormiga vattnen kring Goda Hoppsudden på utresan och runt Kap Horn på hemresan. Oscar var rask och vig som en apa när han anträdde riggen och befälet uppmärksammade den unge mannen och efter två resor blev han uppmönstrad till befaren matros.

I början av trettioalet gick han i Liverpool och väntade på hyra. Nya fartyg hade dykt upp på haven, ångfartyg med bolmande skorstenar som seglade rakt emot vinden när så behövdes. Oscar hade högsta betyg i både arbetsduglighet och uppförande och sådana sjömän var det ont om. Han var måttlig med festandet även om han givetvis tog sig några supar i glada vänners lag.

Oscar fick chansen att mönstra i ett av de nya fartygen, *s/s ”Tyne”*, en steamer på 6000 ton.

Aldrig mer skulle han behöva äntra en nedisad rigg och bärga stelfrusna segel i snöstormarna på Sydatlanten. Aldrig mer skulle han behöva driva i veckor i de heta stiltjebältena kring ekvatorn i väntan på en befriande bris som skulle fylla de tomma seglen.

På ”Tyne” seglade Oscar i fem år. Han var alltid först på vakt och alltid villig att ge ett extra handtag och efter två år fick han lämna manskapshytterna under backen och flytta midskepps till officershytterna. Oscar blev befördrad till tredje styrman och fick skärmmössa med rederimärket i glänsande emalj och marinblå uniform med ett guldstreck på armen och axelklaffen. När han första gången fick på sig uniformen var han tvungen att flera gånger se sig i spegeln för att vänja sig vid att han nu var officer ombord i ett engelskt ångfartyg.

Något större kunde han inte tänka sig.

På Oscars sista resa med ”Tyne” var de lastade med timmer från Västafrika till Cardiff i England. Det var väder på Biscaya, en bråkig nordanvind som höll på att ta däckslasten, grova mahognystockar med sig överbord. Besättningen gick dubbla vakter och slet dygnet runt och lyckades klara det mesta av lasten. Vid förtöjningen i Cardiff stod Oscar som vanligt på akterdäck och ledde arbetet. Han var trött och utarbetad men stolt över att de fått skeppet i hamn. Vinden var fortfarande hård och de hade svårt att få skeppet långsides kajen. Förtöjningarna var spända som fiolsträngar och ännu en akterända drogs iland. Men innan den hann sträckas upp på vinschen brast den första med en dånande knall.

I kaoset som uppstod märkte inte Oscar att han stod

med ena foten i en vajerögla. När vajern plötsligt sträcktes drogs öglan åt och skar av hans ben nedanför knät. Oscar rasade omkull på däck och benstumpen for överbord och föll i vattnet mellan kajen och fartyget med ett ljudligt plask.

Besättningen stod rådvill med gapande munnar och glodde på sin styrman som låg på däck med blodet pumpande ur byxbenet. En matros som inte helt förlorat fattningen drog upp sin kniv och kapade av en tamp som han snörde åt under Oscars knä.

När Oscar kvicknade till låg han på S:t Josefs Hospital. Först vägrade han fatta vad som hade hänt. Det verkte ju fortfarande i foten. Försiktigt lyfte han på lakanet och den brutala sanningen gick upp för honom.

Han hade på ett ögonblick förvandlats från en frejdig kraftkarl till en enbent krympling.

Efter sex månader hade benstumpen läkt ihop och han blev utskriven från sjukhuset och fick en biljett hem till Estland av rederiet. Han som stolt skulle ha kommit hem och bländat folk med guldgalonerna på sin uniform, kom nu istället linkande, stödd på ett par kryckor.

Det enda de såg var att ena byxbenet fladdrade tomt.

Det var svårt med försörjningen, skörden hade slagit fel och ingen ville bli för god vän med honom. Motvilligt gav släktingarna honom en sängplats. Han vaknade en natt och hörde hur gummorna satt i köket, ojade och beklagade sig över att ha fått en lemlästad på halsen, en som de var tvungna att försörja, en stackare som inte kunde uträtta något nyttigt.

Oscar samlade ihop sina få tillhörigheter, tackade för sig och reste ner till Hapsal där han fick bo hos en vän på nåder. För att försörja sig började han laga skor. Oscar var flink i fingrarna och fick rykte om sig att göra ett gott arbete.

Ja, det var väl det här han skulle få ägna sig åt resten av livet; sitta vid en läst med ett skinnförkläde och pligga skor.

En dag när han satt med ett par ridstövlar som behövde nya klackar fick han ett brev från sitt gamla rederi. Han ombads att infinna sig på rederiets filial i Helsingfors. Oscar gjorde klart stövlarna och reste iväg.

Tjänstemannen på kontoret upplyste honom om att som före detta officer ombord i *s/s ”Tyne”* var Oscar berättigad till skadestånd eftersom han hade blivit skadad i tjänsten. Han blev skickad till en ortoped och fick en protes i hudfärgad plåt som var ledad i knät och spändes fast kring låret med läderremmar.

Efter ett par dagar kunde han slänga sina kryckor och kom rakryggad tillbaka hem med försäkringspengarna; en summa som fick det att svindla för ögonen på många.

Nu ville alla bli vän med honom. Storbönderna visade upp sina döttrar och framhöll deras dygder. Men Oscar

visste var vänskapen satt och gick sin egen väg utan att halta; endast ett svagt knirrande hördes i knäleden.

Han köpte en enmastad sump på tio meter med tändkulemotor och seglade med levande fisk till Kornhamnstorg i Stockholm. Affärerna gick bra och Oscar investerade klokt och inom ett år var han delägare i ett ångbåtsbolag och kunde ännu en gång segla som styrman i en steamer.

Framtiden var hoppfull och Oscar drömde återigen om fjärran länder med ljumma passadvindar och skrattande flickor under palmernas vajande plymer.

Men drömmarna fick ett hastigt slut när ryssarna vällde in över gränsen och införlivade Estland med det Sovjetiska Imperiet.

Över en natt förlorade Oscar allt. Hans rederi förställdes och som en av delägarna betraktades han som kapitalist och folkförrädare och var tvungen att fly till skogs. Där sov han under en gran med en pistol i handen tillsammans med de andra Skogsbröderna medan de Sovjetiska myndigheterna sökte efter dem. På nätterna rustade de och sjösatte en båt som några lyckades fly med till Sverige. Bland dem fanns hans syster och hennes ett-åriga son. Själv var han med och kapade färjan som gick mellan Hapsal och Ormsö. Med hjälp av extra brännolja som smugglats undan kunde de ta sig till Helsingfors och därifrån fick de transport vidare till Stockholm.

Det var när jag växte upp i Sverige som jag lärde känna morbror Oscar. Nu seglade han som styrman i svenska Rexbolaget och kom på besök när han var ledig.

För mig var han Äventyret och Livet.

Han berättade om kryddoftande hamnar, om platser som Surabaya och Cebu om Iloilo och Singapore, där flickorna var bruna i hyn och gick nästan nakna under den heta solen.

När vi var ensamma någon gång kunde han spanna av sig protesen och visa hur den rymde den flaska whisky eller kartong cigaretter som tullarna aldrig hittade. Då log han så ljuset reflekterades i guld tanden han hade satt in i munnen en gång när han var rik i Hongkong.

Han var den Enbente Piraten som visste var alla skatter låg nergrävda och jag var övertygad om att längst ner i protesen låg det dukater och piastrar av renaste guld som han rövat från någon spansk galeon i Karibiska havet.

För mina kamrater antog Oscar nästan mytologiska proportioner och de tvivlade till en början på mina berättelser om hans plåtben. Men Oscar glömde aldrig bort att han själv hade varit grabb och lät villigt mina kamrater komma in en och en och sparka på hans ben. Jag stod i dörren och tog upp entré. För varje gång det hördes *klong* inifrån rummet hade jag tjänat tio öre.

Söderköping Nu och Då: Stadskärnan i Juletid

Gator och torg i julskrud

Fotoboken **SÖDERKÖPING DÅ OCH NU** har rönt uppskattning av Söderköpings-älskare när och fjärran. Bokens författare **Lars Hedenström** och **Lars Sylvan** medverkar i en artikelserie, som följer upp och kompletterar boken. Nya foton har tagits av **Lars Hedenström**. Gamla bilder är i regel hämtade från **S:t Ragnhilds Gilles bildarkiv**.

Själva kärnan

Den har egen förening. Sommartid är den full av turister, som charmas av dess idylliska och historiska miljö. Även så här års lockas många av den lugna atmosfären och det personliga bemötandet i de små butikerna. Från Ramunderberget har man en fantastisk utsikt över den. Vad den omfattar är inte glasklart, men de båda torgen med anslutande affärgator och kvarter ingår.

Arkeologiskt är området ett av de bäst undersökta. Viktiga fynd beskrivs i temainformationen "Under våra fötter". Utgrävningarna har också gett stoff till många rapporter och böcker, som berättar om en medeltida storhetstid. Flera gator har samma sträckning som på medeltiden. Då styrdes Sverige i viktiga avseenden härifrån!

Artikeln handlar alltså om Söderköpings stadskärna och hur den kan te sig månaderna kring jul. Eftersom den redan är väl omskriven begränsar vi oss här till en bildkavalkad och korta bildtexter. I brist på medeltida bildmaterial får en "Nubild" av "Då" från medeltidsdagarna "Söderköpings Gästabud" år 2017 – som alltid ett välbesökt evenemang, illustrera hur det kan ha sett sig...

Gator och torg i julskrud

Månaderna kring jul kläs stadskärnan upp i sin bästa julskrud. Så är det nu och så var det då. Torgen pryds med ståtliga granar. De små gatorna ramas in av vintergröna girlander. Allt framhävs med extra lampor, som lyser upp i vintermörkret. Kommer därtill ett snötäcke så är julkortsvyn fullbordad!

Från toppen av Ramunder har man fin utsikt mot Hagatorget och Hagaparken. Som naturlig mittpunkt har Hagatorget även blivit en självklar träffpunkt. Vid många tillfällen under året förekommer evenemang, som lockar såväl stadsbor som tillresande.

Lysande förändring!

Många har engagerat sig i utvecklingen av torget och parken. I jämförelse med föregående bild har torget fått en lysande förändring. Vattenstrålarna i den nya ljusfontänen kring konstverket Karusell ändrar vackert höjd och färgkombinationer. Bilden togs av Lars Sylvan i samband med preliminärinvigning av ljusfontänen den 21 december 2015. Torget är också förskönat med en rad nyplanterade träd med undervegetation i torgkanten mot Storgatan. Allt framhävs med nya och förbättrade belysningsarrangemang.

På torgbilden från omkring 1960 ter sig julgranen majestätisk mot dåtida affärsbyggnader utmed torget. Skyltfönstren till Möllers Bosättningsaffär och Astlinds varuhus är väl upplysta för julskyltningen. Säkert är det många barn, som dröjt på stegen för att kolla in leksaksutbudet hos Astlinds och kanske fyllt på sina önskelistor. Affären var känd för

den personliga betjäningen och att man kunde "trolla fram allt möjligt/omöjligt" ur butikens hyllor. 2011 togs skylten ner för det 127 år gamla företaget. En affär som många saknar!

Julstämning på Rådhusorget

Stadens äldsta torg Rådhusorget i julstämning. Det ståtliga rådhuset, byggt 1777, utgör med sina fasad- och punktbelysningar ett vackert blickfång. Julgranen har numera sin givna plats på den del som kallas Fisktorget. Den gamla bilden är från 1930-talet. Hästar var då ett vanligt inslag i stadsbilden. Vid torget ses den byggd, som inrymde Konsumettan.

Namnet Fisktorget kommer av att skärgårdsfiskare här fick avyttra sin fångst. Bilden är troligen från 1902 att döma av transformatorbyggnaden i bakgrunden. Inom kort kommer stadens centrum att "bada i ljus" när elektricitet levereras från kraftverket vid Narebro!

I dag gläds vi åt de tusentals små ljuspunkter, som tack vare teknikens utveckling pryder träden längs ån och bildar en "extra stjärnhimmel" i vintermörkret!

Ett riktigt schabrak!

När vinterföret medgav kunde man få se ett riktigt schabrak. Vid högtidligare tillfällen såsom julottefärder pryddes nämligen hästarna med vackert mönstrade täcken – schabrak. På kuskbocken ses dåtida "taxiföraren" Anton Carlsson och i släden fru Friis från Mariehof. I bakgrunden syns den lilla boden för Malms Cigarraffär (belägen ungefär där butiken Kaffebönan nu finns). Det var här han hade sitt högkvarter, fotografen Emil Ström, som tagit denna liksom många andra tidiga 1900-talsbilder. Th ses Landers Speceriaffär med tillhörande hållgård (hästskjutsparkering).

Av annonsen framgår att Landers var tydliga med julspeciernas egenskaper!

Strax bakom Rådhusorget vid korsningen Vintervadsgatan/Hospitalsgatan låg affären, som alla barn "suktade efter" i 1900-talets början - Sveabasaren. Den kallades även "15-öresbasaren" eller "25-öresbasaren" efter priserna på de billigaste leksakerna. På bilden från 1917 har man just satt upp en julgran över entrén för att välkomna kunderna.

Lilla Storgatan

Storgatan heter den lilla gatan, som binder samman stadens båda torg. Sträckningen är samma som på medeltiden. Ända fram till mitten av 1960-talet passerade här stadens genomfartstrafik! Numera vandrar man tryggt på den smala och trottoarlösa gatan. Sedan flera århundraden kantas den av charmiga småbutiker. Verksamheter och ägare har växlat, men huvudkaraktären finns kvar. Fortfarande handlar man över disk och möts av personlig betjäning.

Här en julig vy mot Rådhusbron, Wallbergshuset, Söderköpings Stadshotell (nu bostadshus) och Ramunder med lysande "julgran" på hjässan. Vissa affärsmän har hållit längre än andra. Ett är Wallbergs, som redan 1910 öppnade skobutik i det gamla stenhuset på Storgatan 1. Man tog då över lokaler efter Djurbergs, som flyttat till mitten av gatan. Det vackra stenhuset är Söderköpings äldsta bostadshus. Kung Johan den III lät 1570 uppföra huset.

"Vi åker till Söderköping för att få uppleva en riktig bokhandel!" hör vi ofta från personer i norra grannkommunen. Det personliga bemötandet från Anders Karlén med äldsta dottern Clara i den mysiga butiksmiljön är säkert viktiga skäl. Bokhandeln är Sveriges äldsta och har funnits i den gamla fina träbyggnaden på Storgatan 7 i över 200 år! I ett inre rum finner man även en spännande antikvariatsdel att botanisera i. Ett hårt paket med en god bok är sällan fel. Möjligen är vi partiska - men för söderköpingsälskare har vi ett givet tips ... se ingressen!

För cirka 100 år sedan såg det ut så här när Emil Ström var inne i och fotograferade under bokrean. Bakom disken står Elna Bäckmark och Inez Karlsson.

Konstnärlig julsmytning

Hans Högberg var inte bara handelsman utan också en skicklig konstnär! Inte att undra på att varje års julsmytning blev ett nytt konstverk, som fångade julflanörernas blickar. När smytningen är klar ställer sig Hans Högberg, Paul Svensson och Robert Larsson beredda på kundernas anstormning!

Exteriören är sig lik, men i dag erbjuds här andra varor. Hos Hjalmar Svensson på Storgatan 3 kunde man handla julkorv, julsinka och andra charkuteriprodukter inför den stora helgen.

För ett sekel sedan hade Söderköping två tidningar: Söderköpings Tidning och Söderköpings-Posten. Båda hade sina redaktioner i stadskärnan. Längre höll NT:s lokalredaktion till i den gamla affärslokalen mitt på Storgatan. NT-skylden är nu nertagen, men Lilla Tidningen har satt upp sin på andra sidan gatan...

Ska vi gå på kondis?

Ska vi gå på kondis? Frågan är alltid lika populär när barnbarnen besöker Söderköping. Under vinterpromenaden kan det vara mysigt, gott och värmande att besöka något av den lilla stadens konditorier/caféer. Skylden KONDITORI vid norra delen av Hagatorget lockar oss till "Jannes kondis" - en institution i stadens centrum. I kvarteret har det funnits konditori ända sedan 1895! På den nya bilden: Jan-Erik och Eva Andersson, som med familj är sjunde ägare till det anrika konditoriet. De har nu drivit konditoriet i hela 35 år! Den äldre interiörbilden är tagen för ungefär 100 år sedan.

En vackert inramad gata

Även Skönbergagatan har tydlig småbutikscharm även om den är "relativt ny". I dag är den trottoarförsedd och anpassad för modernare trafik. Som traditionen bjuder ges den så här års en vacker inramning.

På 1920-talet var gatan smal och saknade trottoarer. Flera 1700-talshus stack långt ut i gatan. Ett av dessa var Mangelgården, som i slutet av 40-talet, när HSB-huset skulle byggas, räddades för framtiden genom att flyttas till Korsullen. I dag är det vackra huset ett populärt vandrarhem.

Folke "Sko-Lotta" Carlsson pryder entrén till sin skohandel på Skönbergagatan 6. Skyldparaden längs gatan väcker säkert minnen hos äldre söderköpingsbor, som besökt butikerna.

"Bomans hörna" var en mycket omtyckt butik, som sålde långt mer än tobaksvaror. I hyllorna fanns mycket, som lämpade sig till julklappar. Kvällen före julsmytningsstart jobbades det sent för att allt skulle vara inbjudande upplagt ... På bilden ses Britt-Marie Johansson, som jobbade i Bomans Tobaksaffär under många år.

Traditionell julmarknad

Första adventshelgen är det traditionsenliga julmarknad i Brunnsladan. Lokala konsthantverkare erbjuder sina fina alster. Oavsett hur vädret är så söker sig många söderköpingsbor och tillresande hit för att uppleva julstämningen och kanske ordna några av julklappsinköpen.

En grann gran ska de vara!

Julgransförsäljning på Fisktorget under 1930-talet. Tre välkända söderköpingsprofiler kantor Albert Gustafsson, stationskarl Daniel Sahlin och lokförare Axel Möller sköter försäljningen.

Hemmagjorda julgranskarameller, flätade pappershjärtan, levande julgransljus ... Hemma hos familjen Hultén är granen färdigklädd. Storasyter Inga-Lisa, senare gift med ständige sekreteraren Lars Gyllensten, ser belåten ut över verket medan lillasyster Gerd väl mest tittat på. Nu är det bara att vänta på tomten...

Skära, skära havre...

Vem skall havren binda? Jo självbindaren så klart!

Havreodlingen i Sverige blev allmänt utbredd under 1700-talet och nådde sin höjdpunkt i slutet av 1800-talet, då havre utgjorde omkring 50 procent av spannmålsproduktionen i landet.

På Kallsö hos familjen Bergström skördas den havre som bland annat kommer att användas till julkärvar. Den gamla BM 10:an och självbindaren av märket Aktiv, modell Aros, båda från 1940 och 50-talet, har nu gjort sitt jobb. Självbindaren är en ytterst komplicerad mekanisk uppfinning. Den kräver omsorg och vård om den ska fungera klanderfritt och binda ett snöre om en lagom stor bunt havrestrån. Självbindaren var ett genombrott för det mekaniserade jordbruket.

Den första knytapparaten för manillagarn (ett snöre tillverkat av bananfibrer) hade sett dagens ljus i Amerika år 1878. Vid sekelskiftet 1900 fanns bara några hundra självbindare i Sverige. De var tillverkade i Amerika, möjligtvis med undantag för en och annan kopia från

Rottneros eller Överums Bruk. I övrigt var det fortfarande lien som härskade.

Efter självbindarens buntning i så kallade stornekar, spettas hål för stöarna där sedan nekar sätts runt stören och överst fästs några "hattnekar" som ett regnskydd. Sedan får det torka.

Att sätta ut en julkärve av havre, även kallad nek, är en tradition som levt länge i Norden. Historien om julkärven kan spåras ända tillbaka till 1700-talet, men sedan är troligtvis äldre än så. Bönderna trodde att om de gav fåglarna en del av den dyra säden till jul så skulle de göra mindre skada på säden följande år. Kärven skulle sättas ut på julaftonens morgon och hur fåglarna sedan besökte kärven var tydliga tecken på hur det kommande året skulle bli.

Albert Eskeröd skriver i boken Årets äring: "Julkärve, fågelkärve, sädeskärve är stundom den vid skörden sist bundna, som sattes upp åt småfåglar vid jul. Om

dessa infann sig genast att äta, skulle det kommande året bli magert, men om de dröjde skulle året bli gott."

Det finns även berättelser där kärven inte sattes ut till fåglarna utan var en gåva till asaguden Tors bockar.

Julkärven ansågs av kyrkan vara en vidskeplig kvarleva från hedendomen och att den inte passade in i den kristna tiden och man försökte förbjuda bönderna att sätta upp julkärvar.

Familjen Bergström på Kallsö håller den gamla traditionen med julkärvar levande och i år säljs dessa på Mons båthus vid julmarknaden den 9 och 10 december.

Stort tack till Gunnel, Kalle och Alfred Bergström för att vi fick vara med och dokumentera havreskörden!

Yvonne Bäckstedt
Text och foto

(I samarbete med Filmhuset Christer Wastesson)

Niclas Nilsson är ny pastor i Pingstkyrkan sedan augusti.

Niclas är ny pastor i Pingstkyrkan

Jag heter Niclas Nilsson, född och uppvuxen i Simonstorp norr om Norrköping, men nu Söderköpingsbo sedan i juli och pastor i Pingstkyrkan här sedan mitten av augusti. Det känns lite som att jag är hemma igen efter mina 16 år i Småland.

För att säga något om vägen hit så behöver jag nog säga något om min tros väg. Mina föräldrar är kristna och tron på Jesus var tidigt naturlig. Men egentligen går det nog inte att "ärva" en levande tro - inte som håller i längden i alla fall. För mig var det särskilt ett par erfarenheter under uppvuxen av Guds närhet och kärlek till mig som jag ofta har återkommit till. Jag har också senare fått exempelvis bönesvar och ledning av Gud som uppmuntrat mig i tron.

Så även om tron funnits länge så var det nog inte helt självklart för mig att jag skulle jobba i en kyrka. Jag har alltid haft ett stort tekniskt intresse och många omkring mig trodde nog att jag skulle ägna yrkesbana åt datorer. På gymnasiet gick jag naturvetenskapligt / tekniskt. Det kanske inte är så starkt förknippat med gudstro men jag tycker inte tron behöver stå i kontrast till vetenskapen.

Någonstans under de senare tonåren började en, vad vi i kyrkan kallar "kallelsemedvetenhet" växa fram. Jag upplevde det som att Gud i sin kärlek hade en tanke för mig. Senare öppnades vägen för mig att börja jobba med ungdomar i en kyrka utanför Jönköping och sedan i en annan i Kalmar. Efter det så hamnade jag som pastor med övergripande ansvar för hela verksamheten i Mörunda, en mindre ort mellan Oskarshamn och Vimmerby. Men under hösten 2016 fick jag en förfrågan att komma och hjälpa till med att predika en söndag i Söderköping eftersom församlingens tidigare pastor, Mattias Östenälly, flyttat vidare. Det ledde till ett besök, sedan ytterligare något och till sist en fråga om att flytta hit och bli pastor här.

När jag växte upp var Söderköping, som för många runt Norrköping, en vacker plats dit man ibland åkte på somrarna. Men nu får vi bo här och det känns fantastiskt. I skrivande stund har lövträden utmed kanalen skiftat från sommarens intensivt gröna till gult, brunt och rött. Det är roligt att se hur vacker staden också är i höstskrud. När du läser detta så kanske till och med vintern kommit. Vår familj älskar att vara i naturen och runt staden finns det ju verkligen stora möjligheter till det.

En sak som känns väldigt speciellt för vår familj. I mars var det tio år sedan jag och min flickvän, numera fru, förlovade oss på Ramunderberget. Då hade vi förstås ingen aning om att vi tio år senare skulle flytta hit. Men så blev det. Efter de här månaderna, min frus jobbstart i Norrköping och barnens inskolningar så kan vi säga att vi trivs väldigt bra.

Innan vi kom så formulerade Pingstkyrkan en vision som i korthet går ut på att vara "öppen och ödmjuk", "relationsskapande och respektfull" samt "tydlig och trovärdig". Jag är väldigt glad för de ledorden. De fångar mycket av vad jag själv brinner för. Vi vill vara en kyrka där vem man än är och vad man än har gått igenom känner sig hemma. Välkommen att besöka oss!

Frågor om Pingstkyrkan

Hur skiljer sig Pingstkyrkan från Svenska kyrkan?

- Det viktigaste att säga är att det är mycket mer som förenar än som skiljer. Vi har ett gott samarbete med olika kyrkor, däribland Svenska kyrkan. Bland det som skiljer är dopet. Vi döper inte spädbarn, utan väntar med dop tills en person själv kan ta beslutet att bli döpt. Detta sker genom att doppa ner hela människan i vatten. Vi har också en lite annorlunda sångkultur och ett större "lek-manna-fokus" där fler är med och bär församlingen. Vi har exempelvis många duktiga sångare och musiker men ingen av dem är anställda av församlingen.

Hur går det till om man vill bli medlem i Pingstkyrkan och vem kontaktar man vid intresse?

- Jag rekommenderar att man först kommer några söndagar och känner in om man trivs innan man bestämmer sig att bli medlem. Det vi annonserar och gör är öppet för alla (om det inte är exempelvis en kvinnofrukost, dit bara kvinnor är välkomna, förstås). Det finns program på vår hemsida, på anslagstavla utanför kyrkan och på anslagstavlan på Stinsen. Vill man veta mer så får man väldigt gärna ringa eller komma till mig och samtala. Man stör inte om man gör det!

Hur många medlemmar är ni i Söderköping?

- Vi är strax över 90 medlemmar. Men en sådan siffra är lite svår, för vi har en del medlemmar som står med men bor på annat håll och andra som sällan går. Men vi har också en del människor som går men formellt inte blivit medlemmar ännu.

Vad anordnar ni för arrangemang runt jul och nyår?

- Det blir gärna lite extra fokus på sång och musik under jul och nyår. Vi har en julmusikal söndag den 17 december kl. 11 och på annandagen kl. 18 så har vi en gudstjänst som vi kallar "Julens sånger". På nyårsafton har vi gemensam Nyårsbön med Vintervadskyrkan i Pingstkyrkan kl 17.

Niclas Nilsson
Pastor i Pingstkyrkan

Lars Östling, fd granne och en god vän till Kerstin Surtevall.

Rädda Barnen, Söderköping 50 år

Medlemmarna i Rädda barnen, Söderköping samlades i Vintervadskyrkan den 21 september för att fira 50-års jubileum.

Efter välkomsthälsning, en intervju med Kerstin Surtevall som varit med att starta Rädda Barnen i Söderköping för ganska precis 50 år sedan. Då 1967 kom en representant från Stockholm ner och samlade ihop några damer för att starta en lokalförening.

Under åren som gått har föreningen haft olika aktiviteter. Bl. a. lotterier, auktioner, modevisningar, bössinsamlingar, loppis på gamla Konsum, och Hilmertz (där Comtesse nu ligger) samt vid nuvarande Örtagården. Under många år sålde föreningen lotter och julkort på Julmarknaden på Söderköpings Brunn.

Nuvarande verksamhet är deltagande i Världens Barninsamlingen, kollekt vid Lucia i Söderköping samt samarbete med Kulturskolan. Man serverar också kaffe och muffins vid Nationaldagsfirandet vid Brunnen och förser de medverkande vid Dans på Gator och Torg med smörgås och kaffe.

På jubileumskvällen underhöll kören Halsbandet under ledning av Ann-Christin Hallgren och Nils Östling vid pianot. Musik från olika platser i världen och det blev tillfälle för allsång, vilket uppskattades.

Maria Netz från Regionkontoret i Norrköping berättade om vad som är aktuellt för Rädda Barnen ute i världen och hemma i Sverige.

Efter konserten serverades tårta och kaffe till en frivillig avgift.

Carin Conning
Rädda Barnen

VÄLKOMNA TILL OSS I JULETID!
Pingstkyrkan Söderköping • Bielkegatan 24

Första adventsgudstjänst • söndag 3 december kl 11:00

Missionsgudstjänst • söndag 10 december kl 11:00

En underbar jul • söndag 17 december kl 11:00
Julmusikal för stora och små

Julens sånger • annandag jul 26 december kl 18:00
Konsert med församlingens sångare och musiker

www.soderkoping.pingst.se pingst Söderköping

**God Jul
och
Gott Nytt År!**

Funderingar inför julen

Julmarknadsfolkets inslag i vår gatubild
Från sommarens shopping så väsensskild
Det doftar glögg i skrubbar och skjul
Man kan nog nästan säga det doftar jul

Nu sitter de där med sitt arbetes flit
Från när och fjärran de kommit hit
Det är tomtar, bockar och filtade troll
Små luvor och västar med välsydd fäll

De sitter och huttrar i snålblåst och fryser
Medan besökarna tittar känner och myser
Bland pepparkakor, vörtbröd och lotter
Brända mandlar kola och andra gotter

Man undrar så smått fick de sälja nån lott
Eller kanske ett par vantar kanske nått gott
Man trängs där som förr bland tomtar och renar
Visst finns det i detta nått som förena

Vad vore väl skett vad vore väl hänt
Om inte just detta var första advent
Man vill ej gå miste om glitter och ljus
Och julglöggens härligt värmande rus

Gatumusikanter i luva och skägg
Som jullåtar spelar invid nån vägg
Med blåfrusna fingrar knäpper på strängen
Kan hända de står och längtar till sängen

Trots allt, visst är det förväntansfullt kul
Att gå där på marknad och längta till jul
När belysningen tänds i fönster och granar
Då är det väl något vi dunkelt anar

Tänk förr dagarna fram till jul så långa de var
Det verkar som någon förkortat dem har
Och sant som att det finns godis i gott(e)kiosk
Innan vi vet ordet av har det hunnit bli påsk.

Hans Fredriksson

Ingen cykeltur utan fikapaus.

SPF Seniorerna S:t Ragnhild

Vill man som pensionär inte sitta på en parkbänk (likt Hasse å Tage) och mata duvor eller har barnbarnen vuxit upp och fått andra kompisar att leka med, då kanske man ska fundera på att göra något aktivt med den fritid man har. Inom den politiskt obundna pensionärsföreningen SPF Seniorerna S:t Ragnhild i Söderköping finns massor att aktivera sig med enligt programblad. Det finns rent fysiska aktiviteter, men också aktiviteter med lite mentala övningar. Det finns i stort sett något för alla smaker. Ibland får man lätta på plånboken en aning, men de flesta är helt gratis.

Fysiska aktiviteter

Seniorgymnastik

För cirka 10 år sedan startade en liten skara om 15 personer en gymnastikgrupp. Denna grupp har vuxit sig stor och stark och består nu av runt 80 personer som träffas och tränar på World Class en gång i veckan. Alla får inte rum i en grupp numera utan har fått delas upp i fyra grupper med runt 20-22 personer i varje grupp: måndag, onsdag x2 och fredag. Grupperna består av både damer och herrar i åldrar mellan 65 och 88 år. Träningen varar i en timma och består av redskapsträning till passande musik. Man cirkulerar runt mellan 20 olika stationer och var och en tränar efter sin egen förmåga. Stor vikt läggs på den för äldre så viktiga balansträningen.

Bowling

Varje tisdag åker en mixad grupp om 10-12 personer till Vilbergens Bowling i Norrköping för att utmana varandra i bowling.

Boule

Kanske inte precis i ur och skur, men nog så ofta och så länge det inte är alltför kyligt, träffas boulegänget utomhus för att mäta sig med varandra i 2 eller 3-mannalag. De fyra boulebanorna, som utan tvekan skulle behöva bli flera, är belägna bakom Blå Porten. När kylan kommer drar man inomhus på tisdagar i Logen Vidars lokal. Det förekommer också att man besöker någon bonde med övergiven lada eller hönsbush. Hela boulegruppen omfattar cirka 50 personer, men oftast samlas man ett tjugotal åt gången måndagar eller onsdagar. Det är knappast en strid på kniven utan handlar mest om trevlig social samvaro.

Cykelturer/Stavgång

Inbjudningar till både långa och korta cykelturer dyker upp i medlemmarnas mailboxar en gång per vecka. Samlingsplats utlyses per mail. Långa cykelturen omfattar

en resa någonstans mellan 15 km till 25 km och är lite mera krävande. Korta cykelturen, som ibland varvas med vandring med stavar (Nordic Walking), överstiger sällan 15 km. Vad som gäller, cykel eller vandring, bestäms från ena gången till den andra. Cykelhjälm är obligatorisk – för cykeltur!

Studiecirklar

Landskapscirklar

En riktig långkörare som är mycket populär. Landskap bestäms i demokratisk anda och sedan ”grottar” man ner sig i natur, kultur, historia, personligheter m.m. Alla försöker bidra på något sätt med berättelser man hört eller läst. Har man inget att berätta går det lika bra att lyssna och lära. Cirkeln avslutas sedan med en gemensam resa under vår/försommar till det utvalda landskapet. Närmast på tur för ett östgötabesök står Värmland.

Släktforskning

En alldeles nystartad studiecirkel för dem som är intresserade att forska i de egna släktleden. Vem vet vad och vem man stöter på?

Språk

Vill man lära sig spanska för att göra sig förstådd på solsemestern eller kanske svänga sig med lite eleganta fraser på engelska? Då finns det spansk språkkurs respektive konversationsengelska att delta i.

När det gäller studiecirkelarna samarbetar SPF med Vuxenskolan.

Övrigt

För den som ställer sin håg till resor och kultur ges ett flertal tillfällen till detta. Inbjudningar till teater- och konsertresor duggar tätt. Det kan vara till Hjalmar från ”Viiiby” lika väl som en tung pjäs av August Strindberg eller Kristina Lugn. Det kan vara Fantomen på Operan eller en svängig kväll med Björn Skifs. Det kan vara utflykter i naturen eller till kända platser. Kryssningar till Åland med Birka Line inte att förglömma. Alla smaker tillgodoses.

På månadsmöten informeras om alla aktiviteter som SPF lokalt, centralt eller inom distriktet har att bjuda på. Saknas något är medlemmarna välkomna att komma med förslag.

SPF Seniorerna S:t Ragnhild
Britt-Marie Brauns
Styrelsemedlem

**Mikael
Malmqvist**

KRÖNIKA

Österrikisk helgskinka med gräddig grönkål

Hösten har sannerligen lagt sin mörka och kallgråa skrud över vår vackra stad, det ser man om inte annat på trädens vackra färgskiftning och kommunens duktiga trädgårdsarbetare som håller på att ta bort planteringar i rosariet och planterar ner nya lökar för att hälsa våren välkommen när den nu vill komma tillbaka.

Jag blev ombedd att framföra en rätt med touch av jul, hmm ja där blev det tvärnit för all detta överflöd av olika anrättningar och varianter styrs ju ofta av familjetraditioner och vart man kommer ifrån i landet.

Själv är jag uppvuxen med traditionellt Småländskt julbord med en sådan enkel sak som att om inte bruna bönor finns så är julen helt förstörd. Jag kommer ihåg en jul för många år sedan då morsan glömt denna gudomliga exklusiva anrättning och såg min panik men rar som hon var och är fortfarande så smög hon ner till butiken och en fabrikslagad variant fick bli plåster på såren. Ja, tänk vad traditioner kan ställa till det.

En dag när jag var ute på Slottet och gjorde lite jobb så tog jag en kaffepaus tillsammans med en av slottspigorerna och vi snackade lite om kommande reportage. Jag frågade henne vad som är traditionellt för hennes familj inför jul. Jo, sa hon, jag har ju mina rötter i Österrike och min far Dieter gör alltid en variant av en julrätt som måste finnas, det är rostad svålstek med olika senapssorter och gräddkockt grönkål med stjärnanis samt en variant av matjesillkompott. Tjejtjusare som man är så frågade jag om hon kunde tänka sig att hjälpa mig med detta och svaret blev absolut inga problem.

Vi hittade en afton att snickra ihop Dieters julanrättning och med stor förtjusning så överlämnade jag köket till Johanna Paar Martin.

En fantastisk trevlig matafton som avslutades med Johannas hemkörda glögg. Attans vilket drag det var i den. Men nu till hur ni fixar krubbet och sist men nog så viktigt God Jul och ett synnerligt Gott Nytt År.

Så här gör ni sillbakelsen

Ingredienser 4 pers

- Rågbröd 4 skivor
- Smält smör 50 gr
- Matjesill 200 gr
- Creme fraiche ca 1 dl
- Gräslök 3 msk
- Gelatinblad 2 st
- Salt /peppar

Smula brödet, lägg i gelatinbladen i kallt vatten, smält smöret. Blanda bröd och smör och lägg i botten på portionsglas, finhacka sillen och spara spadet.

Blanda sill, gräslök, creme fraiche, smaka av med sillspad samt ev salt och peppar om så önskas.

Smält gelatinet i en kastrull på svag värme och vispa ner den i röran och fördela röran över brödet och ställ kallt, garnera med dill och rödlök.

Så här gör ni skinkan

Ingredienser

- Rimmad rå skinka med svål
- Senap grovsöt ½ dl
- Dijonsenap 1-2 msk
- Vanlig senap typ slotts ½ dl
- Flytande honung 3 msk
- Svartpeppar

Skinkan kan med fördel göras dagen innan griljering

Sätt ugnen på 125-175 grader gärna varmluft, skär svålen i tärningsmönster skinkan, skall upp till ca 70 grader innertemp, under tiden blandar ni ihop senap och honung med valfri mängd peppar.

Gläsera sedan skinkan med senapen och grilla av den i ugn på 250 gr tills svålen blir krispig och fin.

Servera med valfri potatis om så önskas.

Så här gör ni gräddkockt grönkål

Ingredienser 4 pers

- Grönkål 250 gram
- Grädde 2,5 dl
- Vitlöksklytor 2 st
- Stjärnanis 3 st
- Salt/peppar

Strimla kålen, fräs skivad vitlök i smör i panna. Blanda ner kål, grädde, anis och småkoka tills kålen är mjuk, den är sedan klar att serveras.

Sillbakelser.

Så här gör ni gräddsås med julmust

Ingredienser

- Grädde 5dl
- 2-3 msk majsensmjöl
- Köttbuljong tärning 1st eller 2 msk fond
- Soya 1 tsk
- Julmust 1 dl

Tillred såsen som en vanlig gräddsås, till skillnad från musten, men den ger en god touch.

Så här gör ni Johannas äppleglögg

Ingredienser

- Äpplemust eller äpplejuice 50 cl
- Kanelstång 3 st
- Pomeransskal 2 bitar
- Ingefära färsk eller torr ½ msk
- Hela kryddnejlikor 1 msk
- Krossad kardemumma 1 msk
- Svartpepparkorn 6 st
- Kryddpepparkorn 6 st
- Vatten 2 dl
- Socker 2 dl

Koka upp vatten och lös upp sockret, häll sockerlagen över kryddblandningen och låt mixturen stå i rumstemperatur i två dygn. Tillsätt nu äppledrycken ni valt och låt stå ytterligare 1-2 dygn.

Sila av kryddorna och häll upp i flaskor. Glöggen skall serveras varm och vid servering kan ni tillsätta cognac eller mörk rom för de som önskar en liten dragare.

Skål Bröder & Systrar!

Glömd rullgardin blev folknöje vid julskyltning i Söderköping

Rubrik i Ramunder (Lilla Tidningens föregångare) december 1967. Kåsören Fänkol berättade målade om en julskyltningsepisod från början av 1900-talet. F d gårdfarihandlaren Emil Larsson "Billige-Lasse" hade öppnat en "stillastående affär" vid korsningen Skönbergagatan/Nybrogatan. Julskyltningen ordnades lätt för som "dekoratör" ansågs "Billige-Lasse" utan konkurrens. Men det var vid bostadsfönstret bredvid, som alla flockades och trafikkaos uppstod. Inför öppen ridå roade "Billige-Lasse" och hunden Pia med sitt agerande i hemmet. När rullgardinen efter polismans ingripande drogs ner så applåderade åskådarna.

Lars Sylvan

JH FAMILY CORNER

Skönbergagatan 13, Söderköping

Handgjord keramik från Nääsgrändsgården

Skinnhantverk, arbetskläder för barn

Leksaker från Bruder, Veallo Paellaset m.m.

Öppettider i december: Fre 16-18 Lör 10-14

JULMARKNAD hos oss 1-3 december

Fre 16-18, lör-sön 10-16

Fynda inför julens extra fördelaktiga erbjudanden under denna helg! Välkomna!

Julbord på landet

Boka din julsmörgås eller en jultallrik

Endast förbokningar

Julbord, efterrätt och kaffe 350:-/pers

Jultallrik, kaffe 145:-/pers

Julsmörgås efter överenskommelse

Vi kan även hjälpa er med catering, utkörning

Välkomna till

Café Jägmästargården

Söderköping

www.cafejagmastargarden.se

0761-38 31 56 • Söderköping

Välkommen att boka!

Gilla oss på

BLI JULFIN!

Kom till mig,
FRISÖR EMILIA
på SALONG
ANTONINETTE
Rådustorget,
Söderköping

**Bli fin i håret
inför julhelgerna**

Fr.o.m. 1 dec. hyr jag egen stol.

Om du klipper Dig i december så får du

20% på nästa klippning

GESÄLLBREV - FRISÖRFÖRETAGARNA

God Jul & Gott Nytt År!

0121-211 37

” Att filmerna spelas in just i Sverige beror mycket på Astrid Lindgren. Hennes filmer är otroligt populära i Tyskland...

Malin Wastesson

KRÖNIKA

Liv (Franziska Wulf) kan inte riktigt tolka sina känslor för Mikael (Manuel Mairhofer).

Copyright: ZDF Foto Arvid Uhlig

Inga Lindström serie spelades in i skärgården

90 minuter Svensk reklamfilm som visas på bästa sändningstid och ses av miljontals tyskar, visst kan S:t Anna skärgård dra nytta av Inga Lindström filmerna.

Att filmerna spelas in just i Sverige beror mycket på Astrid Lindgren. Hennes filmer är otroligt populära i Tyskland så varför inte göra filmer för vuxna i samma vackra miljö som t.ex. Madicken.

Under sensommaren var det tyska filmteamet i Söderköping och S:t Anna. Ute på Lagnö gick det inte att ta miste på, för alla företagare här ute är nog inblandade i den 74:e filmen av Inga Lindström.

En dag var hela filmteamet uppe på Marieberg och filmade. Det är en knuttimrad stuga uppe på berget hemma, med utsikt över Lagnöströmmen, som Pappa byggde åt Mamma Marie, därav namnet.

Filmteamet bodde på Mons Camping, gamla kiosken vid Lagnöströmmen byggdes om till en bar och det lånades ut kikare, knivar m.m. och framförallt så lånade vi ut den vackraste skärgården.

Där spelades det in en scen i bastun med ett gäng killar som satt och pratade om tjejerna. Tjejerna satt på bastufloppen på Mon och pratade om killarna.

Jag kom i kontakt med Peter som jobbar för filmen. Han kom in till butiken och frågade om Esther min dvärgschauzer kunde vara med i ett klipp. Och hur coolt skulle inte det vara, så självklart sa jag ja till det.

Varje år besöker över 3 miljoner tyskar Sverige. Det är vår orörda och vackra natur som lockar mest, men även shopping och vår sunda livsstil.

Tyvärr blev det ingen filmkarriär för Esther då hon är svart och klippet krävde en vit hund.

När man läser olika inlägg om varför tyskar gillar just Sverige så mycket, så nämns nästan alltid Astrid Lindgren.

Men Peter kom tillbaka flera gånger till butiken och köpte blommor till olika scener. Bland annat 45 vita rosor som skulle vara handblommor då det var en begravning i filmen.

Det finns en diagnos för tyskar som har förläskat sig i fantasin om en blå himmel, faluröda stugor, älgen som bölar i den enorma skogen och lintottar som äter sockerkaka i syrenbersån - Das Bullerbu syndrom.

Inga Lindström är ett pseudonym för Christine Sadlo som 2003 gjorde sin första film. Filmerna är fristående, med olika skådespelare men handlar i princip om samma sak. En vacker olycklig kvinna som flyr storstan ut till landsbygden och finner kärleken.

Så anledningen till att var sjätte utlandsturist är Tysk beror kanske på Astrid Lindgren och Inga Lindström.

Karaktärerna har svenska namn och använder en del svenska ord, men de duar aldrig varandra.

Och när man tittar på filmerna vare sig det är Astrid eller Inga, så har de verkligen filmat Sverige på bästa av dagar.

Enligt Christine är det inte skådespelarna som har den största rollen utan det är de vackra miljöerna som är huvudpersonerna.

Det är ett vackert land vi lever i, fast de har knappast spelats in någon film i november månad? Mest grått och regnigt, men när de fina vinterdagarna kommer som är som plockade ur en saga med frostkristaller och snötyngda granar då gäller det att inte bli hemmablind utan att se det vackra.

Umgås, träna
och handla på
Fixområdet

Välkommen

BETTIFIX
Kläder För
Honom & Hennes

Julklappsmingel 30/11 kl 18.00
Butiken med kläder till
honom, henne och barn!
Kom och mys en stund med
oss, vi bjuder på julglögg och
pepparkakor. Glada skratt brukar
serveras.

Ring och anmäl er: 070 5719666
Ta med dig vännen el. gubben
(gubbs brukar vara med)
// BETTIFIXTJEJERNA

*Kvällens
erbjudande
20%
Passa på och köp
dina julklappar*

(Vi finns i Fixgallerian i Söderköping)

**Fix
konditori**

Färskt bröd
Figurtårter, Smörgåstårter,
Konditorivaror, Smörgåsar

Mån-fre 8-18, Lör 9-14
Telefon 0121-139 60
Följ oss på Facebook

**Tårter
Smörgåsar
Smörgåstårter
Hembakat bröd
Exotiska bricker**

*Eget hantverk
från utsökta råvaror
till det läckra
på ditt bord*

TårtFixa'n

0121-15555
0739-624646

medisox®

Fabriksförsäljning Stödstrumpor

Välkomna till vår butik!

**Comfort - Trend - Office -
Hiking - Travel - Sport**

Nyheter droppar in hela tiden!

Öppettider

Mån-fredag 8-18
Lördag 10-14

Välkomna!

www.medisox.se

Medisox AB
Ringvägen 44
Fixpunkten
614 31 Söderköping
tel 0121-159 40
fax 0121-15941

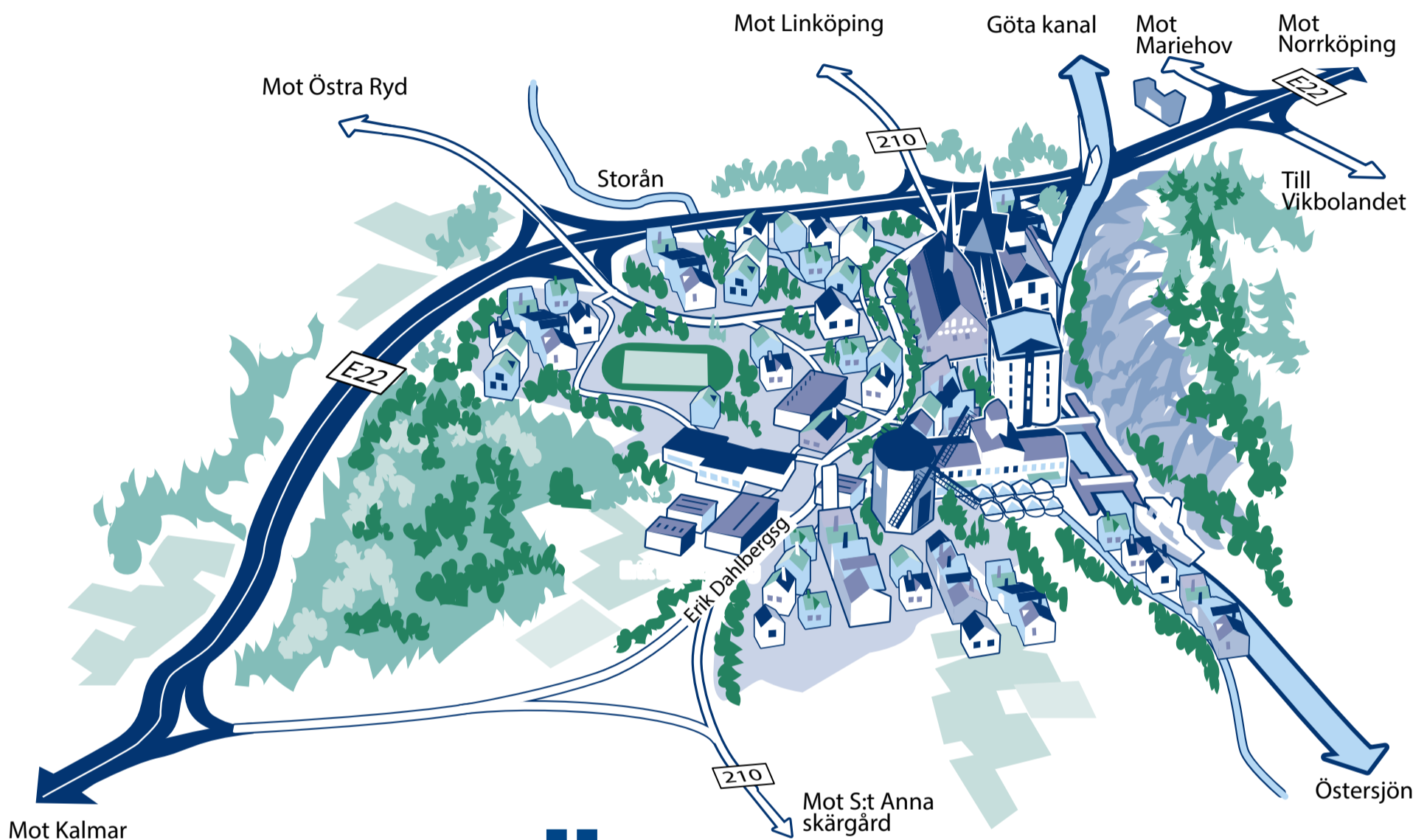
10% mot uppvi-
sande av denna
kupong.
KAN kombineras
med andra
erbjudanden
under nov 2017

Driver du företag på Fixområdet?

Ta chansen att annonsera
här och nå läsare i
Söderköping, Valdemarsvik
och på Vikbolandet. Kontakta
oss så hjälper vi dig.

E-post: annons@lillatidningen.com
Telefon: 0121-421 35
www.lillatidningen.com

@söderköping.se

VAD HÄNDER MED E22?

E22 är en fråga som varit på tapeten under många år – som stötts och blötts, lagts på is och kommit tillbaka. Nu är projektet prioriterat, och Trafikverket jobbar för fullt med en nationell vägplan som ska upp till regeringsbeslut i vår.

Text: Sussi Calås Jonsson, Anfang
Illustration: Gösta Lindwall

Om vägplanen klubbas igenom är det meningen att bygget startar under 2021-2023. Trafikverkets budget ligger på drygt 1 miljard kronor. När vägplanen är färdig i början av året ska den ställas ut på Stinsen, så att alla har möjlighet att ta del av den.

– Vi på kommunen jobbar för att få en så tidig start som möjligt, försäkras Johanna Grander som är projekt-samordnare för E22 på Söderköpings kommun.

E22 kommer att påverka oss på olika sätt, och därför är det en rad förberedelser som kan planeras redan nu.

Nya infarter ska ge positiv upplevelse

I vägplanen finns förslag på fyra trafikplatser som kommer att ge nya infarter till Söderköping.

– Norra trafikplatsen är jätteviktig, det blir en spännande infart med den nya akvedukten. Där man

kan göra mycket trevligt, berättar Johanna. Där ska också bli ett gång- och cykelstråk på båda sidor om akvedukten.

Södra infarten, som är porten till S:t Anna skärgård, får en rastplats med info om skärgården och staden. Västra infarten blir kanske den infart som flest boende väljer att använda för vardagspendling, eftersom den ligger närmast de större bostadsområdena.

Regeringen beslutar i vår.

– Att planera bygget och hantera byggtransporterna är Trafikverkets ansvar, men kommunen vill förstås hjälpa till för att byggtiden ska vara så smidig som möjligt för alla berörda. Hotell och vandrarhem kommer att kunna blomstra den här tiden, men vi ska också undersöka hur vi kan stödja handeln och hur vi kan få fler att vilja flytta hit. Det Söderköping erbjuder som bostadsort med närhet, trygghet, bra skolor och naturnära boendemiljöer är någonting som verkligen efterfrågas.

Farligt gods ska försvinna från stadsmiljön

30 000–50 000 ton farligt gods passerar genom Söderköping varje år. Genom att skapa förbifarten kan vi lyfta ut den tunga trafiken och de farliga godstransporterna från stadsmiljön. Vi kommer också att bli av med de långa köerna genom staden.

– Det innebär att vi kan läka ihop staden på båda sidor om Erik Dahlbergsgatan. Denna gata är en barriär i dag, förklarar Johanna Grander. När vi gestaltar om Erik Dahlbergsgatan från europaväg till stadsgata kan vi exempelvis planera för byggrätter, parkeringsplatser, torg, trädplanteringar och annat som gör att vi får ett stadsmässigt gaturum.

Detaljplaner för berörda områden

Nästa steg är att göra detaljplaner för de områden som berörs. Vi kommer att få nya kommunika-

tionsstråk längs Göta Kanal och nya gång- och cykelvägar i hela Söderköping. Kommunen kommer också ta över väghållningen för Östra Rydsvägen och Erik Dahlbergsgatan.

– Det är dessutom flera andra stora planprogram som berörs, menar Johanna. Exempelvis behövs cirka 1000 nya bostäder fram till 2030.

Vilka risker finns då?

Trafikverket arbetar bland annat med hur de ska lösa eventuella problem med buller, som kan öka på vissa platser. En ny väg gör även intrång i ett orört landskap, och mer mark kommer brytas vid Storålandskapet – men generellt blir det bättre för de flesta. Vissa gator är från början planerade för att hantera mer trafik, som Albogaleden och Östra Rydsvägen, vilket gör att det blir god framkomlighet för biltrafik. Med separerade gång- och cykelvägar ökar säkerheten för oskyddade trafikanter.

Senast juni 2018 ska kommunen lämna sitt remissvar och då kommer vägplanen att skickas till Trafikverket i Borlänge där den ska antas. I mars 2020 beräknas den ha vunnit laga kraft. Själva byggprocessen kan ta tre till fem år, och 2025 kommer den vara klar om allt går som tänkt.

Eventuell start 2021-2023.

SÅ PÅVERKAS STADEN.

För näringslivet gäller det att se vilka affärsmöjligheter som kommer att finnas före, under och efter byggtiden. Den som bedriver företag i kommunen bör ha minst två strategier: en före och under byggtiden, och en som sträcker sig från invigningen av nya E22 och framåt.

Kommunen arbetar parallellt med planering av nya bostäder, verksamhetsområden, vägar, skolor, äldreboenden och mycket annat som behövs.

– Det går inte att sitta still i båten och vänta, säger Björn Ekengren, näringslivssamordnare på kommunen. Vi välkomnar entreprenörskap och det gäller att börja agera redan nu. Kommunen och näringslivet måste arbeta tillsammans för att ta vara på de möjligheter som finns.

E22 kommer att byggas under samma period som flera andra stora projekt i regionen. När Inre Hamnen och den

Björn Ekengren,
näringslivssamordnare.

nya centralstationen i Norrköping ska byggas för Ostlänken, kommer det att behövas ny mark för de verksamheter som måste flytta. Söderköping kan då vara ett bra alternativ, och det ger ett tillskott på arbetstillfällen i kommunen.

Nya E22 leder förhoppningsvis också till bättre kommunikationer mellan Norrköping och Linköping. Ska vi stärka vår roll som boendekommun, behövs både bra skolmiljöer och goda kommunikationer.

Trafikverket och kommunen informerar mer om nya E22

– I slutet av augusti bjöd vi in 360 personer från näringslivet i Söderköping, berättar Björn Ekengren. Kommentarer och frågeställningarna från näringslivet var positiva och många stannade en stund för att diskutera.

Efter vårens slutgiltiga beslut om i vilket tidsspän som nya E22 ska byggas, kommer både kommunen och Trafikverket kalla till ett flertal olika informationsmöten.

– Det är viktigt med dialog för att vi ska kunna arbeta tillsammans, och vi från kommunen kommer att dra vårt strå till stacken för att hålla dialogen levande, säger Björn Ekengren.

Johanna Grander,
projektsamordnare för E22.

Illustration: Calle Lind

Just idag är hösten på gott humör. På morgonpromenaden, vid lunchtid, mötte vi bekanta som menade att våren var i antågande. Med ålderns visdom insåg jag att detta var bedrägligt, och återföll i höstliga dystra tankegångar.

Sedan ett antal år har min lust att se på TV avtagit. Det pratas för fort och sluddrigt och läggs på för mycket bakgrundsmusik. Jag hör inte vad de säger. Allt oftare känns sängen och en bok som ett bättre alternativ. Men sängläsning är tröttsamt. Jag släcker snart och låter tankarna irra.

Hustrun lägger sig, kollar i mobilen efter dagens samtalsämnen: upplopp, terrorattacker, dråp, våldtäkter, sexuella trakasserier, mordbränder, skjutningar och inbrott. En ritual som tar längre och längre tid. Vädret talar vi inte om mer. Nu är det klimatet som gäller. Eländes elände.

TV har nästan varje vecka debatt sent en kväll. "Opinion live" kallas programmet, tror jag. Det har funnits i flera år, de senaste med Belinda Olsson som ledare. Hon anses duktig. Ett trettiotal människor brukar medverka t.ex.: Greider, Schyman, Fridolin, ett par representanter från Alliansen och de rödgröna, någon från Ekot eller Uppdrag Granskning, vanligt folk i olika åldrar och någon udda akademiker, polis eller lärare. Proffsen har gått kurs i att hantera politiker, men de flesta är ovana talare. 2-3 ämnen tas upp hämtade från aktuella mediadrev, men vad det handlar om spelar egentligen ingen roll.

En förmodat sakkunnig person börjar. Han eller hon hejdas av Belinda så fort han eller hon trasslar in sig i något argumentligt sakförhållande. Nästa släpps in, gör invändningar och missförstår avsiktligt. Den förste eller första avbryter direkt, lyssnar inte utan höjer rösten och pratar fortare. Belinda försöker bereda plats för nummer tre. Flera vinkar, många börjar prata utan att de fått ordet.

Efter fem, tio minuter pratar alla i munnen på varandra i allt högre tonläge och tempo. Belinda kämpar tappert för att få ordning på pratet. Invektiv börjar höras för att tysta någon annan. Argument förekommer snart inte alls och när det är dags att byta ämne har man inte kommit fram till någonting heller. Lustigt nog kan man dagen efter läsa i pressen att det har varit en bra och livlig diskussion.

I verkligheten har det bara handlat om tillmälen och etiketter. Argument kräver oftast lite ostörd tid, att någon lyssnar och att det hörs. Det förekommer i början, men följs strax av sedan länge nernötta tillmälen. En påstås strunta i fattiga, andra vill höja skatterna, somliga ta bort bidrag, några anses hata invandrare. Försöker man avgränsa en grupp är man rasist, den som säger något aldrig så lite positivt om SD är nazist eller åtminstone fascist. Polisen är värdelös, Migrationsverket slänger bara ut folk etc. Ingen lyckas presentera ett genomtänkt argument för något alls. De som lyssnar fattar oftast ingenting utan blandar in helt nya trådar.

Alla vill gärna vara lagom, men ingenting är det. Jag har ännu inte sett direkta handgripligheter i TV-studion, men det känns som en tidsfråga. Andra debattprogram kan vara något bättre, som t.ex. intervjuprogrammen med bara två personer i rutan, även om intervjuarens personliga åsikter är alltför genomskinliga.

Skolan fungerar inte. Vi råkar ha några lagom sansade och begåvade barnbarn. De är livliga och kul och lärda av kloka föräldrar att prata en i taget. De berättar själva med humor och insikt om sin fina skola på landet, som i sig är utmärkt. Men i flera klasser finns nu 2-3 elever som omplacerats från sin första skola för att de varit extremt svårhanterliga. De hackar sönder undervisningen totalt, lärarna kan inte klara av dem och de andra eleverna blir störda.

Min hustru och jag rör oss mest bland äldre. Vi gam-

lingar som nu börjar ta oss till fel sida av åttio år i tur och ordning tycker att situationen inte bara är sorglig utan förfärande; som ett samhälle i begynnande upplösning.

Det handlar förvisso inte bara om TV-debatter. Under mina första 30+ levnadsår kan jag inte erinra mig att det överhuvudtaget förekom avsiktliga bränder av bilar, skolor eller andras hus. I skolor och på bibliotek var det lugn och ro. Stölder var ovanliga, inbrott i lägenheter sällsynta, bedrägerier likaså och mest av bondfångartyp. Så kallat utbildat folk i högre positioner: domare, rektorer, lärarkåren, folk i vården, präster, poliser, journalister och politiker inte bara ansågs tämligen oförvitliga och välintegrerade utan var ofta också hederliga, ansvarskännande och pålitliga. Jag menar inte att det arbetande folket är sämre på något vis, men när nonchalans, lättja och korruption breder ut sig bland dem som styr och bestämmer, blir skadeverkningarna större.

Vi talar fortfarande om vårt svenska lagom. Det gäller numer endast om trivialiteter, om ens det. Vi har gott om missförhållanden, och ytterligheterna börjar beröra varandra. Det gäller för den delen sannerligen inte bara Sverige. Men att diskutera problem har blivit nästan en omöjlighet, och det tror jag är en svensk specialitet. Vi talar inte längre, vi grälar. Politiker är oftast bara intresserade av nästa val. Alla vill vara med, alla har synpunkter och alla tycker någonting. Men vi har slutat ta till oss av andra och av historien. Fundamenta för en fungerande demokrati saknas när konsten att samtala löses upp. Ingen håller helt enkelt bara käft, fast det förmodligen skulle göra mer nytta. Ett lagom tonläge och lyssnande till argument efterlyses. Uppgivna är vad vi blivit, nästan allesammans. Alla förefaller längta efter pensionen. Och jag är tack och lov redan där.

Bengt Axmacher

KRÖNIKA

Lagomlandets förfall

Söderköpings Konstförening

"Genom utställningar, konstbildning, resor och konstnärsbesök arbetar Söderköpings Konstförening för att väcka, underhålla och fördjupa intresset för konst och konsthantverk". Dessa fina ord stod i motiveringen när konstföreningen blev utnämnd till "Årets Konstförening 2017" av Sveriges konstföreningar Östergötland.

Hur startade det hela?

En fin försommarskväll 1985 cyklade ett gäng konstintresserade söderköpingsbor till Mem. Under turen diskuterade man planer på att starta en konstförening. Planerna tog form och under hösten samma år samlades man i dåvarande Galleri Gröna huset och bildade Söderköpings Konstförening. Man antog stadgar och valde styrelse med Inga-Carin Landerö som första ordförande.

Medlemsavgiften var 50 kr, varav 20 kr skulle gå till konstinköp. "Föreningens verksamhet skulle präglas av en tolerant och lättsam stämning" stod det i stadgarna. Sedan dess har föreningen levt vidare i högönsklig förmåga och har numera ca 200 medlemmar med en spridning, inte bara i Söderköping, utan även från andra delar av landet. Styrelsen träffas en gång i månaden i vårt fina Rådhus och i Galleri Rådhuset ordnas även utställningar två till tre gånger om året. Här har både lokala och långväga konstnärer ställt ut, både etablerade konstnärer och unga lovande. Senaste utställare var Mats Lindh från Hässleholm.

De konstverk som köps in väljs av styrelsen, med ett så brett urval som möjligt, för att tillfredsställa allas smakriktningar. Konsten lottas ut till medlemmarna vid adventstid i samband med föreningens julfest.

Både höst och vår anordnas en eller tvådagars medlemsresor runt om i landet. Vi besöker då konstmuseer, gallerier, verkstäder eller träffar en konstnär hemma i ateljén. Dessa resor brukar vara mycket välbesökta och senaste resan gick till Kumla och Örebro.

Vi samarbetar med BlandArt och kommunen och har bland annat visat "Kommunens halvt dolda skatter" då

Styrelsen i konstföreningen.

vi vandrade runt i vår stad. En annan vandring är "Kultur i Skymning"

En försommarskväll öppnar många av stadens konstnärer sina ateljéer och vi bjuds på både konst och kluriga frågor.

Titta gärna in på vår hemsida www.soderkopingskonstforening.wordpress.com

Välkommen som medlem!

Gunilla Brundin

Twistad turiststad

**Christina
Forsman
Nilsson**

KRÖNIKA

Foto: Janne Nilsson

Tänk dig att det är sommar och sol och du vaknar upp i lilla Söderköping. Du bestämmer dig för att du vill bada och sola idag. Du går ner runt hörnet och köper lite drycker av olika sorter och några goda "take away"-mackor i någon av alla kvartersbutiker som ligger tätt på kullerstengatorna. Sedan går du upp till kanalen och där finns ett helt gäng badbåtar som lastar på människor som är lika badsugna som du. Båtarna puttrar ut till olika stränder längs kanalen och i skärgården.

När du är framme vid din favoritstrand så hör du discomusik som pumpar på och människor ligger utspridda på sina solsängar med tillhörande parasoll. På stranden finns också några pubar och restauranger där du kan köpa i stort sett vad du är sugen på.

Dagen flyter på sakta men säkert och en skön avslappnad känsla infinner sig. Några spelar beachvolley och några andra spelar någon racketsport i vattnet. Ljudet av alla människor känns som det ska göra när man är på badstranden. Lite sådär "glatt och skönt ledigt" strandsorl.

När det börjar att dra ihop sig på eftermiddagen så tar du en av båtarna hem. På båten spelar en trubadur lite sköna sommarlåtar. Många sjunger med och stämningen är på topp. Snart är du hemma och vad passar bättre än att gå hem och ta en liten siesta efter en svalkande dusch. Skinnet är ju lite solbränt efter en varm och solig dag på stranden.

Efter ett par timmar är du redo för att äntra någon av restaurangerna som ligger som ett pärlband i alla smala gränder och uppe vid kanalen. Ska vi äta spanskt, franskt, italienskt eller kanske svenskt? Svårt att välja men något gott och mysigt blir det. Kvällen rullar på och snart är det dags för ett besök på någon nattklubb som stänger vid tretiden på natten. Härligt att dansa och svänga loss under bar stjärnhimmel och du och ditt sällskap är glada och lyckliga över att få vara lediga under sommarvarma dagar och nätter. Wow!

Nu faller det sig så att såhär ser inte livet ut i Söderköping som vi vet utan jag har twistat om det hela lite och applicerat mina semesterminnen från både Grekland och Kroatien på vår lilla stad. Jag twistade till det hela med lite sydeuropeisk touch vilket säkert märktes. Och det är ju klart att lite av ovanstående hade ju varit roligt om

det hade funnits här hemma. Men är det så vi vill ha det? Det är ju när vi åker iväg på semester som vi kanske vill ha allt det som jag beskrev i början. Ombyte förnöjer ju eller hur?

Jag vill vända på det igen och föreställer mig hur det kan upplevas när utländska turister kommer hit. Dom blir säkert hänförda över den fina och orörda naturen och hur rent vi har det här. Jag vet många som turistat i Sverige som inte kan fatta att man nästan kan åka en hel dag ut på landet utan att träffa på en människa och hur tyst och lugnt det kan vara. Och jag kan knappt föreställa mig hur det skulle vara om man åkte ned till Mem eller ut till St. Anna om korv- och hamburgerrestaurangerna låg tätt bredvid varandra. Nä så vill jag inte att det ska vara.

Jag är stolt över hur fint och vackert det är här och hur vi lyckas bevara mycket av det gamla och historiska. Precis lika stolt som t.ex. sydeuropeer kan vara över sin bygd. Och det är ju det som är det fina i kråksången. De har på sitt sätt och vi har på vårt. Och i mitt fall uppskattar jag att få åka iväg på semester och uppleva nya härliga saker och när jag kommer hem så är jag glad för att jag får bo på en fin plats och ha mina nära och kära runt omkring mig. Lite twist och rock'n roll i livet är inte fel som sedan vägs upp av det lugna och trygga och kanske inrutade. Livets motsatser alltså som vi behöver, eller hur?

God jul och gott nytt år!

Låt varje dag bli en brandfri dag

December månad är i antågande och så också ett ökat antal bränder i våra hem. Kanske tänker du att det är alla tända ljus som är orsaken men så är inte fallet. Bortglömda kastruller på spisen och bränder i kaminer som eldas för hårt eller inte har sotats ordentligt, är de vanligaste brandsakerna. En klättrare på brandrisklistan är pryglar under laddning.

Sett över året inträffar flest bränder i december och januari, de månader som det ofta är som kallast i vårt land. Många eldar då i sina kaminer eller öppna spisar, ibland både för länge och för hårt. Därför är det viktigt att veta hur mycket ved per timma just din kamin är godkänd för.

Eldar du för hårt kan rörsystem i huset bli så varmt att det antänder omkringliggande material och en brand uppstår. Bränder som kan vara svåra att komma åt och som därmed kan bli stora och orsaka omfattande skador. I värsta fall ett helt nerbrunnet hus.

Det som orsakar flest bränder i våra hem är dock vår matlagning. Bortglömda kastruller som bränner vid när vi fastnar framför mobilen eller somnar vid tv:n är vanligast. Allt mer matlagning med olja leder ibland till bränder som snabbt tar sig upp i fläkten.

Aldrig vatten på brinnande fett eller olja!

Börjar det brinna på spisen:

- Kväv elden genom att lägga ett lock eller en brandfilt över kastrullen. Använd aldrig vatten om det börjar brinna i fett, olja eller margarin! Vattnet förångas kraftigt av den höga värmen och du kan få brännskador när hett vatten stänker upp mot dig.
- Stäng av köksfläkten så att branden inte tar sig vidare i den.
- Flytta ut kastrullen på en balkong eller annat när elden lagt sig så att du slipper få så mycket rök inomhus.

Ta för vana att inte ha brännbart material intill spisen. Ett kvarglömt plastlock kan till exempel smälta på en nyligen använd platta och även om det inte tar eld, kan en otäck rök förstöra mycket i köket.

Ny teknik finns för oroliga anhöriga

Spisbränder, och inte minst rökning, har orsakat allt för många död. Äldre bor idag kvar längre hemma vilket också innebär större risker för oss i den åldern. Har du en anhörig som du är orolig för finns en hel del hjälpmedel.

Bra hjälpmedel är till exempel spisvakter, en teknik som har utvecklats en hel del under senare år. En spisvakt, som inte är det samma som en timer, kan larma, bryta elen till spisen och i vissa fall även släcka elden. Är du nyfiken på en spisvakt, hör med din kommun som många gånger kan hjälpa till med detta!

Andra produkter som kan öka brandskyddet för äldre, eller den som har någon form av funktionsnedsättning, är vibrerande brandlarm för den som inte hör eller ser så bra, mobila sprinklersystem, "rök-filtar" och "rök-förkläden" som inte kan fatta eld. Idag finns även ett stort utbud av vackra batteridrivna ljus.

Ladda när du är vaken och hemma

En annan sorts bränder som inträffar lite då och då är orsakade av överhettade laddare. Ju mer teknik vi skaffar i våra hem, desto fler risker bjuder vi in. Ladda därför alltid mobiler och datorer på dagtid och när du är i närheten. Och använd godkända laddare.

När du laddar mobilen, paddan eller datorn, ladda den på ett underlag som inte kan ta eld så lätt. Inte i sängen eller soffan. Samma sak med hover boards och liknande grejer.

Sylvia Rydström
Kommunikationsstrateg
Räddningstjänsten Östra Östergötland

På Fri Fot

Dipl. Med. Foterapeut & Dipl. Nagelterapeut
CHRISTINA FORSMAN NILSSON

Rådhusorget 3, 614 34 Söderköping
0121-26 00 60 • 070-482 62 15
kicki-forsman@telia.com • www.påfrifot.se

Vi tackar alla våra kunder för det gångna året och tillönskar er alla en riktigt God Jul

Inför jul har vi extra öppet:
Alla söndagar kl 10-14, 18-22/12 kl 10-19,
lördagen 23/12 kl 10-17, julafton kl 10-12

Varmt välkomna hälsar
Anders och Louise

info@soderkopingsbokhandel.se
eller ring 0121/100 98
Storgatan Söderköping

Följ oss på Facebook

**SÖDERKÖPINGS
HUNDDAGIS & PENSIONÄT**

0704-71 07 53
www.skphunddagis.se

Välkommen in att handla unika julklappar tillverkade i vår verkstad

Storgatan 5
614 30 Söderköping
0121-155 33
www.guldmakeriet.com

**Däck, Däckhotell
Däckreparation
Båtservice
Svets & Smidesarbete
Enklare Bilreparationer**

Össby Fransberg 1
614 90 Söderköping
Telefon: 070-843 11 26
Öppettider:
Månd - Fred 07 - 17

Jul, jul strålande jul

Snart ljuder den gamla, fina julsången åter i våra kyrkor. Nu kommer den brådaste tiden för kyrkans personal. Från första advent till trettonhelgen avlöser olika evenemang och gudstjänster varandra. Utöver de vanliga förrättningarna så kommer allt som har med julen att göra.

Julen ska sjungas in och ut, det är jul och nyårsbön, julotta, olika musik- och körframträdande, ett antal luci-atåg, flera skolavslutningar m.m.

Det finns åtta kyrkor i Söderköping S:t Anna församling och tre kyrkvaktmästare.

Vi får en intervju med kyrkvaktmästaren Anne Adolfs-son, som är huvudansvarig för St:Laurentii kyrka.

Anne har varit anställd i 15 år nu så hon kan sin kyrka och hon älskar sitt jobb. Det gäller att vara flexibel och att kunna organisera. Den enda fasta rutinen som finns är att öppna och låsa kyrkan, däremellan är det massor av olika uppgifter att ta itu med. Det är mycket förberedelser, kyrkorummets ska iordningställas och ibland möbleras om så att de passar olika aktiviteter. Det ska också pyntas med ljus och blommor och andra attribut som ska passa in i en speciell gudstjänst eller det evenemanget som är bokat.

En mycket stor del, ca 40-50 %, av arbetstiden går åt till att städa, utöver vanlig dammsugning och moppning kommer allt dammande, men man får inte damma allt som finns, vissa dyrgripar ex altartavlan måste skötas av museipersonal. Det finns också mycket mässing som ska putsas. Mässkrudarna måste också hållas fräscha. För ett antal år sedan kunde man se tvättstreck mellan träden i kyrkparken där mässkrudarna hängde för luftning. I dessa tider vågar man inte det längre, de skulle kanske kunna bli utsatta för skadegörelse, synd för det var en väldigt annorlunda syn.

Kyrkans personal har också utbildning i miljöfrågor. Sopsorteringen är en stor, och ibland svår fråga, likasom alla inköp. Allt, som ska köpas in bör vara ekologiskt, rättvisemärkt, miljövänligt och helst närodlat. Det är en stor församling så det blir stora kvantiteter. Allt papper som används, rengöringsmedel, alla blommor, ljus, nattvardsvin, kaffe inte minst, alla glödlampor, listan kan göras lång.

Anne visar också det stora mixerbordet, kyrkans elektroniska hjärna. Hon sätter sig vant ner och demonstrerar alla funktionerna. Här sköts de olika högtalarna, kyrkklockorna, olika sorters musik kan också programmeras in. Den senaste nyheten är ett ljusspel (ledlampor förstas) i olika färger på pelarna, även detta sköter Anne.

Kyrkan har de senaste decennierna lättat lite på sina regler gällande vad som passar eller inte. Utöver de vanliga förrättningarna, dop, konfirmation, vigsel, begravning utövas både yoga, meditation, dans, profan musik och sång, teater, man tillåter t.o.m övernattning. Kvällen

100 årigt vykort

Torsten Persson flyttade 2014 från Jämtland till Söderköping. I en kista, som innehöll handlingar från tidigare generationer, så fann hann detta vykort adresserat till Bräcke med motiv från den ort som han numera bor i, Söderköping.

Torsten hälsar att han blev mycket glatt överraskad av denna hälsning från 1917. Texten på kortet lyder "Hälsningar från en vacker plats". Villa 3 låg nordost om Brunnskyrkan, närmare Skepparvägen.

**Bodil
Kärnfelt**

KRÖNIKA

St: Laurentii kyrka i Söderköping.

Anna Adolfson är ansvarig kyrkvaktmästare för St: Laurentii kyrka i Söderköping.

före första advent, firas det nya kyrkoåret in av kyrkans ungdomsgrupp Nikodemus. Ungdomarna får då övernatta i kyrkan på liggunderlag och med sovsäck, för att sedan delta i kyrkoårets första gudstjänst.

Det måste vara en mäktig upplevelse att somna in under de höga gotiska valven.

"Tänd ett ljus och låt det brinna låt aldrig hoppet försvinna,

Det är mörkt nu, men det blir ljusare igen

Tänd ett ljus för allt du tror på, för den här planeten vi bor på

Tänd ett ljus för jordens barn"

Text Strömstedt/Lindbom

Hyacint.

En nyhet på lökfronten är krukorna "Roots" där jord ses som överflöd och ger en ren och trendig look.

Julstjärna.

Amaryllis.

Julstjärna, amaryllis och hyacinter är topp tre i våra julpyntade hem

Under 70 talet växte traditionen med julstjärnor och jul-lökar fram och man kan lugnt säga att det är en tradition gjord för att stanna. Varje år säljs det över 10 miljoner hyacinter i Sverige och nästan lika många julstjärnor från första advent och fram till jul.

Att köpa svenskt och närodlat kan man också kalla en trend som är här för att stanna. Det finns flertal trädgårdar i Sverige och Östergötland som odlar lökar och stjärnor leveransklara till advent. Kolla efter svenskt sigill eller fråga din florist vart dina julblommor är odlade.

Julstjärna (Euphorbia Pulcherrima)

Julblomman med de färgstarka bladen som lyser upp i decembermörkret.

Traditionellt julröd är den klassiska stjärnan men även vita, rosa spräckliga och krusiga finns.

Princettia, julstjärnan är den som kommer först till handeln med sina vita och ljusrosa höglblad.

"Jester" stjärnan med sina mörkgröna lite tjockare blad är ett tåligt och lite hållbarare alternativ.

Skötsel:

Placera din julstjärna på ett ljusst, varmt och dragfritt ställe.

Det är rötterna som är känsliga mot kyla och drag, så vattna med ljummet vatten regelbundet.

Tips:

Plocka bort blommorna i mitten av den röda rosetten, så tål även allergiker blomman.

Amaryllis (Hippeastum)

En blomma man måste planera. Från att du köper den knoppig i butik tar det ca tre veckor för den första stängeln att slå ut.

Ju större lök desto fler stänglar och blommor.

Järsta handelsträdgård utanför Skänninge levererar lökar till oss på Ängens blommor.

Lasse som driver trädgården har genom åren sett att kunderna vill ha kvalitetslök - istället för billigaste varan. Han säljer fler och fler Jumbolökar där det blir 3-4 stänglar från varje lök och flera blommor på varje stängel jämfört med de vanliga mindre lökarna.

Skötsel:

Vattna sparsamt endast när blomman har slagit ut, vattnar du innan så blir den bara hög. Placeras löken varmt slår den ut fortare, och vill du bromsa den så placeras den svalt.

Blomman blir oftast tung och kan behöva lite extra stöd, finns speciella amaryllis stöd att köpa, eller varför inte fina pinnar eller videkvistar som stöd.

Tips:

Har du en amaryllis som blivit alldeles för hög, skär av

stjälken, sätt en gummisnodd längst ner (den rullar upp sig annars) och sätt i kallt vatten i en vas. Är det mycket blommor kan man stoppa en blompinne i stjälken som är ihålig för att förhindra att den viker sig.

Hyacinter (Hyacinthus)

Vanligaste färgerna är vit, rosa, blå och lila. Det är den blåa som doftar mest men alla har en stark doft. En gul sort har kommit på senare år. Den gula ses oftast på våren som snittblomma.

I övriga Europa klassas hyacinten som en vårblomma, så njut av den även efter jul.

På Astma- och Allergiförbundets lista för doftallergi ligger hyacinten på topp 10 listan.

Skötsel:

Vattnas sparsamt endast när den blommar. Håll svalt för längre hållbarhet.

Tips:

Köper du dina hyacinter vid Lucia så blommar de på Julafton. Även hyacinten går utmärkt att skära av och sätta i vas, jättefin att blanda med t.ex. tulpaner.

Malin Wastesson

DEBATT

Bergaskolan.

Bergaskolan – igen

Det är med en viss fröjd i hjärtat man konstaterar att gamla Bergaskolan, f. d. samrealskolan i Söderköping åter kommer till heders. Vi är dock många ur min generation, som anser att det är ren kapitalförstörelse att inte utnyttja dessa lokaler till annat än reträttplats när någon av de andra skolorna behöver renoveras.

Trots skriftspråkets utveckling verkar mycken gammal kunskap inom det byggtkniska facket ha gått förlorad eftersom den relativt nybyggda Skönbergaskolan ideligen måste renoveras p.g.a att fukt- och mögelskador omöjliggör vistelse där med bibehållen hälsa.

På 50-talet, då min generation hade förmånen att bibringas viss lärdom, hade denna byggnad redan 50 år på nacken, men upplevdes ändå som väl fungerande. Dåtidens ventilationssystem bestod av öppningsbara fönsterrutor, något som sällan vållade några problem. Byggnaden har nu passerat 100-årsstrecket vad åldern beträffar och verkar exteriört tämligen intakt. Möjligen skulle plåttaket kunna fräschas upp med ny färg. Vad interiören beträffar torde klassrumsindelningen och övriga utrymmen vara fullt användbara för sitt ursprungliga ändamål, kanske efter viss finputsning.

Mycket tyder på att gårdagens byggtknik var betydligt överlägsen dagens, då man förstod att taken behövde en viss lutning för att frånhända sig nederbörd. Nutidens platta tak bäddar ju för fukt- och därmed sammanhängande skador. Ett annat exempel är ju den numera hädangångna LM-skolan, som snart efter invigningen också drabbades av mögel för att så småningom överges och slutligen brännas (av vandaler). Västra Husby skola och tydligen också Brobyskolan är ytterligare exempel. Berga, däremot, står fortfarande stadigt liksom många andra byggnader från epoken kring förra sekelskiftet.

När det nu från politikerhåll flaggas för satsning på Söderköpings skollokaler borde redan befintliga tas med i kalkylen, eftersom ideliga renoveringar av efter kort tid nedgångna byggnader visserligen ger arbetstillfällen, men ändå måste betraktas som slöseri med skattemedel. Det tidigare argumentet att E-22an skulle avskilja skolområdet (Berga) från de huvudsakliga bostadskvarteren faller ju nu, när den nya sträckningen verkar bli en realitet inom en inte alltför avlägsen framtid.

Lars Hedenström

Vet du om att du kan läsa
alla nummer av
Lilla Tidningen på nätet?
www.lillatidningen.com

Joakim och Joel.

Foto: Åke Serander

Joakim och Joel är nya områdespoliser i Söderköping och Valdemarsvik

Jag träffar våra nya poliser en solig novemberdag för att höra om deras roll och hur de ser på polisverksamheten i området.

Områdespolisernas uppdrag är att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån den lokala problembilden. Att känna sitt område – och att vara känd i sitt område. För närvarande finns två områdespoliser på kusten och det kan bli en till två fler i en nära framtid.

I Söderköping har det under det senaste åren varit en del skadegörelse och klotter, vet ni vilka som ligger bakom?

”-Vi har bara tjänstgjort under drygt en månad och under den tiden har det inte rapporterats något klotter till oss. Men vi vet ju att det har förekommit tidigare. Också busåkande med bilar bl.a. vid Ramunderskolan. Det är klart att vi får tips om vilka som ligger bakom buset. Vi har också varit i kontakt och pratat med ungdomarna, skapat relationer och informerat om vilka konsekvenser det kan bli vid brott. När vi är i Söderköping och Valdemarsvik prioriterar vi att vara på platser där vi vet att ungdomarna vistas. Det här är ett förebyggande arbete som vi gör tillsammans med föräldrar, kommunen och samhället i övrigt. Vi har upprättat kontakt med grupperna som föräldravandrare och tycker de gör en viktig förebyggande insats. Ofta är det ungdomar som bor hemma som är stökiga och då är det inte så trevligt att träffa på föräldrar eller kompisarnas föräldrar på stan”.

”- Vi arbetar utifrån de s.k. medborgarlöftena, säger Joakim. De är de frågor som kommuninnevånarna har tyckt att vi ska arbeta med. Vi har i s.k. medborgardialoger, under året stått utanför affärer i Valdemarsvik och samtalat med allmänheten för att samla in förslag. Vi sammanställer nu inför 2018 vilket arbete vi ska prioritera. I Söderköping är det samma medborgarlöften 2018 som 2017. Ett par punkter är synlighet i centrum och förebygga buskörning”.

I Söderköping och Valdemarsvik så finns hastighetsbegränsningar och många upplever att det brister i efterlevnaden. Kommer ni att utföra fler trafikkontroller i tätorterna?

POLISEN INFORMERAR

”- Det ingår i medborgarlöftena att arbeta med trafikkövertäckning så det är något vi ska arbeta med. Hastighetsöverträdelser är generellt ett stort bekymmer, i synnerhet utanför skolor och förskolor. Invånarna kommer att uppleva att det blir fler kontroller”.

Vilka är era bästa brottsförebyggande förslag?

”Joel funderar en stund och säger sen, ”mina första tankar går till förebygga stölder och bostadsinbrott. Då är samverkan med grannarna bra. Att tala om när man åker bort och titta till varandras bostäder, t.ex. genom att tömma brevlådan och att parkera den egna bilen hos grannen så att det verkar vara bebott. De som gör inbrott rekognoserar ofta på plats innan brott begås”.

Om man vill komma i kontakt med er hur gör man då det på bästa sätt?

”-Vid brott är det viktigt att ringa 112, hellre en gång för mycket än för lite. Låta oss utreda om brott föreligger. Det är också viktigt för statistiken att brott anmäls eftersom våra resurser fördelas därefter. På vissa orter och på landsbygden är benägenheten att anmäla brott låg.

Ett annat sätt att kommunicera med oss, när det inte är akut, är via Facebook. Där tipsar vi också om sådant som är aktuellt. Adressen är: www.facebook.com/polisen.valdemarsvik.soderkoping

Det känns bra att ha träffat Joel och Joakim och fått ett par ansikten på lokala poliser att känna igen. Vi går ut i solen och tar ett foto på Storgatan. Jag ber om ett leende och tycker nog att de ser rätt så snälla ut.

Åke Serander

Anders tipsar om böcker inför julen.

Boktips inför julhandeln

Man kan kanske, med visst fog, misstänka att jag som bokhandlare yttrar mig med ett visst egenintresse när jag säger att det är roligast att få platta paket! Då menar jag, som ni nog förstår, inte en chokladkartong eller en hylsnyckelsats.

Julen är också en tid på året som är som gjord för läsning. Tänk att efter att ha klarat sig igenom det värsta julstöket och firandet få sätta sig i soffan med julklapps-boken och dras med på äventyr eller lära sig någonting nytt om vår värld eller om att vara människa.

Nu har jag kommit till den punkt i denna lätt kamouflerade reklamtext då det är dags för några boktips inför julen.

Den som längtar efter spänning kan glädja sig åt att George Smiley är tillbaka. En något illusionslös och kantstött spionchef men hantverksskicklig som få och med en ovanlig tankeskärpa har han som vanligt att hantera svek och förräderi i John Le Carrés nya bok *Spionernas arv*. Att översättningen är gjord av Klas Östergren gör den inte direkt sämre.

Många har som tradition att ge bort årets nobelpristagare i litteratur. Ja, inte själva pristagaren förstås. Han skulle inte räcka till särskilt många och inte blir det ett särskilt platt paket av honom heller. Men en bok av honom. I år är det Kazuo Ishiguro som gäller och hans mest kända bok är *Återstoden av dagen* som också blivit en prisbelönt film. Vill du snabbt bygga på ditt kulturella kapital kan du se filmen och läsa hans senaste bok *Be-gravd jätte*.

Till den historieintresserade kan du ge Per T Ohlsons bok *1918: året då Sverige blev Sverige*. Den är lärorik och handlar om ett av de mest dramatiska åren i svensk historia. Om demokratins genombrott i Sverige under en tid när världen präglades av krig, social oro och revolutionär yra. Det kan vara värt att påminna sig om att

demokratiseringen av Sverige skedde inte särdeles långt tillbaka och att den var resultatet av en kamp som vi inte kan se som avslutad när vi idag ser flera exempel i vår omvärld på hur den angrips.

Två boktips till alla som fyllt eller ska fylla 15 är *Mopedboken* och *Saker jag hade velat veta när jag var 15*. Den först nämnda är skriven av Lars Golbe och för alla som någon gång varit 15 och suttit på en moped är det en nostalgitripp av stora mått. Den är en guldgruva för alla mopedälskare och presenterar 200 mopedmodeller som sålts i Sverige från 1952 och framåt. Den andra är en samling berättelser om att vara 15 år, sammanställd av Johanna Wester och Diana Olofsson. Där kan du ta del av andras ibland dyrköpta erfarenheter, lugnas och peppas av råd från en rad skribenter som alla vet vad de pratar om. Från Underbara Clara och Ebba Witt-Brattström till Lena Andersson och Alice Teodorescu.

Vill du sätta tänderna i en rejäl biografi kan du välja en av de tre böcker som kommit ut om Gustaf Mannerheim. Att det blev så många under ett och samma år beror på Finlands 100-årsjubileum som firas grundligt, även när det gäller biografier. Eller så väljer du Dick Harrisons biografi över Tage Erlander, *Jag har ingen vilja till makt*, då får du verkligen någonting att bita i. Nämligen 875 sidor svensk 1900-talshistoria. En annan mycket efterlängtat biografi är Johan Svedjedals bok, *Den nya dagen gryr*, som ger en delvis ny bild av Karin Boye och kanske kastar nytt ljus över hennes död. Detta är den första stora Boyebiografien sedan 1950-talet och nu kan hela historien berättas.

Zadie Smith debuterade med buller och bång med romanen *Vita tänder*, nu är hon aktuell med boken *Swing time*. Den har i recensionerna kallats "mäktig och egen-sinnig" och "en underbar läsoplevelse". Om Zadie Smith har sagts att hon har ett osvikligt öga för rörelser

och förändringar i vår samtid och hennes böcker handlar allt som oftast om identitet, kön, klass och ras. I *Swing time* är det två flickors vänskap, drömmar och förutsättningar, som också kan skrivas begränsningar, som bär berättelsen.

Några som skrivit för unga läsare men också vunnit många vuxnas hjärtan är Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren som skrev *Cirkeltrilogin*. Nu skriver de var för sig och lyckas enligt många läsare minst lika bra. Sara Bergmark Elfgrens första egna roman, *Norra Latin*, trollbinder både tonåringen och föräldrarna med sin träffande mix av magi och unga människors önsningar och drömmar som ska uppfyllas. Ibland till vilket pris som helst.

När jag skriver detta har precis nyligen bortgångna författaren Ulf Stark postumt prisats för en av sina barnböcker, *Djur som ingen sett utom vi* illustrerad av Linda Bondestam. En vacker, poetisk, underfundig och tänkvärd bok. Och just i juletid kan vi minnas Ulf Stark genom att röras av och glädjas åt filmen *Kan du vissla* Johanna som för många blivit en jultradition i klass med Karl-Bertil Jonssons julafton.

I juletid är det också hög tid för en viss genre böcker. I mellandagarna skyltar bokhandlarna om och plockar fram diet- och livsstilsböcker av alla slag. Det är snart nyår och det gäller att rusta sig för ett sundare och friskare liv som naturligtvis påbörjas på nyårsdagen så fort backhoppningen och huvudvärken har klarats av och resterna ätits upp. Om man är skeptisk till alla livsråd och trött på ständigt nya metoder för ett friskt och långt liv, och bara vill köpa en bok (varför skriver jag detta?), kan man inhandla boken *Frisk utan flum: en vetenskaplig väg till bättre hälsa* av Maria Ahlsén och Jessica Norrbom.

Anders Karlin

DEBATT

Med mindre än ett år kvar till valet undrar Lilla Tidningen vilka tre frågor som är viktigast för respektive parti. Här ser du vad de har svarat och kan läsa en fördjupning av den viktigaste frågan.

Skola är en av de viktiga frågorna i kommunen...

...likaså trygghet och omsorg.

Moderaterna

1. Skola
2. Bostäder
3. Äldreomsorg

Skola

Varje barn är unikt och ska få det stöd och hjälp som behövs för att nå så långt de själva vill. Kunskap och utbildning är viktiga faktorer för ett gott liv där förmågan att kunna läsa och förstå det man läser är avgörande liksom att kunna skriva och räkna. Söderköpings kommuns skolor står för kvalitet och resultat. Det är viktigt att varje barn blir sett med sina individuella möjligheter och får den hjälp och stöd det behöver för att nå sina individuella mål. Det ställer krav att lärare har höga förväntningar på alla sina elever och att eleverna tar sitt ansvar. Alla elever har en plats i klassgemenskapen. Kunskap kräver ansträngning. Daglig fysisk aktivitet, välagad och närproducerad svensk mat (så långt det är möjligt) samt engagerad personal, som har möjlighet att själva utvecklas i god arbetsmiljö, säkerställer kvalitet och resultat.

Skolornas inomhus- och utomhusmiljöer är goda och uppmuntrar till såväl kreativitet, lek, avkoppling, social gemenskap som inläring för alla elever vilket innebär miljöer anpassade för elever med såväl fysiska som psykiska funktionshinder.

Yvonne Persson (M)

Vad vill du att politikerna ska debattera?
info@lillatidningen.com

Liberalerna

1. Äldre- och handikappomsorg
2. Samhällsutveckling och byggnation
3. Klimat och miljö

Äldre- och handikappomsorg

Att värna om de här grupperna är en liberal hjärtefråga.

Det måste byggas flera särskilda äldreboenden med totalt cirka 40 platser snarast. Förslagsvis ett centralt och ett i östra kommundelen. Stenbrinken måste det också beslutas om hur det ska nyttjas i framtiden. Idag har vi brist på platser vilket gör att äldre tvingas bo kvar i eget boende. Det skapar stor oro både hos de äldre och hos anhöriga. Att få sluta sitt liv i trygghet är för oss självklart. En viktig fråga är också personalen. Vi måste sträva efter att flera vill arbeta inom den här sektorn och förbättra arbetsvillkoren för de anställda. Vi värnar om valfrihet. LOV och privata aktörer är något som vi ser som positivt. De undersökningar som gjorts pekar tydligt på att även de privata har mycket god verksamhet. Vi vill fortsätta att utveckla detta. Samarbetet med regionen och primärvården måste utvecklas. Kanske kan vi få en äldrecentral med personal som är specialister på äldre. Viktigt är också att vi strävar efter att även äldre stimuleras. Det kan ske genom större delaktighet, kultur och med hjälp av frivilligorganisationer. "Hela livet ska levas".

När det gäller gruppen som omfattas av LSS så har vi brist på boenden. Enligt beräkningar behövs minst två nya gruppboenden med totalt 10-12 lägenheter. De bör placeras så centralt som möjligt för att underlätta för de boende att kunna delta i daglig verksamhet och aktiviteter. Arbetet med att bredda daglig verksamhet måste intensifieras och detta kan ske med hjälp av det privata näringslivet.

Inga-Lill Östlund (L)

Centerpartiet

1. Hållbar ekonomi
2. Vi vill att hela kommunen ska leva
3. Boende

Hållbar ekonomi

Centerpartiet i Söderköping driver på för att skapa ett hållbart samhälle. För att nå dit måste kommunens ekonomi vara i balans. En stabil ekonomi är grunden för långsiktiga, angelägna och framåtsyftande satsningar och det krävs överskott i den kommunala ekonomin för att klara framtidens kommande stora investeringar i bland annat skolor och äldreboenden. De senaste åren har överskotten minskat markant trots att Sverige befinner sig i en stark högkonjunktur. När resurserna går åt till bland annat hög sjukfrånvaro och fler tjänster minimeras överskotten som behövs för att bidra ekonomiskt till att betala kommunala investeringar. Vi är övertygade om att småskaligt kan vara lika kostnadseffektivt som storskaligt och möjliggör dessutom, enligt vårt sätt att se, för enskilda människor att utveckla sina förmågor. Ekonomisk hållbar hushållning med kommunens medel är oerhört viktigt för att kommunen ska kunna vara lyckosam kommande år.

Katarina Karlberg (C)

Vad är den viktigaste frågan i vår kommun?
Skriv en debattartikel i Lilla Tidningen

Rättelse

Den 19 augusti ställde Lilla Tidningen följande fråga till de politiska partierna i Söderköping. "Vad vill ditt parti göra för att förbättra glesbygdstrafiken i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet?". Tyvärr kom inte Liberalernas svar med.

Liberalernas svar:

När det gäller den regionala utvecklingen har Regionen dialog med kommunerna tidigt på året och Östgöta trafiken har även löpande information med kommunerna innan förändringar.

Kommunerna har möjlighet att påverka trafiksystemets utveckling genom samverkansprocessen. Bedömer

en kommun senare att en situation uppstått som kräver tillköp av kollektivtrafik för lokal anpassning är även det möjligt.

Regionen tittar även på bättre kommunikationer med skärgården sommartid. Regionen har också tillsammans med Norrköping-, Söderköping-, Valdemarsvik- och Västerviks kommuner gemensamt tagit fram ett utvecklingsprogram för kust och skärgård i Östergötland och Småland med en samlad bild av förutsättningar och kommande utmaningar.

Östgöta trafiken drog in ett antal busslinjer då de inte var lönsamma (skolskjutsar är kommunernas ansvar) och efter det har det införts Närtrafik för att möjliggöra

för fler personer som bor i landsbygdsområden att nyttja kollektivtrafik.

Efter hand har önskemål kommit in och därför har tiderna reviderats fr.o.m. 1 juni 2017 med en timma längre på vardagar, två timmar längre lördagar och nu även söndagar 9-17.

Här måste Närtrafiken marknadsföras bättre, på fler områden, för att göra informationen tillgänglig för fler invånare.

Britt-Marie Hamnevik Söderberg
Ersättare i TSN för Liberalerna

Kristdemokraterna

1. Människovärdet
2. Social omsorg
3. Folkhälsan

Trygghet

Kärnan i och utgångspunkten för all vår kristdemokratiska politik kretsar kring tanken om att alla människor har ett unikt värde och att vi alla, som enskilda personer, har ett unikt värde – ett värde som inte får kränkas. Därför tror vi att den tillit och trygghet som vi medborgare, besökare och företagare upplever i mötet med kommunens olika anställda medarbetare och verksamheter bildar fundamentet till en god kvalitet i den kommunala servicen. Kompetensen kring bemötandefrågor behöver stärkas och alltid vara en självklar del av yrkeskompetensen.

Vi Kristdemokrater ser som självklart att du som medborgare och väljare ska ha rätt att avkräva ett svar av oss politiker på frågor som framförallt rör den verklighet som finns närmast oss i vår vardag. Skolan, barnomsorgen, sociala vård- & omsorgsfrågorna och den viktiga kommunala servicen av olika slag är det som alla kommuninvånare vill att vi kommunpolitiker kämpar för i kommunen. Självklart måste dessa grundpelare i en kommun fungera väl.

Kristdemokraternas fokus, i alla dessa viktiga kommunala frågor, ligger på att den nära gemenskapen fungerar väl, den grupp människor vi delar köksbord med, ofta vår älskade familj. Vi tror att trygghet i det lilla sammanhanget kring barn och vuxna ger trygghet i det stora.

En annan viktig princip är subsidiaritetsprincipen, dvs att beslut ska tas så nära den som berörs av beslutet som möjligt, denna princip är superviktig för oss Kristdemokrater.

Med denna princip kring subsidiariteten följer naturligt att vi Kristdemokrater också vill stärka civilsamhället, dvs alla de positiva människor i olika organisationer och företag som vi tror både kan och vill bidra mer till att skapa de bästa förutsättningar för en god samhällsutveckling.

Anders Eksmo (KD)**Socialdemokraterna**

1. Trygghet
2. Vård och omsorg
3. Stabil ekonomi och låg arbetslöshet

Trygghet

Söderköping är och har varit en relativt trygg plats. Vi socialdemokrater ser att fler människor än tidigare känner oro och otrygghet. För oss är det viktigt att bemöta den oron. Det är ett grundläggande behov att känna trygghet. Trygghet är viktigt för hälsa och sociala relationer, för arbete och sysselsättning och för att få livspusslet att fungera. Därför är det högsta prioritet för Socialdemokraterna.

Dels handlar det om vår trygghet i närmiljön. Belysning och gångstråk behöver ses över. Alla skall kunna gå ut när som helst och känna sig trygga. Kommunen behöver fortsätta dialogen med polisen för att få en mer närvarande kommunpolis. Det behövs tjänster av vaktbolag för vissa platser och tider.

Brott ska bekämpas men också brottens orsaker. Det effektivaste sättet att hindra unga människor att välja kriminalitet är att erbjuda något som är bättre: en bra utbildning, något meningsfullt att göra på fritiden, ett första jobb, möjlighet att flytta hemifrån.

En framgångsrik brottsbekämpning förutsätter tidiga förebyggande insatser och hela samhällets engagemang. Socialdemokraterna vill satsa ännu mer på förebyggande och tidiga insatser för barn och ungdomar. Kommunen skall bygga en multihall med kulturscen för att kunna erbjuda mer fritidsaktiviteter. Satsning på sommarjobb till alla ungdomar skall fortsätta. Fler bostäder skall byggas. Socialdemokraterna arbetar också för en politik så att nyanlända snabbt integreras i samhället med bostad och jobb eller utbildning.

Den svenska modellen ska utvecklas – inte avvecklas

Anders Bevemyr (S)**Vänsterpartiet**

1. Social hållbarhet
2. Ökat bostadsbyggande
3. Miljö och klimat

Social hållbarhet

Social hållbarhet är viktigt. Det lägger grunden och skapar förutsättningar för trygghet och tillit, det tjänar alla på. Vi vill att kommunen arbetar strukturerat med frågor som rör jämställdhet, integration, jämlik hälsa och social hållbarhet. Det finns flera kommuner som kommit längre än Söderköping i de här frågorna som vi kunde hämta inspiration ifrån. Ett intressant exempel är nätverket Healthy Cities, som är ett nätverk för kommuner som jobbar med hälsofrågor på strategisk nivå. Det är bara ett exempel bland flera. Det finns mycket inspiration att hämta, men för det behövs en större nyfikenhet och en vilja att lära av andra.

Hur en kommun väljer att satsa beror på politiskt inriktning och vilket synsätt som råder. Om växande behov anses liktydigt med ökade kostnader blir det lätt betraktat som en ekonomisk belastning som ska hanteras genom olika besparingskrav. Om grundinställningen istället är att det ses som lönsamt att investera i människor, då blir utgångspunkten en annan. När kommunen lyckas ha framförhållning och jobba förebyggande ökar kvaliteten, verksamheterna når sina mål samtidigt som det dessutom spar pengar i längden. Så vill vi att kommunen ska jobba. En stark gemensam välfärd som går att lita på och som möter upp människors behov är grunden. Vi vill också att de kommunala verksamheterna ska bygga på brukar- och medarbetarinflytande. Det är de som finns i verksamheten som bäst kan den. En lyhörd kommun är en bättre kommun.

Malin Östh (V)**Miljöpartiet**

1. Kommunens utveckling
2. Hälsa
3. Omsorg

Kommunens utveckling

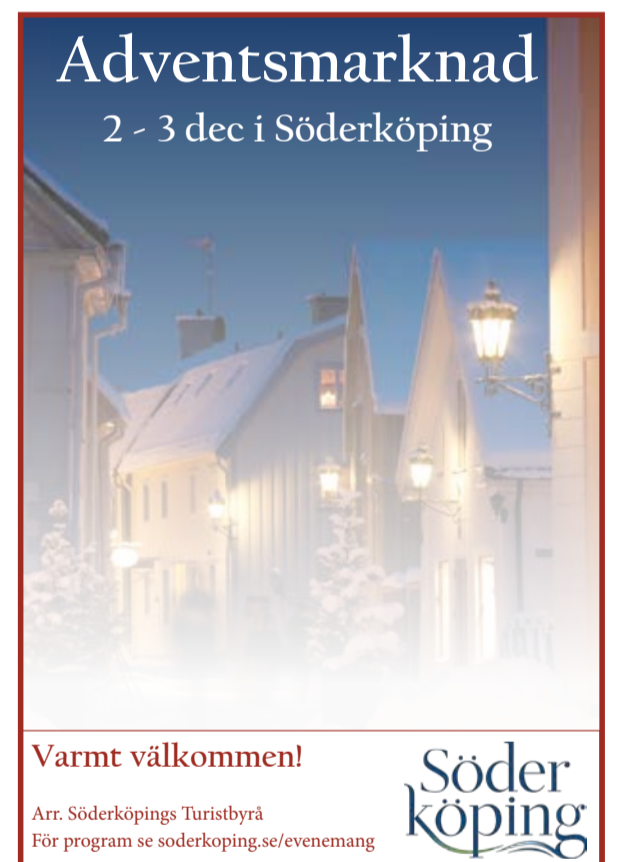
Kommunens utveckling handlar för oss om så många saker. Söderköping står inför tuffa utmaningar de kommande åren. Vi är en kommun som växer. Vi tycker att det är positivt att fler vill bo i vår kommun, men det ställer också högre krav på hur vi utvecklas som kommun. Flera av våra skolor är fulla eller är på väg att bli. Bostäderna räcker inte till alla som vill bo här, äldreomsorgen får mer och mer att göra med vår åldrande befolkning. Det vill vi planera för. Samtidigt måste vi se till att alla de som fått en tuff start i skolan och inte lyckats nå målen eller att de som har svårt att orka eller svårt att hitta ett jobb, har vägar att gå så de får känna sig lyckade och ha en meningsfull sysselsättning.

Åza Diaz Mägi (MP)**Sverigedemokraterna**

1. Trygghet
2. Äldreomsorg
3. Vården

Trygghet

Söderköping har på väldigt kort tid upplevts som oroligare att befinna sig i kvällstid, vilket har påverkat känslan av trygghet. Detta är mycket problematiskt, då allt pekar på att den negativa trenden och utvecklingen bara kommer att fortsätta. Trots att lag och ordning i första hand är polisiärt, kan och måste kommunen spela en större roll i att skapa goda förutsättningar för invånarna. Att inte vara trygg i sin tillvaro är ett hot mot demokratin och ett stort hinder för en stabil samhällsutveckling. Både otryggheten och själva känslan om att medborgarnas egen ställning är hotad har en negativ inverkan på både individen och samhället i sin helhet. Av erfarenhet från flera länder och tyvärr även i Sverige ser vi hur det har blåst vindar som har medfört ökad ojämlikhet och skapat stora socioekonomiska skillnader. Vi är oroade över hur olika grupper i samhället har svårt att kommunicera med varandra då dessa svårigheter visar sig såväl språkligt som normativt. Vi ser således förekomsten av en gemensam nationell och kulturell identitet bland befolkningen som en av de mest grundläggande hörnstenarna i en stark och väl fungerande demokrati.

Föreningen Sverigedemokraterna, Söderköping

Adventsmarknad
2 - 3 dec i Söderköping

Varmt välkommen!

Arr. Söderköpings Turistbyrå
För program se soderkoping.se/evenemang

Söderköping

Gilla oss på Facebook för att ta del av nyheter och tävlingar

Tack för att du läser Lilla Tidningen

Vi önskar alla våra kunder God Jul!

- Städning
- Snöskottning
- Hantverk
- Barnpassning
- Äldreomsorg
- Verkstad
- Kontor
- Ekonomi

Halva priset med RUT, 30% med ROT

veterankraft.se
norrkoping@veterankraft.se
011- 443 3200, Murar Jonssons gränd 4

Är du pensionär och vill jobba vidare på dina villkor? Vi söker dig som vill jobba med hemstädning och barnpassning, är hantverkare eller intresserad av trädgård.

Edward och Ethel ett par som bara varit från varandra en dag på 18 år.

Det inspirerande mötet med ett entreprenörspar

Det är en mörk och kall höstdag när jag kör till Valdemarsvik. Bageriet ligger fint mitt i centrala Valdemarsvik och det är exceptionellt vackert att se solen gå upp över vattnet. Edward Svensson välkomnar mig i dörren. Strax dyker även Ethel upp och gör oss sällskap. Jag tar tacksamt emot ett nybakat wienerbröd och en kopp kaffe, vilket värmer gott en kylig dag som denna.

Edward är en glad man som gärna talar om turistnäring och politik, när han inte pratar om husbygge och bakning. Ethel är en sympatisk och gladlynt kvinna, lite mer tystlåten än sin man. Det gemensamma engagemanget håller dem starkt samman. Vi skulle inte klara oss utan varandra säger Edward och skrattar. Ethel är den viktigaste personen i mitt liv och vi gör nästan allt tillsammans. När vi slutar för dagen kan vi prata om annat, men här på jobbet pratar vi bara bakverk. Ethel och Edward träffades för 18 år sedan. Båda hade varit gifta tidigare och har idag vuxna barn, Ethel en dotter och Edward fyra söner.

Bageriet har funnits i 16 år och nuvarande lokal flyttade de in i 2012. I slutet av december kommer det bli flytt, troligtvis till Sjöhuset som ligger bara några meter bort, men ingenting är klart. Med ny lokal är planen att utöka verksamheten, mer catering, fler anställda och öl- och vinrättigheter.

De tar även idag emot större beställningar, men marknadsför sig inte som ett cateringföretag.

– **Vi bakar allt** från grunden, använder inga onödiga tillsatser. För det mesta är det även laktosfritt. Vi utgår från att hälsa är att äta rätt mat. Det ska vara gott och få dig att må bra säger Edward.

Rätt produkter är jätteviktigt för Björkagårdens gårdsbageri och de använder bara svenska råvaror i den mån det går. Äpplena kommer exempelvis från Gränna. De arbetar bland annat med leverantören Rudenstam som även levererar dryck till bageriet. Allt de bakar har en tydlig innehållsförteckning.

99,9% av allt som säljs bakas på plats. Det skiljer sig lite i smaken beroende på vem som bakar säger de. Vår anställda Veronica är fantastiskt duktig, säger Edward. Hon har ett stort intresse för bakning och bakverk, tar mycket egna initiativ och bakar mycket gott kaffebröd.

Det är viktigt för Edward och Ethel att de anställda har ett stort intresse och engagemang för bakning. De anställer gärna unga kvinnor och män som visar ett stort intresse, lojalitet och engagemang.

En del kan nog tycka att jag är en hård arbetsgivare säger Edward, men det är viktigt för oss att det vi säljer är av god kvalitet och att vi kan lita på våra anställda och deras engagemang. – Vi tillåter till exempel inte att man har mobilen på sig inne i konditoriet, då det tar fokus från vårt arbete. Behöver man prata i telefon så får man ta rast och gå ut och prata. Ethel är ofta den som tar hand om telefonsamtal och mail, men vi är inte uppkopplade i bageriet under arbetstid. Vårt arbete är en livsstil och vårt arbetsliv ett äventyr.

Ett varierat och långt arbetsliv har de definitivt haft. Edward har arbetat som snickare, taxichaufför och träskulptör. Tillsammans har de haft städfirma, vedfirma, kossor, huggit timmer och byggt fågelskrämmor. Ethel har tidigare arbetat som undersköterska på US i Linköping. Parallellt med bageriverksamheten håller Edward på att bygga ett privat bostadshus med sjöutsikt. Planen är att det ska bli 140 kvm stort, med tre stora rum och ett

stort och funktionellt kök. Det är tydligt att både mat och bakverk är ett stort intresse hos både Edward och Ethel.

De började sin bageriverksamhet efter en endagskurs i Kalmar där de fick lära sig att baka surdegsbröd. Ethel fick en beställning från kyrkan att baka till en välgörenhetskonsert och på den vägen är det. På den tiden bodde de på en gård med tre hektars jordgubbsåker. Där hade de även ett projekt som hette ”Bo på Lantgård”. Det drog många utländska turister, trots att det låg mitt i skogen.

Turistnäringen är något som Edward och Ethel gärna återkommer till. De sprudlar av idéer om vad som skulle kunna locka turister att besöka Valdemarsvik. De vill gärna att bageriet ska fortsätta vara en reklampelare för Valdemarsvik och framhäver sina fantastiskt goda wienerbröd.

Det vore roligt om vårt goda wienerbröd kunde bli för Valdemarsvik som polkagrisen är för Gränna säger Edward. Tvärtemot vad många tror, innehåller wienerbrödet inte alls lika mycket socker som kardemummabullarna berättar han.

Ett annat förslag han har är att locka busslaster som får komma på studiebesök till bageriet och sedan gå en tipspromenad med guide genom Valdemarsvik. Det ska vara ett roligt turistäventyr med en humoristisk och kunig guide, som går ut på att utröna om det guiden säger är sant eller ej.

Alla i Valdemarsviks näringsliv behöver hjälpas åt för att locka turister säger Edward. Han tycker även att det är djupt beklämmande att det inte finns några hotell att bo på i centrala Valdemarsvik. De skulle gärna se att det byggdes ett hotell nere vid hamnen istället för den livsmedelsaffär som nu är planerad.

Foto: Ethel Svensson

Jag frågar om de vet hur många som besöker bageriet varje år. Edward säger att de uppskattar att det är 350-600 personer per dag under sommaren, och att det är tiden från midsommar fram till 10 augusti som gör att de kan leva på sin verksamhet.

Vad är det då som håller parets stora engagemang och entreprenörskap uppe? Jag har alltid gått dit jag vill säger Edward. Det har hållit mig motiverad hela mitt yrkesliv. Jag har alltid gjort det jag känner för, och mitt motto är att "det du vill göra kan du". Jag är egentligen pensionär, men jag vill och kan inte sluta jobba. Då skulle jag trilla av banan. Sedan är det väldigt viktigt för oss att få arbeta tillsammans. Utan Ethel är jag ingenting. På 18 år har vi varit ifrån varandra en dag.

Jag känner mig glad och inspirerad när jag åker från Björkagårdens Gårdsbageri och kommer gärna tillbaka nästa sommar. I en ny lokal är jag övertygad om att dessa två kan göra underverk för Valdemarsviks turistnäring.

Emy Serander
Text och foto

Några evenemang kring Jul och Nyår

- Försmak av julen Gusum, 26 november
- Långlördag i Valdemarsviks tätort, 2 december
- Julmarknad i Gryt, 9 december
- Julmarknad i Långgrådna, 9 december
- Nyårsrevyn "SOS – i Vika", premiär 6 januari

Skolans musiklärare. Från vänster: **Magnus Larsson, Lars-Peter Ericsson, Jerry Rolf, Gun Töllefsen, Roland Engdahl, Stefan Rolf.** Foto: Stefan Rolf

Musikskola, dans och slöjd blir Kulturskola

Musikskolan i Valdemarsvik hoppas på att bli kulturskola 2018 när vi firar 60 år. Vår kommunala musikskola startade 1958.

Redan före år 2000 fanns det önskemål om att Musikskolan skulle bli en kulturskola och då startade man upp Dansverkstan som en del till Musikskolan för att man ville bredda verksamheten för barn och unga i Valdemarsviks kommun.

Idag krävs det minst tre kulturaktiviteter för att kunna kalla sig kulturskola. Härligt är att vi nu har lagt till ytterligare en aktivitet och det senaste tillskottet hos oss är Slöjdklubben. Det gick att starta upp tack vare det statliga bidraget till musik och kulturskolor som vi sökt och fått. Samtidigt har vi utvecklat den övriga verksamheten och vi är glada över att detta har gett våra barn och ungdomar i kommunen helt nya möjligheter. Vi har fått ca 90 st nya elever genom den här satsningen på musik, dans och slöjd.

För oss är det viktigt att vår skola inte är en fysisk plats utan att de ämnen vi har är på olika ställen i vår kommun. Det är inte alla som har möjlighet att ta sig till oss och då försöker vi möta behoven och ta oss till dem.

Vi vill kunna presentera en kreativ aktiv fritid och

när det är skollov erbjuder vi bl.a. genom Dansverkstan olika typer av kostnadsfria workshops för barn och unga. Sedan 2013 är vi med på Dansens vecka i Östergötland och vi erbjuder dansresidens i våra lokaler sedan 2015 för professionella dansare och danskompanier. Det är roligt att kunna vara med och bidra till dansutvecklingen bl.a. tillsammans med Dans i Öst, Region Östergötland.

Förutom att musikskolans lärare har ordinarie undervisning så är de även mycket aktiva på fritiden och musicerar själva som enskilda artister, i band samt ingår i olika konstellationer och musikgenrer – det blir allt möjligt från uppträdanden i kyrkor, konserter, festivaler, evenemang, till allsångskvällar m.m. Lärarna ser också detta som ett gyllene tillfälle att bjuda in våra elever att vara med och uppträda tillsammans.

Nu ser vi fram emot att göra fler kreativa, roliga, utvecklande aktiviteter tillsammans i snart förhoppningsvis... Kulturskolan Valdemarsvik.

Gun Töllefsen
Kulturchef
Valdemarsvik kommun

Fika i Vika *Besök oss och få en suvakupplevelses utöver det vanliga*

- Wienerbröd
- Räksvörgåsar
- Lussekatter
- Saffransbröd
- Surdegsbröd

Allt bröd är laktosfritt

Slipp julstresseu och beställ ditt gårdsbakade bröd från oss!

Hamngatan 1 - 0706 47 36 72
Besök oss på Facebook

Ratta in RadioWix på 97,9
Din lokala Radiokanal i Valdemarsvik

RADIO WIX

God Jul och Gott Nytt År önskar vi alla våra läsare!

Anneli och Niclas bland strutsarna i höstsolen.

Ett soligt höstäventyr på Vikbolandsstruts

Det är en solig och skön septemberdag när jag åker ut till Vikbolandsstruts för att träffa Anneli och Niclas. Det är första gången som jag besöker en gård med strutsuppfödning och det är med spänd förväntan som jag tar bilen ut mot Häradsdamm. Bilturen tar ca 30 min från Söderköping. På plats möter jag Anneli, en sympatisk och utåtriktad kvinna. Jag får en rundtur på gården innan jag blir bjuden på fika inne i personalrummet. Efter en stund ansluter Niclas, även han en sympatisk man, lätt att prata med.

Anneli är utbildad sjuksköterska, uppvuxen på en gård på Vikbolandet. I början av 90-talet träffar hon Niclas, en tidigare militär från Enköping. Annelis mamma och pappa köper i mitten av 90-talet till en gård som ligger granne med deras egen och funderar på om det inte kan passa Anneli och Niclas att starta en strutsfarm. Det låter spännande.

Strutsuppfödning är på 90-talet en ny företeelse som kom till Sverige när Namibia blev ett självständigt land, efter att tidigare tillhört Sydafrika. Det är under 90-talet dyrt att köpa in en avelsstruts. De kostar mellan 40-50.000 kr och många ser det som en investering att öppna en strutsfarm för att sälja strutsar.

Vid starten 1997 finns över 400 strutsfarmar i Sverige, nu 2017 är det endast ett 20-tal kvar. Idag är det endast tre av dessa som kan försörja sig på verksamheten, Vikbolandsstruts är en av dem. De andra två ligger i Borlänge och Örnköldsvik.

Vikbolandsstruts föder idag upp ett hundratal strutsar varje år. Anneli berättar att det finns tre typer av strutsar: röd-, blå- och svarthalsade. Själva föder de upp blåhalsade. Anneli beskriver strutsarna som nyfikna och intresserade djur. De är ofarliga, men kan sparkas. Äggen tar 42 dagar innan de kläcks. Strutsarna blir fullvuxna vid ett års ålder, men könsmogna vid tre år. De äldsta strutsarna, som har levererat ungar börjar nu bli äldre och levererar inte längre lika många ägg. Därför är de nu på gång att bli ersatta av andra som börjar komma upp i könsmogen ålder.

Det roligaste med att ha en strutsfarm är omväxlingen i arbetet tycker Anneli. På våren har de många busslaster, främst från Södermanland, Uppland och Västmanland. På sommaren är det mycket turister som kommer på besök. Många turister är Stockholmare som kombinerar besök på olika gårdar på Vikbolandet med ett besök på Kolmårdens Djurpark och en tur till Norrköping. Vi har god draghjälpen av varandra på Vikbolandet, med olika nischer och djur säger Anneli.

Anneli och Niclas hyr även ut två stugor som ligger på gården. De är oftast fullbokade på sommaren. Det är många barnfamiljer som återkommer för att de trivs så bra. Besökarna på sommaren har överhuvudtaget ökat i antal de senaste åren. Förut hade de ca 10.000 besökare per sommar. Dessa har ökat till ca 15.000 på senare tid uppskattar de. Då ingår Östgötadagarna som varje år lockar ca 5.000-6.000 besökare.

Under hösten ägnas mest tid åt slakt och åt att delta på marknader och julmarknader i närområdet. En av de marknader som de befinner sig på under hösten är Bondens marknad i Linköping. De brukar även synas på Löfstad Slotts julmarknad.

Utöver strutsverksamheten har Vikbolandsstruts även lamor och kor. På sommaren och för busslaster har de även öppnat restaurang. I restaurangen bjuds det på strutskött, potatisgratäng, en god sallad och strutskaka. Till nästa sommar planeras ytterligare ett café/restaurang som ett komplement till den tidigare. De planerar även att bli självförsörjande vad gäller elen, genom att framöver börja använda sig av solceller. Under tiden har en halmpanna börjat användas för att minska elförbrukningen.

På gården finns också en gårdsbutik. Här säljs 10 olika köttslag, samt produkter tillverkade av struts, exempelvis ägglampor, väskor av strutsskinn och läkande salvor av strutsfett. Sedan 2012 har gården även ett eget slakte-

ri. Här slaktas djur från den egna gården, men även djur från närliggande gårdar.

Det finns fyra anställda på farmen. Anneli arbetar som sjuksköterska en dag i veckan, men förutom det är gården självförsörjande och ett heltidsarbete för Niclas och Anneli. Det kött som produceras på gården säljs i den egna gårdsbutiken (90%), på Ica i Östra Husby och på de marknader där de deltar. Slakteriet och all Nötproduktion är Kravmärkt och har gått igenom noggranna kontroller.

Jag kör från gården glad i sinnet. Det har varit ett trevligt äventyr att träffa Anneli och Niclas, deras strutsar och övriga djur. Det är första gången jag sett ett lamadjur i en trädgård och jag kommer definitivt återvända tillsammans med min man och mina barn nästa sommar. Kanske följer då även en strutsäggsampa med hem till sovrumsfönstret. Farmen ligger så nära men ändå så långt bort från livet i en lägenhet i stan.

Vikbolandsstruts är ett familjeföretag som startades 1997 av Anneli och Niclas Nordqvist.

Idag består verksamheten av en större produktion av strutsar, egen gårdsbutik, servering och ett EU-godkänt kontrollslakteri och nötköttsproduktion och är ansluten till KRAV. På gården finns idag över 100 strutsar som fritt går omkring i stora inhägnader där de vistas större delen av året. Strutsarna föds upp och slaktas vid 12-14 månaders ålder. Här finns även lamor, nötkreatur, kaniner, höns och grisar, samt en lekplats för barnen.

Emy Serander
Text och foto

”Ja, det var den första nära döden-upplevelsen, den är ju inte så svår att berätta om, den andra är inte lika kul. Jag skäms, det är hemskt. Att jag överlevde beror nog på Husse. Han höll försvarstal...”

Hunden
Sune

KRÖNIKA

Hallå Gott folk. Ja jag måste säga att det är inte alltid lätt att vara hund. Händer det inte det ena, så händer det något annat. Det värsta är att jag inte kan styra över det, inte över mig själv, och inte över det som händer. Matte säger att det är det som är meningen med livet. Undra om hon har rätt?

Vet inte var jag skall börja, kanske med det värsta så det blir gjort. Börjar med det trots allt minst hemska.

Sedan vi hördes sist har jag varit nära döden två gånger.

Första gången, Ni anar säkert. Helt plötsligt är jag bara sjuk. Jättesjuk. Kräks, bajsar blod, rystar och skakar. Djursjukhuset i Linköping nästa, inga väntetider, man hinner inte ens känna efter hur sjuk man egentligen är.

Pang på rödbetan, dropp och mediciner, inläggning, jag hatar det, avskyr när Matte bara tar kopplet och går. I stället får man ett rosa!!! koppel, jag är väl ingen tjej heller. Får i alla fall behålla hennes kappan att ligga på, ärligt, jag struntar i om hon fryser eller inte när hon åker hem.

Efter ett dygns behandlingar av värsta graden, är jag tydligen frisk och skall få åka hem.

Matte kommer, betalar en hiskelig massa pengar, tar mig under armen och åker hemåt. I höjd med Norsholm kommer vi på att jäklar, glömde kappan. Får hämta den en annan dag. Mådde lite illa, men det vågade jag ju inte knysta om. Vid Konungsund gick det inte längre. Jag kräktes över hela bilen.

Samtal till sjukhuset, han är nog bilsjuk. Matte var tveksam, jag orkade inte ens känna efter vad som var fel. Återkom i morgon om han inte är piggare.

Piggare, jag var ju halvdöd när vi kom hem, passade på att kräkas lite överallt, Tyra sprang runt och försökte göra mig glad, men det hjälpte inte, jag bara kräktes.

Nytt samtal, kom tillbaka!! Han är nog sjuk. Tänk det hade jag räknat ut alldeles själv!

Tillbaka, bra att kappan var kvar. Nytt dropp, nya medikamenter, hon lämnar mig och åker igen.

Försökte ringa Husse, att han skulle komma och hålla mig i tassan, men han svarade inte. Tror han är i maskopi med Matte.

Varför blir jag sjuk? Alla veterinärer har slagit ihop sina kloka huvuden och kommit på att jag kanske blir dålig av medicinen jag får för att pälsen skall växa, så Matte har något att klippa. Magen kommer i olag när jag käkar hästhov, kadaver och annan skit.

Jag är känslig!!

Så nu får jag mindre äcklig medicin, samt välling varje morgon, om det nu hjälper, gott är det i alla fall. Jäkligt gott.

Har ni testat?

Ja, det var den första nära döden-upplevelsen, den är ju inte så svår att berätta om, den andra är inte lika kul. Jag skäms, det är hemskt. Att jag överlevde beror nog på Husse. Han höll försvarstal.

Han är ju bara en hund med hönshjärna, begriper inte bättre. Då var jag honom tacksam för de orden, annars blir jag förgrymmad när han säger så.

Nu säger jag det...

Jag har haft ihjäl en höna.

Fy vad jag skäms, men det gick så fort, vet egentligen inte hur det gick till.

Är borta från verkligheten ända till jag hör Mattes taktfasta steg i trappan.

Jävlar hann jag tänka, vad har jag gjort?

På något vis hade både jag och hönan hamnat inne i hallen, jag drog. Drog upp och gömde mig bakom hörnsoffan, då hörde jag hennes vrål!

Vad i ..... har hänt här?

Himmelska fridens makter va arg hon var, jag hukade, väntade på döden.

Rytande och gastande plockade hon ihop resterna efter den stakars hönan, måste ju erkänna att det såg inte för snyggt ut. Satt under soffan i flera timmar, och nu får jag inte gå ut utan munkorg när hönsen är ute. Hur dum kan man vara? Förstår inte hur det kunde bli så.

Nu har jag i alla fall sagt det, och det är så skämmigt. Usch fy!

Nästa tokighet.

Vi var ute och knallade bland åkrarna en dag, Matte var visst uppe i skogen och plockade svamp också, så det var ju i största allmänhet ganska tråkigt. Då får jag syn på två fåglar med världens längsta ben, gå där och spankulera. En blick på Tyra, vi tar dem.

Vi iväg så mycket våra korta ben bar oss, fåglarna lyfte sakta och majestätiskt till väders, flög bort över diket och in mot skogen, vi efter. Vi svävade, flög, uj vad det gick.

Det sorgliga i kråksången, eller vad nu fåglarna heter, var att de svävade iväg i skyn, så vi gav upp jakten, vände åter mot vår gastande Matte. KOM HIT!!!

Ja ja, vi kommer, jäkla tjat, bara för att man gör en liten utflykt. Nu uppstod problemet och stora frågetecken????

Diket, det vi flög över för 2 minuter sedan, det var nu helt plötsligt ett Niagarafall, nästan i alla fall. Hur tusan kom vi över? Vem har öppnat flödet? Absolut säker på att det fanns inte en droppe där förut, nu forsade det. Där

kunde vi ju inte komma över, Tyra började pipa. Lugn vi ropar på Matte, ett bestämt WOW brukar få henna på hjälpartankar. Icke denna gång. Har ni kommit över, så får ni också ta er tillbaka. Är hon Knäpp? Man kan väl inte hoppa över en jätteflod, hur kom den dit?

Har Bonden Ruben någon hemlig damm uppe i skogen som han slog upp luckorna på, bara för att hämnas att vi inte flyttar på oss när han kommer med sina monstmaskiner?

WOOOWW, ingen reaktion. Där kan ni stå, Är det en ansvarsfull Matte, hon bara gick? Hade ingen telefon så jag kunde inte ringa efter Husse heller.

Vid det här laget tjöt Tyra. Fick trösta så gott det gick, sedan var det bara att börja knalla längsmed dikeskanten, trötta, och fulla med lera mellan tårna, kom vi så småningom hem. Resten kan ni räkna ut själva. Duschen.

Så har vår lilla Tyra varit på äventyr.

Hon har löpt, och inte vet vi hur det gick till. Pang, helt plötsligt satt Mårten där. Han som aldrig under alla sina tidigare år fattat hur det går till att göra valpar. Han har stått där på tre ben med snoppen i snön, sågsåpanet, gruset, eller var har han nu befunnit sig. Nu hade han fattat. Så där mitt på stallbacken satt Matte på huk (med sina trasiga knän) och grannkärningen (med sina knäproteser) och höll var sin hund. Tyra tyckte nämligen när allt kom omkring, att det inte var något roligt, så hon ville gå hem, och där hängde Mårten och såg olycklig ut.

Hunden Alle och jag tittade på, att ni orkar tänkte vi båda i samförstånd.

Så nu, har Tyra fått sprutor så inget oönskat ploppar ut här någonstans runt jul.

Vilket äventyr, jag fick skämmas för henne. Bara hon såg veterinären och sprutan började hon vråla som en mistlur, de hade inte ens rört henne. Det slutade med att hon hängde som en apunge runt halsen på Matte, vilt tjutande. Hon köpte inte det där med att har man sig in i leken gett, får man leken tåla. Nu var det inte en spruta hon skulle ha, nästa dag likadant. Cirkus, det är det vad det är. De där sprutorna fungerar till 97%, hoppas vid alla högre makter att hon ingår där. Hur valpar efter de där två skulle se ut, det kan man inte ens med livlig fantasi föreställa sig.

Gott folk, nu har jag skrivkramp, sköt om er, bär in trädgårdsmöblerna, klä er varmt och glöm inte reflexerna!!!

Sune - Berättat för Lena Grip Börjesson

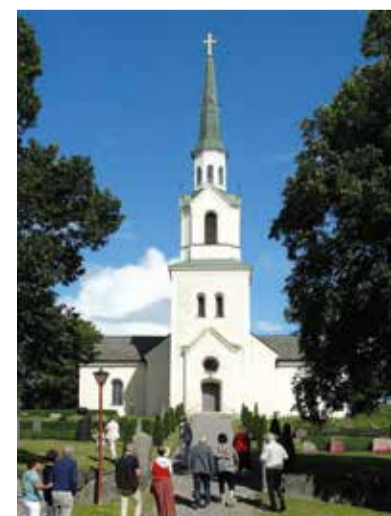
Stipendieutdelning i Östra Stenby

Vid en gudstjänst på lördag den 25 november kl 14 kommer fonden Stiftelsen Anna och Oscar Appelgrens minne att dela ut stipendier till studerande ungdomar som bor i eller har bott i Östra Stenby. Totalt kommer rekordsumman 223 500 kr att delas ut till 25 stipendiater.

Fonden har tillkommit efter ett testamente från Helge Appelgren, som ett minne av hans föräldrar Anna och Oscar Appelgren. Helge avled 1971 och fonden inrättades då. Från början fick en elev varje år 2 000 kr och resten av avkastningen tillföll Helges båda efterlevande

systrar. Efter att systrarna avlidit gick hela avkastningen, förutom stipulerad avsättning till kapitalet, till utdelning av ett stipendium. Då kapitalet växt och stipendiesumman blev förhållandevis stor till endast en elev, ansöktes och beviljades permutation 1983. Numera delas stipendier ut till elever som gått ut grundskolan, studeranden vid universitet och högskola, studier vid andra eftergymnasiala studier, samt för körkort och musikstudier.

Lars-Göran Arvidsson
Redovisningsansvarig

En solig dag utanför Östra Stenby kyrka.

Foto:
Sune Johansson

Öppen lokal för möten och event.

Samverkan, digitalisering och kompetens för lokal tillväxt!

Nu är det klart att Stadskärneföreningen och näringslivet i Söderköping tillsammans med Söderköpings kommun gör en av de största satsningarna hittills på nyföretagande, kompetenshöjning och etablering.

Vi satsar på samverkan, digitalisering och kompetens för gemensam tillväxt!

Genom att starta ett Coffice får det lokala näringslivet en mötesplats och arena att verka och samverka utifrån. Beräknad invigning är i januari 2018 men etableringen sker redan senhösten 2017. Kommunens Näringslivsamordnare, Björn Ekengren kommer delvis vara lokaliserad på Coffice och samverka med näringslivet blir än mer tydligare och nära, vilket är efterfrågat och betydelsefullt.

Redan har ett par företag beslutat sig för att etablera sig på plats, bl.a. LRF Konsult AB, Smedjan Ekonomikon-sult AB, men det är också flera företag som ansluter sig såsom så kallade "Supporters", för samarbete och affärsutveckling. Positivt är att det är nyetableringar som vi knyter till oss redan i starten, ger ökad kompetens till Söderköping. Fler lokala företag är dock mycket välkomna som Supporters, vi har som mål att starta med 20 st och har kommit halvvägs.

På Coffice kan företag som CGI Station AB, Länsförsäkringar och Vision L Kvalitetspartner AB, nu räknas in som Supporters och samarbetspartners. Som supporter har man stora möjligheter att marknadsföra sitt företag men också att få tillgång till andra företags kunskap och samverka för mer affärer.

En avslutad förstudie har visat att intresset från företag har varierat efter storlek och bransch. De större företagen framför behov av ny kompetens och vill gärna samarbeta med ex. Universitetet i Linköping i utvecklingsprojekt och examensarbeten. En del företag har tidigare haft kontakt med Universitetet eller med andra regionala organ, men säger sig vilja återuppta dem om de fanns närmare, såsom i ett Coffice. Här kommer Coffice att ha ett tätt samarbete med DEMOLA East Sweden och studenter från LIU.

Flera företag inser redan vilka möjligheter som Coffice verksamhet kan ge i form av ny kompetens, utbildning och samarbete med andra företag i och utanför vår kommun. Man har också efter en presentation av Coffice -idén, tydligt uttryckt att de inser vilka nya resurser och möjligheter som kan komma att finnas för deras eget företag och för de med nya företag med nya idéer för att starta nytt, växa och utvecklas.

På Coffice kommer också finnas möjlighet att delta i kurser för nyföretagare enligt ett nytt koncept

"Steget till Eget" som kommer att arrangeras av Söderköpings Nyföretagarcentrum i samverkan med företagen och näringslivets olika intressenter på Coffice.

Positivt är också att Swedbank och Alfastiftelsen har donerat medel för marknadsföring och genomförande av "Steget till eget" kurser på Coffice.

Vi kommer att stimulera till ökad samverkan och företagsutveckling med exempelvis Almi, Östsvenska handelskammaren och andra företagsparker och Företagsnätverk.

Det kommer att var planerade aktiviteter varje vecka som ska inspirera befintliga företag till att nätverka och samverka för att öka konkurrenskraften men som också kommer att kunna attrahera nya etableringar.

På Coffice kan företag och entreprenörer även tillfälligt hyra kontorsplats, styrelserum eller eventyta.

Det kommer också finnas en "Utbildningsmodul" med 8 platser att hyra för exempelvis personalutbildning, för skolan eller annan intressent. Här tänker vi särskilt på all form av utbildning för digitalisering av processer och rutiner inom företag.

På Coffice ser vi också stora möjligheter för gymnasieskolan och dess elever att tidigt knyta kontakter med näringslivet. Med allt ifrån praktikplatser, till inspiration från Universitetet att välja en attraktiv utbildning, som kan ge direkt jobb i vår kommun eller region.

Det finns oanade möjligheter för våra lokala företag när vi kan komma samman på en gemensam plats och samverka på många plan. Varför inte bilda olika sk "kluster" och vara med och offerera i de lite större sammanhangen som kommer att finnas i samband med ombyggnad av staden efter att E22 flyttas? Varför inte ta större sats och verka för att redan nu knyta kompetens till våra företag och samarbeta inför Ostlänkens byggnad och alla arbetstillfällen som skapas kring det projektet?

Mycket av tillväxten i vår stad och vår region kommer att handla om samverkan och här kommer Coffice vara en viktig samlingspunkt i kommunen.

Viktigt mål är också att knyta ihop alla företag som vill, både i staden och på landsbygden

I Coffice kommer den lokala Stadskärneföreningen vara en sammanhållande och aktiverande part. Föreningen kommer att planera och marknadsföra alla de aktiviteter som görs och det kommer att ge en ytterligare

medlemsnytta och bidra till att medlemmar enkelt hittar nya kontakter och nätverk men har också möjlighet att marknadsföra sina egna företag och idéer och samverka med andra.

Varför startar ett Företagscenter med Coffice i Söderköping?

- Söderköpings näringsliv behöver en mötesplats för utveckling och nytänkande
- Kommunen och näringslivet stärks av ett mer synligt och professionellt samarbete
- Kommunen behöver knyta till sig alla lokala och regionala resurser för att kunna klara en tillväxt av företag och service
- Antalet företag och arbetstillfällen behöver växa i kommunen
- Många företag startas i kommunen men få väljer Söderköping som etableringsort
- Näringslivet och kommunen har behov av kompetens och utbildad personal
- Uttalat behov av bättre tillgång till Universitetets resurser och forskning
- Företagen behöver en "snabb väg in" till att möta kommunen, andra företagare och näringslivets alla intressenter
- Det finns ett stort behov av digitalisering ibland det lokala näringslivet och företagen
- Det finns ett behov för landsbygdens, skärgårdens och stadens företag att mötas och utveckla en strategi för kommunikation och marknadsföring
- Framtida lokala och regionala projekt, typ E22 passage och Ostlänken kräver "klusterkompetens" hos det lokala näringslivet
- Företagen efterfrågar personal, praktikanter och lärlingar
- Kommunen har behov att etablera nyanlända och ta till vara deras kompetens
- Gymnasieskolan kan stärka programutbudet och kunna erbjuda snabb och nära kontakt med näringslivet och Universitetet

Anne-Louise Kroon
Projektledare

Linda Whass, biträdande kontorschef överlämnar en check från Swedbank och Alfastiftelsen till **Anne-Louise Kroon**, projektledare för Coffice.

”Du har nämligen möjligheten att få arbeta med det som du tycker är roligt, och samtidigt ha det som ditt levebröd...”

Med handen på hjärtat, hur många gånger har du inte köpt en egentligen halvårlig kvällstidning bara för att det stod på löpsedeln om vem som tjänar mest där du bor? Eller kanske vilken som sålde det dyraste huset i just ditt område? Varför intresserar sig så många om just det? Inte just du så klart, men andra?

Frågar du ett barn om vad just rikedom är, så får du mest största sannolikhet svaret ”när man har mycket pengar”. Frågar du en äldre människa som har så är sannolikheten stor att den svarar något annat, även om personen i fråga egentligen tycker rikedom är mycket pengar. Det är nämligen lite tabu att tjäna pengar i vissa kretsar. Då kan du få svaret ”att rikedom är att få vara med sina nära och kära”. Jag håller absolut med om det. Det är väl det primära i livet får jag hoppas. Är det inte egentligen hela orsaken till att vi faktiskt jobbar? För att alternativet vore att ge sig ut i skogen och jaga maten själv, eller för den delen odla den själv.

Om vi nu väljer det senare alternativet, dvs att vi blir tvungna att jaga eller odla maten själv, vad är då vår uppoffring? Tid. Så får vi egentligen mer tid till våra nära och kära då? Nej, faktiskt inte.

Jag skulle faktiskt vilja påstå att rikedom är att ha mycket pengar. Däremot skulle jag vilja påstå att rikedom inte är detsamma som lycka, utan det är en balanserande faktor till det.

Om lycka vore att ha mycket pengar så ska jag ge dig några enkla tips som gör att du inte behöver köpa mer kvällstidningar med löpsedlar som ”Så går du i pension när du är 55” m.m.

Det är nämligen väldigt enkelt. Dra in mer pengar än vad du gör av med. Vill du tjäna mer pengar? Jobba ännu mer. Enkelt!

Vill du ha mer fritid? Jobba mindre. Enkelt och rättvist. Alla har vi 24 timmar per dygn. Det är bara en fråga om hur vi fördelar dem. När vi ändå håller på... Vill du rasa ner i vikt? Ät mindre och rör dig mer. Allt detta förutsätter givetvis att du är fullt frisk m.m.

Så vad är det då vi säljer? Jo, det är faktiskt så att vi säljer vår tid i livet. Vi får faktiskt en ersättning för att vi

David Sernald

KRÖNIKA

ger avkall på det som kallas fritid för att vi skall gå till ett arbete som ger oss pengar så vi kan slippa jaga eller odla mat själva. Varför komplicera det mer än så?

Så om vi nu arbetar en stor del av vårt liv, så är det väl viktigt att vi har roligt?

Det är just det som är tjusningen med att driva eget. Du har nämligen möjligheten att få arbeta med det som du tycker är roligt, och samtidigt ha det som ditt levebröd. Det är upp till dig hur mycket du vill tjäna, men också hur mycket du vill offra av din fritid.

Tiderna förändras och så gör också förutsättningarna. Jag törs påstå att det idag finns mer möjligheter än någonsin att börja med ett lyckat företag. Titta på t ex sporten. Idag finns det seriösa s.k E-sportare, dvs idrottsmän som tävlar i datorspel och livnar sig på det. Vad är då hemligheten? Som i allt annat så klart. Vill du bli bra i fotboll, träna mer fotboll. Vill du bli bra i e-sport? Spela mer datorspel. Vill du bli bra på hantverk? Utför mer hantverk.

Vi ser människor som tidigare stått långt ifrån arbetslivet och kanske till och med bara levt på bidrag. Vi ser människor som inte lyckats i skolan som idag driver framgångsrika företag. Det hela handlar om passion och fokusering. Titta på s.k Youtubers, t ex Jocke och Jonna. När man följer med i vad som sägs om främst denna man så förstår man snart att han inte haft för lätt i livet, och mycket av det har han kanske förorsakat själv. Tänk att trots det så tjänar han mycket pengar på att faktiskt bara prata, vilket också gjort att han har påbörjat en karriär inom musik. Det är många åsikter om detta, men jag skulle vilja ställa in honom i finrummet för entreprenörer. För är det inte just det som är tjusningen med att vara entreprenör, nämligen att man har möjlighet att livnära sig på just det man tycker är roligt?

Jag slår vad om att du som läser det här har en handfull med intressen, och säkert möjlighet att om du vill, tjäna pengar på, lite eller mycket, ofta eller sällan. Det är den första stenen i företagande. Nu tar vi slevan och lägger nästa...

100 åringen som tar klivet till Söderköping

LRF Konsult är Sveriges största rådgivnings- och redovisningsföretag och firar 100 år 2018.

Redan från 1 december i år öppnar de kontor i Söderköping på Cooperate Coffice vid Hagatorget.

Den ökande digitaliseringen ger småföretagaren bättre lönsamhet och varje dag ansluter sig många till deras anpassade digitaliserade lösningar. Trots att du nu kan sköta det mesta med bara en telefon så ser de närheten och det personliga mötet som väldigt viktigt.

LRF Konsult finns på ca 135 orter runt om i landet, varav Söderköping blir det 9:e kontoret i Östergötland.

Cooperate Coffice är en mötesplats där näringslivets intressenter, företagare, kommun, föreningar och kreativa människor med idéer möts i visionen: Att uppmuntra till ökat företagande och tillväxt, skapa fler arbetstillfällen samt bidra till ett positivt företagsklimat i Söderköping med omnejd.

”Vi får landets småföretagare att växa”, är LRF Konsults vision som ägs av Sveriges största företagargenorganisation, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), med mer än 90 000 företagare.

Karin Nordén Reinart

Bli Barnsupporter och ge 100 kr i månaden.
barncancerfonden.se

BARNCANCER FONDEN
Pg 90 20 90-0

Företagsnyheter i korthet

Vill du informera om din företagsnyhet, 66 tecken, kostnadsfritt här?
Kontakta oss på: info@lillatidningen.com

Gångesta
Fastighetsservice AB

Företagsstäd Fönsterputs
Hemstäd Trädgårdsskötsel
Flyttstäd m.m.

070-2779379 info@gangesta.se

Söker du lokal arbetskraft?

Annonsera i Lilla Tidningen

annons@lillatidningen.com

0121-421 35

lilla
TIDNINGEN

Träningen är i full gång i gamla brandstationen.

Gripen Boxning i Söderköping - Sveriges yngsta boxningsklubb

I den gamla brandstationen på Ågatan i Söderköping driver landets yngsta boxningsklubb sin verksamhet. Gripen Boxning är en helt ideell förening. Namnet är inspirerat från gripen som syns i Östergötlands landskapsvapen. Trots sin unga ålder har klubben redan börjat bli känd i boxningskretsar runt om i landet, som en engagerad och ambitiös förening för boxningsintresserade ungdomar.

Allt började i Daniel Sahlins kök för ungefär fem år sedan. Det var Daniel Sahlin tillsammans med Jimmy Björketid, då aktiv i boxningsklubben NBK Akilles från Norrköping, som bestämde sig för att starta en lokal boxningsklubb i Söderköping. Den 27 augusti 2013 startades föreningen.

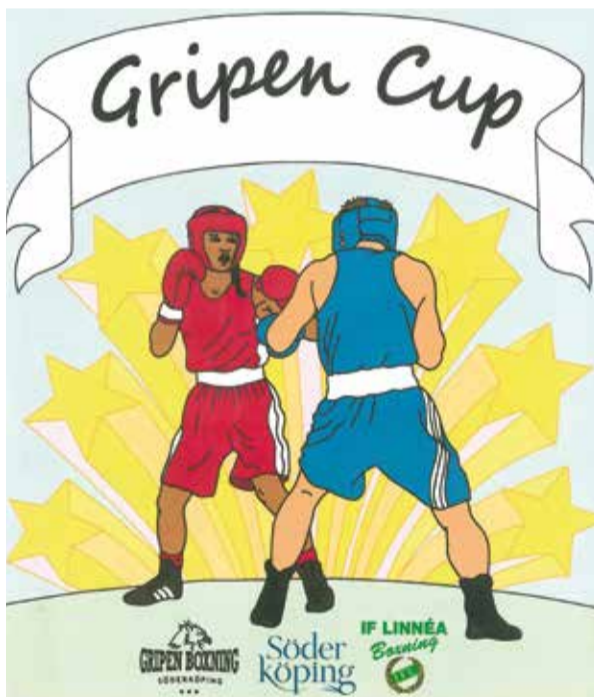
Daniel är ordförande i klubben och har bakgrund som idrottsledare inom olika sporter. Jimmy, som har lång erfarenhet inom boxning är bl a sekreterare, huvudtränare och tävlingsansvarig i föreningen. Jimmy har även haft hand om alla svenska mästerskap sedan 2015.

En av de stora anledningarna till att klubben startade var för att ge ungdomar möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid. Föreningen har lagt tid på att arbeta in en tydlig värdegrund där ledorden är respekt, gemenskap och glädje. Gripen Boxning är och ska alltid vara en plats där man visar hänsyn, hjälps åt, tar ansvar och stöttar varandra. Policyn i verksamheten präglas av alla människors lika värde oavsett religion, kön och etnicitet.

Träningen är öppen för tjejer och killar i 10 års åldern och har ingen övre åldersgräns. Föreningen erbjuder motionsboxning, Thaiboxning och diplomboxning för ungdomar mellan 10-15 år. Samt matchboxning för dem som är 15 år eller äldre.

Diplomboxning innebär att man inte får slå för hårt och att man får poäng för sin teknik i ringen, t.ex. fotarbete, försvar och anfall bedöms. Diplomboxare läkarundersöks en gång per år och matchboxare blir undersökta av läkare inför varje tävling och varje ny matchdag.

Den som är intresserad av att börja träna har möjlighet att vara med och testa tre gånger innan medlemskap tecknas med föreningen. Medlemsavgiften är 300 kr/år. Träningsavgiften baseras sedan på hur mycket du tränar. Idag har föreningen drygt 90 medlemmar.

Gripen Boxning är värd för en av Sveriges största boxningstävlingar. Nästa år är det 5 års jubileum.

Gripen Boxning står som värd för en av Sveriges största boxningstävlingar, Gripen Cup. En tävling där både juniorboxare och matchboxare på landslagsnivå från olika delar av landet deltar.

Klubben har redan hunnit med att ta priser på hög nivå. Bl a medaljer i nybörjar SM, silver och brons i junior SM samt blivit Svenska mästare i diplom vid tre tillfällen.

” Respekt,
gemenskap
och glädje.

Mikael Karlsson

Full fart under träning för flickor 14.

Söderköping basket vill växa mer

Höstrusk och stundande vinterslask. Det betyder att basketsäsongen är i gång för fullt. Söderköping Basket har ett 50-tal barn och ungdomar i träning och hoppas förstås på ännu fler.

Basketsporten har en lång historia i staden och i år firar klubben 40 år. Visste ni exempelvis att vi har haft seniorlag i seriespel både på dam- och herrsidan och att herrlandslagets nuvarande assisterande coach Adnan Chuk började sin spelarkarriär i Söderköping?

Nuförtiden siktar klubben enbart in sig på våra barn och ungdomar. Den här säsongen har klubben fyra lag i seriespel, samt ett gäng för de allra yngsta som leker fram idrotten i det man kallar basketskolan. De yngsta, mellan sex till tio år, tränar som vanligt men spelar inga ”riktiga” matcher.

De seriespelande lagen har när det här skrivs börjat komma i gång, och vi väntar oss många roliga duster mot bland andra Katrineholm, Nyköping, Linköping och framförallt lokalkonkurrenterna Dolphins från Norrköping. Vi har två flicklag; flickor upp till 13 år och flickor upp till 14 år, och två pojklag; pojkar upp till 13 och upp till 15 år.

Givna höjdpunkter under säsongen är att åka på cuper. Det betyder enormt mycket för lagkänslan att resa bort över en helg, spela basket hela dagarna och umgås på kvällarna. Förra säsongens cupäventyr i Eskilstuna var en riktig höjdpunkt när vi bokade en hel buss och alla spelare och ledare reste tillsammans.

All träning sker i Ramunderhallen på kvällstid måndag till torsdag. Det är även i Ramunderhallen som Söderköping spelar sina hemmamatcher.

I samband med match är fiket alltid öppet och då är alla välkomna in att ta en fika och heja på ungdomarna.

Som alltid när det gäller föreningsverksamhet behövs fler, både spelare och ledare.

Man behöver inga förkunskaper för att börja träna eller bli ledare, den utbildning som krävs ordnas inom klubben eller i samarbete med distriktsförbundet.

Välkomna hälsar Söderköping Basket!

Mer information:

www.idrottonline.se/SoderkopingsBBK-Basket
Eller på Facebook: Söderköping basket – officiella
Mejla oss på: soderkopingsbasket@hotmail.se

Jens Fältskog

Lilla Tidningens serie

Heidi Silfverclau

Nytt nummer
ute 24 mars

lilla
TIDNINGEN

Sörby Gästgivargård
Gårdsbutik & Café

Adventsmarknad den 25 nov 2017
Öppet 10-15

Marknad med gårdens produkter t.ex. lammkött, granar, viltkött m.m. Caféet erbjuder jullandgång eller enkel fika med hembakat bröd. Grillen brinner med korv. Julloppis med bra priser.

Med vänliga hälsningar familjen Sundell
med personal

Telefon till Elvy 0730-310510

Sörby Gårdsbutik ligger på väg 210 mot Sankt Anna ca en mil från Söderköping

December erbjudande! 25 % på utvald konst!
(Ange kod: Jul-17)

WWW.GALLERIHASSEL.COM
Tel. 0121 12135

Prästgatan 2, Söderköping

Tack för att
du läser
Lilla Tidningen

Vad vill du läsa
om i vår?

Tipsa oss:
info@lillatidningen.com

Det Lilla Hönshuset
DEN CHARMIGA GÅRDSBUTIKEN PÅ STORA GRÖNHÖG, VIKBOLANDET

Nu har vi öppnat en proppfull julbutik med pynt, presenter, granböcker, marmelader, vår mycket populära julsenap och den där unika julklappen från någon av våra lokala hantverkare & konstnärer.

Vi serverar Adventsfika på Magasinet.

Tor & fre 14.00 – 18.00

Lör & sön 11.00 – 15.00

Söndagen den 17/12 stänger vi för säsongen.

detlillahonshuset.se 0706-838620

VARMT VÄLKOMNA
ÖNSKAR MARIE OCH NINNI

VIDA Pellets

Bränslepellets med högt energivärde, minimalt med aska och som är skonsam mot din brännare. Tillverkad av svensk skogsråvara.

Tel. 0121- 100 25

**Endast
1900kr/pall**

inkl. moms.
Vi är även återförsäljare
av VIDA Stallströ.

Du som med julklappsidéer
slåss
Lös dem hos oss!

Besök vår "fina" rimstuga
på www.marinofastighet.se
Harsbygatan 10 Söderköping

Marin
Fastighetservice

Helens

FÖR KÖRKORT

Dags att ta körkort?

Mer information och aktuella kursstarter hittar du på vår hemsida
www.helensforkorkort.se

Margaretagatan 1 Söderköping 0121-100 11

Vilken är Söderköpings vackraste byggnad?

Har du någon gång stannat upp och beundrat hur vackra våra byggnader i Söderköping är? Hur vackert utformade de är och sett på husens detaljer? Röst på din favorit och vinn en glasskål av konstnären Peter Rundlöf. Han presenterades i Lilla Tidningens augustinumner.

Sänd din röst senast 31 januari till:
tavling@lillatidningen.com eller på ett vykort:
 Lilla Tidningen
 Storgatan 7, 614 30 Söderköping

De nominerade byggnaderna är:

- 1: Blomqvistska huset
- 2: Rådhuset
- 3: Stadshotellet
- 4: Fahlénska huset
- 5: Kastenhof
- 6: Arbetareföreningens hus
- 7: Tingshuset
- 8: Bergaskolan
- 9: Söderköpings Brunn slottet
- 10: S:t Laurentii Kyrka

Har du någon annan byggnad du vill rösta på? Det går också bra.

Börja bugga

Grundkurs
 Pris: 500:- / 6 lektioner
 Tid: Ons, kl 18:15-19:45
 Kursstart: 10/1 2018
 Plats: V Husby Bygdegård

Fortsättningskurs
 Pris: 750:- / 7 lektioner
 Tid: Ons, kl 18:15-19:45
 Kursstart: 21/2 2018
 och 10/1 kl 20:00-21:45
 Plats: V Husby Bygdegård

Socialt, roligt & bra träning

0706-55 88 98 - info@zoemakeyourstyle.se - zoemakeyourstyle.se

God Julhälsomässa

Lördag 25 november kl 10-16
 i Västra Husby bygdegård

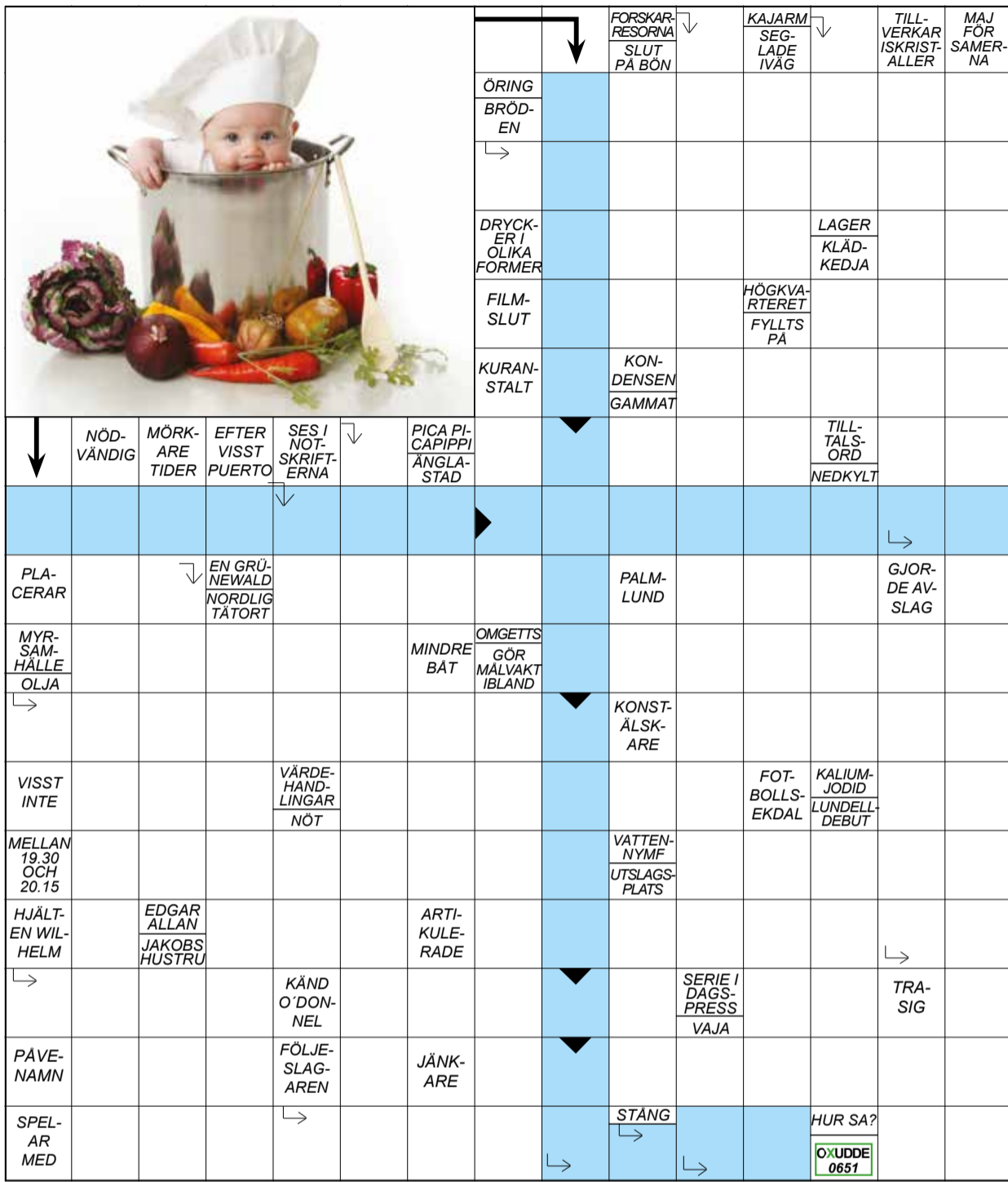
Prova på behandlingar och prata med våra utställare! Nå dina mål 2018

20 kr/ besökare till Cancerfonden

Entré 50 kr med vinstchans

0706-55 88 98 - info@zoemakeyourstyle.se - zoemakeyourstyle.se

Lilla Tidningens KORSORD

ÖRING
 BRÖD-EN
 DRYCKER I OLIKA FORMER
 FILM-SLUT
 KURAN-STALT
 FORSKAR-RESORNA SLUT PÅ BÖN
 KAJARM SEG-LADE IVÅG
 TILL-VERKAR ISKRIST-ALLER
 MAJ FÖR SAMER-NA
 LAGER KLÅD-KEDJA
 HÖGKVARTERET Fyllts på
 KON-DENSEN GAMMAT
 TILL-TALS-ORD NEDKYL
 PICA PI-CAPIPI ANGLA-STAD
 EN GRÜ-NEWALD NORDLIG TÄRT
 MINDRE BÅT
 OMGETTS GÖR MÅLVAKT IBLAND
 VÄRDE-HAND-LINGAR NÖT
 VATTEN-NYMF UTSLAGS-PLATS
 ARTI-KULE-RADE
 SERIE I DAGS-PRESS VAJA
 JÄNK-ARE
 STÅNG
 HUR SA?
 OXUDD 0651

Namn: _____ Adress: _____

Lösning till förra numrets korsord

P F D
 MEST SALTÄDE FRUSNA VATTEN FLINTAS HUSDJUR LÄGG-DAGS
 VAN-SINNE I D I O T I
 STICK-MAT-ERIALS-BOLLAR N Y S T A N
 GAMMAL LÅSK KOMMEN-TERÄT G R A P P O
 S V A R A T LÄMVAR MOTOR-VÅGAR
 ÅR DE TV VANA VID EN VISS FALKMAN L O A
 MUSIK DR OCH SEX MANDRILL RENOIS PÅ SIT-PLATSER
 A N T A L V
 SKÄRVA SÄNDE MATCHER 1969-1995 B REM-TYNG RÖT-SIMPA RIKTNING
 SKALL IBLAND KUNNVA LÖSA S U P P U L K U N G E-FÄR SOM EX P F I L M-BOLAG S F
 DE BÄSTA MAG-PLÅGA A R K T I S K T B O F A S T A
 K N I P HARMON-ISK FYLLED-CHOKLAD L U G N T F L I P P E-R T E R M 7 A F R A N S O L E N T I L T
 LEVE-REPAR PROGNOS N VATTEN S P A T R U E L S E
 BEROR PÅ SARGENS FORMAT R KRYSSA PRAKT-RUM X A DUMPA-DE ART-IKLAR R E A V A R O R I N T R Ä F - F A
 L I S T L Ä N G D E N O X U D D 0 0 7 2 S I S
 VÄDER-BITNA N A R I G A M O N T E - P U L C I - A N O D R U V S K I D - K L Ü B B S K
 VIRTU-OSITET G L A N S M E S T S L I P - A D E V A S S A S T E

Lämna in din lösning till redaktionen eller posta:
Lilla Tidningen
 Storgatan 7
 614 30 Söderköping
 Vi lottar ut fem trisslotter bland de rätta lösningarna.
 Svara senast den 31 januari.

- Vinnarna**
- Vinnare "Var är bilden tagen"**
 Inger Tholander, Ringarum
 Annelis Carlsson, Söderköping
 Maj Gustavsson, Norrköping
 Iréne Birgersson, Söderköping
 Ulla Borgman, Valdemarsvik
  - Vinnare Korsord**
 Margit Åkerblom, Söderköping
 Inga Wester, Ringarum
 Christina Hertz, Norrköping
 May Nordsten, Valdemarsvik
 Christina Jarstorp, Hägersten

Vi gratulerar vinnarna!

Rätt svar i föregående nummer av tävlingen "Var är bilden tagen?"
 Rätt svar: Stinsen, Söderköping

Vinnare "Möbelkompaniet":
 Rätt svar: Fri transport och montering inom 10 mils avstånd.
 Vi gratulerar Ann-Britt Abrahamsson från Söderköping till vinsten!

KÖKSDESIGN NORRKÖPING

Finspångsvägen 131 (fd Eneby järns lokaler)
Nya luckor eller ett helt nytt kök
 Ett av Sveriges STÖRSTA sortiment till ett av marknadens BÄSTA priser
 Välkomna att boka kostnadsfritt hembesök 011-33 11 30

Öppettider tisdag och fredag 14-18, lördag 10-14
 Tel 011-331130 Mobil: 072-350 32 25
 fredrik@koksdesign-norrkoping.se www.koksdesign-norrkoping.se

Mekonomen Bilteknik

Bilverkstad I SÖDERKÖPING AB

Du kan dela upp dina kostnader med mekonomenkortet räntefritt.

Vi utför service, reparationer & hjulinställning

011-105080 0121-21760

John Hennings

Fysioterapi

John Hennings
 - Leg. Sjukgymnast
 - Specialiserad på fotrelaterade besvär
 - SuperSole™ -skoinlägg
 www.hennings fysio.se

Tel. 0121-148 49 Prästgatan 4, 614 30 Söderköping

KONST & KONSTHANTVERK

25/11
17/12

Galleri RÅDHUSET Söderköping

LÖRDAGAR & SÖNDAGAR
12:00 - 16:00
 www.blandart.com
 Medarr: Folkuniversitetet

Julbord & glögg 550 kr
Barn 250 kr (<4 år gratis)

Vårt berömda delikatessjulbord på Stegeborgs Hamnkrog

Värmande glögg, en sprakande brasa och ett dignande hemlagat julbord med delikatesser av fisk och vilt. Klassiker som Stegeborgssill, prinskorv, Jansons Frestelse, hemtrillade köttbullar och möra revbensspjäll.

Och såklart ett riktigt generöst dessertbord.

Julbord fredag - söndag fram till julafton.

549:-

Ljusstake 58cm
Svaneholm

299:-

Fåglar Akryl
LED

599:-

Julstjärna Hängande 52cm
Lysekil
Svart/vit/brun, exkl. ljuskälla

699:-

Bordsstjärna 52cm
Lysekil
Svart/vit/brun, exkl. ljuskälla

DJURBERGS
JÄRN • BYGG • FÄRG

Ågatan 4 SÖDERKÖPING Tel. 0121-120 20 www.djurbergs.se

Välkommen till

Julens gudstjänster

Första advent, söndag 3 december

11.00 Adventsgudstjänst i VH kyrka. Kyrkokören, Mats Gripenblad, trumpet.

18.00 Ekumenisk adventsgudstjänst i ÖR kyrka. Ekumenisk kör, Mats Gripenblad-trumpet. Bodil Hedman, sång.

Lördag 9 december

15.00 Luciagudstjänst och julfest i ÖR kyrka med barnkören och barngrupperna.

Andra advent, söndag 10 december

16.00 Julkonsert i VH kyrka. Kyrkokören, Lisa Tilling sång, Fredrik Törnvall gitarr, Fredrik Lindström cello, Bodil Hedman körledare.

Tredje advent, söndag 17 december

16.00 Vi sjunger in julen i GÅ kyrka. Sofie Hallin, sång. Efteråt serveras gröt.

Julafton

10.30 Samling vid krubban i VH kyrka. Sång och musik Elsa Göransson och Emanuel Waldemar.

10.30 Samling vid krubban i ÖR kyrka. Olle Hilleberg sång.

23.30 Julnattsmässa i Gårdeby kyrka. Kyrkokören medverkar.

Juldagen

7.00 Julotta i VH kyrka. Anders Eksmo sång.

Annandag jul

11.00 Mässa i ÖR kyrka.

16.00 Musikgudstjänst i VH kyrka. Bright side up medverkar.

Nyårsafton

15.00 Nyårsbön i GÅ kyrka. Adam & Linn Svensson, sång.

Arne Persson piano.

Svenska kyrkan
 ÖSTRA RYDS FÖRSAMLING